

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

---

1) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVIII.

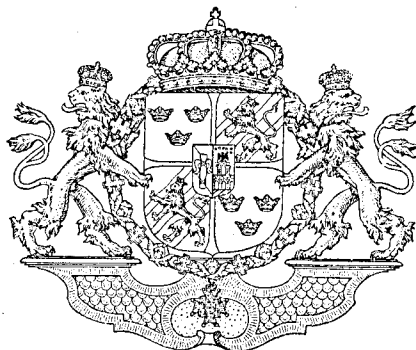
UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

AF

KONTROLLSTYRELSEN

FÖR TILLVERKNINGSÅRET

1910—1911.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

1912.
[112087]

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. V, Brännvins tillverkning och försäljning. Underdånig berättelse af Byrån för kontrollen å tillverkningsavgifter för tillverkningsåren ...– Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1887-1912.

Täckningsår: 1873/74-1874/75–1910/11 = 1-28.

Seriens titel: Brännvins tillverkning och försäljning, tillverkningsåren 1873/74—1885/86. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssockertillverkningen, tillverkningsåren 1886/87—1902/03. Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssocker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1903/04—1905/06. Brännvins tillverkning och försäljning samt socker- och maltdryckstillverkningen, tillverkningsåren 1906/07—1910/11.

Berättelsen togs fram av: Byrån för kontrollen å tillverkningsavgifter, 1877-1884.

Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrån, 1885-1907. Kontroll- och justeringsstyrelsen, 1908-1909. Kontrollstyrelsen, 1910-1912.

Efterföljare:

Accispliktiga näringar / af Kungl. Kontrollstyrelsen. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1913-1959. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911/12-1958.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 120: Tab. 102. Brännvinstillverkningen 1856-1959/1951.

S. 121: Tab. 103. Maltdryckstillverkningen 1903-1950/51.

S. 122: Tab. 104. Förbrukningen av alkoholhaltiga drycker och tobak 1856-1950.

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

---

1) BRÄNNVINS TILLVERKNING OCH FÖRSÄLJNING SAMT SOCKER- OCH
MALTDRYCKSTILLVERKNINGEN. XXVIII.

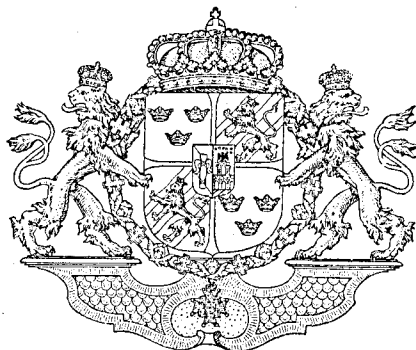
UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

AF

KONTROLLSTYRELSEN

FÖR TILLVERKNINGSÅRET

1910—1911.

(Pour le Résumé en français voir page xxix.)

STOCKHOLM.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

1912.
[112087]

Innehållsförteckning.

Tillverkningen af brännvin.	
Bränneriernas antal	II.
Tillverkningsdygnens antal	II.
Tillverkningens storlek	II.
Tillverkningens fördelning inom landet	II.
Nederlagsrättens begagnande	
Uppgifter öfver råämnen, använda inom brännvinstillverkningen ..	III.
Uppgifter om pressjästfabrikerna	III.
Uppgifter öfver använd arbetskraft	V.
Kontrollen öfver brännvinstillverkningen	VI.
Denaturering af brännvin	VI.
Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen under kalender- åren 1902—1911	VII.

Detaljhandeln med brännvin.

Antal försäljningsrättigheter	IX.
Försäljningsavgifter och vinstmedel	X.
Försäljningsmedlens fördelning	XI.
Försäljningsbolagens verksamhet	XII.
Förbrukningen af brännvin inom landet	XV.

Tillverkningen af socker.

Tillverkningen vid råsockerfabrikerna	XVI.
Tillverkningen vid raffinaderierna	XVIII.

Tillverkningen af maltdrycker.

De skattepliktiga bryggerierna	XX.
De skattefria bryggerierna	XXIV.
Förbrukningen af maltdrycker inom landet	XXV.

Kostnaden för kontrollen	XXVI.
--------------------------------	-------

Bilagor.

Sammandrag af uppgifterna öfver brännvinstillverkningen under år 1910—1911	Tab. 1.
Åtgång af råämnen för brännvinstillverkningen under samma tid ..	Tab. 2.
Åtgång af arbetskraft för brännvinstillverkningen under samma tid	Tab. 3.
Antal rättigheter till detaljhandel med brännvin under försälj- ningsåret 1910	Tab. 4 a).
Influtna försäljningsmedel under samma tid	Tab. 4 b).
Försäljningsmedlens fördelning under samma tid	Tab. 5.
Städernas och vissa köpingars behållna andelar af försäljnings- medlen fr. o. m. 1906—1907 t. o. m. 1910	Tab. 6.
Försäljningsbolagens verksamhet under år 1910	Tab. 7.
Tillverkningen vid råsockerfabrikerna under år 1910—1911	Tab. 8.
Tillverkningen vid raffinaderierna under samma tid	Tab. 9.
Åtgång af arbetskraft vid sockerfabrikerna under samma tid ..	Tab. 10.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattepliktiga maltdrycks- tillverkningen under år 1909—1910	Tab. 11.
Sammandrag af uppgifterna öfver den skattefria maltdryckstill- verkningen under samma tid	Tab. 12.

Résumé en français .....

Table des matières.

Fabrication de l'eau-de-vie.		Pages.
Nombre des distilleries	II.	II.
Nombre des jours de travail	II.	II.
Grandeur de la fabrication	II.	II.
Répartition de la fabrication d'après les gouvernements (départe- ments)	II.	II.
Usage du droit d'entrepôt par les distilleries	III.	III.
Matières premières employées dans la fabrication de l'eau-de-vie	III.	III.
Fabriques de ferment	V.	V.
Force de travail	VI.	VI.
Contrôle de la fabrication	VI.	VI.
Dénaturation	VII.	VII.
Recettes de l'Etat sur la fabrication de l'eau-de-vie pendant les années 1902—1911	IX.	IX.

Commerce de l'eau-de-vie en détail et au débit.

Nombre des patentes de vente	IX.
Droits de vente et montant total des bénéfices	X.
Répartition des bénéfices	XI.
Résultats financiers des sociétés de débit	XII.
Consommation de l'eau-de-vie	XV.

Fabrication du sucre de betteraves.

Fabrication du sucre de betteraves	XVI.
Fabrication du sucre raffiné	XVIII.

Fabrication de boissons de malt.

Les brasseries imposées	XX.
Les brasseries non imposées	XXIV.
Consommation de boissons de malt	XXV.

Frais du contrôle	XXVI.
-------------------------	-------

Annexes.

Résumé des données sur la fabrication de l'eau-de-vie pour l'exercice de 1910—1911	Tabl. 1.
Quantité des matières premières employées à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 2.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication de l'eau-de-vie	Tabl. 3.
Nombre de patentes de vente pendant l'exercice de 1910	Tabl. 4 a).
Droits perçus pendant le même temps	Tabl. 4 b).
Répartition des bénéfices	Tabl. 5.
Part retirée par les villes et les bourgs des droits de vente pendant la période de 1906—1910	Tabl. 6.
Les sociétés de débit pendant l'exercice 1910	Tabl. 7.
Fabrication du sucre de betteraves pour l'exercice de 1910 —1911	Tabl. 8.
Fabrication du sucre raffiné	Tabl. 9.
Quantité de la force de travail employée à la fabrication du sucre	Tabl. 10.
Résumé des données sur la fabrication imposée des boissons de malt pendant l'année 1910—1911	Tabl. 11.
Résumé des données sur la fabrication non imposée des boissons de malt pendant le même exercice	Tabl. 12.

Observation:

1 krona = 100 öre = 1 fr. 39 centimes.

Berättelserna för följande år komma att ingå i serien: Sveriges officiella statistik, afdelningen **Finanser**, underafdelningen **Accispliktiga näringar**.

T I L L   K O N U N G E N .

Kontrollstyrelsen får härmed enligt föreskrift i den för Styrelsen fastställda instruktion afgifva underdånig berättelse angående dels tillverkningen af brännvin, socker och

maldrycker under tillverkningsåret 1910--1911, dels ock försäljningen af brännvin under år 1910.

A. Tillverkning af brännvin.

Tillverkning af brännvin har under tillverkningsåret 1 oktober 1910—1 oktober 1911 bedrifvits, liksom under de närmast föregående åren, i Stockholms stad samt i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Skaraborgs och Örebro län samt dessutom i Kopparbergs och Gäfleborgs län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna rörande de under tillverkningsåret 1910—1911 arbetande brännerierna äro sammanförda i tabell n:r 1, af hvilken framgår följande:

a) *Bränneriernas antal* har varit 142, af hvilka 136 varit i verksamhet under hösten (oktober—december); under våren (januari—april) voro 132 och under sommaren (maj—september) 12 brännerier i verksamhet.

Utaf 1909—1910 års brännerier voro 5 nedlagda under år 1910—1911, hvaremot under sistnämnda år 11 nyanlagda började sin verksamhet. Af de nya brännerierna vore 8 belägna i Kristianstads och ett i hvardera af Hallands, Kopparbergs och Gäfleborgs län.

b) *Antalet tillverkningsdygn*, hvarunder brännerierna varit i gång, uppgick till 17,925. I medeltal var hvarje bränneri i gång under 126 tillverkningsdygn.

c) *Utbytet af brännvin* har utgjort:

oktober—december	21,123,551
januari—april	17,179,197
maj—september	2,413,253
tillsammans	40,716,001

liter af normalstyrka eller 50% alkoholhalt vid + 15° C.

Den årliga medeltillverkningen vid hvarje bränneri, hvilken erhålles genom hela tillverkningsbeloppets division med bränneriernas antal, och hvilken visar sig ganska olika inom de särskilda länen, har för tillverkningsåret 1910—1911 uppgått till 286,732 liter.

I följande tabell äro brännerierna ordnade efter årstillverkningens storlek.

	Tillverkningsbeloppet								Summa.	
	under 50,000 l.	50,000—100,000 l.	100,000—150,000 l.	150,000—200,000 l.	200,000—300,000 l.	300,000—400,000 l.	400,000—500,000 l.	500,000—600,000 l.		öfver 600,000 l.
1901—1902	4	12	9	12	20	21	29	10	18	135
1902—1903	15	12	17	14	27	23	12	7	9	136
1903—1904	10	16	11	15	30	24	17	9	5	137
1904—1905	9	8	15	10	25	27	22	6	8	130
1905—1906	12	5	17	15	18	30	18	7	6	128
1906—1907	3	8	9	5	23	23	27	14	14	126
1907—1908	9	8	5	16	20	30	23	6	7	124
1908—1909	3	7	8	13	21	30	27	14	7	130
1909—1910	8	8	21	14	40	22	14	5	4	136
1910—1911	4	5	20	11	47	26	18	5	6	142

Tabellen visar, att under senaste året mindre än 150,000 liter brännvin tillverkats vid hvar och ett af 29 brännerier,

mellan 150,000 l. och 400,000 l. vid 84 och mera än 400,000 l. vid 29 brännerier. Af de 6 brännerier, som tillverkade mera än 600,000 liter, voro 3 pressjästfabriker och ett sulfittbränneri, hvilka voro i verksamhet under hela året. Den största årstillverkningen 997,267 liter af normalstyrka förekom vid sagda sulfittbränneri.

Det litertal, hvartill *tillverkningen dagligen* uppgår, har liksom under föregående år varit i hög grad växlande icke blott de särskilda länen emellan utan ännu mera mellan olika brännerier. Sälunda var den dagliga tillverkningen, beräknad efter brännvin af normalstyrka:

mindre än 700 liter vid	6	brännerier,
mellan 700 och 1,000 liter vid	7	»
» 1,000 » 2,000 » »	41	»
» 2,000 » 3,000 » »	63	»
» 3,000 » 4,000 » »	18	»
större än 4,000 liter vid	7	»

Af de 7 brännerier, som tillhörde den senaste gruppen, hade 4 större daglig tillverkning än 8,000 liter; vid 3 af dessa brännerier afverkades betsaft och vid det fjärde melass. Den största medeltillverkningen för dag, som förekom vid något bränneri, var 10,757 liter af normalstyrka. För hela riket har det dagliga tillverkningsbeloppet i medeltal, erhållet genom division af hela tillverkningsbeloppet med hela antalet tillverkningsdygn, under år 1910—1911 utgjort 2,271 liter.

Den tillverkade spritens volym utgjorde 25,328,345 liter af 80,4% alkoholhalt.

De i tabell n:r 1 införda uppgifterna för föregående tillverkningsår visa, att brännvinstillverkningen under senaste tioårsperiod växlat synnerligen betydligt nämligen från 49¹/₃ millioner liter vid periodens början till 34,8 millioner år 1909—1910. Förstnämnda höga belopp var beroende på väntad förhöjning af tillverkningsskatten och däraf föranledd spekulation, hvaremot den låga tillverkningen år 1909—1910 berodde på den i föregående berättelser omnämnda sammanslutningen mellan bränneriägarne, hvilken afsåg att genom viss inskränkning i tillverkningen förekomma befarad öfvertillverkning. Denna sammanslutning har visserligen bestått äfven under år 1910—1911, men till följd af de nyanlagda, utom sammanslutningen stående brännerierna ej förmått upprätthålla begränsningen af tillverkningen. Vid de i Kristianstads och Hallands län belägna, för året nya nio brännerier tillverkades sammanlagt ej mindre än 3,217,516 liter brännvin af normalstyrka. Medeltillverkningen under tioårsperioden har uppgått till 40¹/₂ millioner liter, således i det närmaste samma belopp som under tillverkningsåret 1910—1911.

Såväl medeltillverkningen på bränneri som medeltillverkningen på tillverkningsdygn har under senaste tillverkningsår något ökat.

Med afseende på *tillverkningens fördelning* på landets olika delar är att märka, att Kristianstads län fortfarande intager främsta rummet med mer än hälften af hela landets tillverkning. Inom nedanstående distrikt, af hvilka Mälaredalen omfattar Stockholms stad, Stockholms och Uppsala län samt till Västergötland räknats äfven det i Göteborgs och Bohus län belägna bränneriet, har tillverkningen 1910—1911 varit fördelad på följande sätt:

Skåne	vid 100 brännerier	74,5	procent.
Blekinge	» 10 »	4,6	»
Västergötland	» 11 »	5,2	»
Småland och Halland	» 6 »	5,7	»
Östergötland och Närke	» 7 »	1,7	»
Mälaredalen	» 6 »	7,4	»
Norrland och Dalarna	» 2 »	0,9	»

Under tillverkningsåret 1909—1910 voro två s. k. sulfibrännerier, d. v. s. bränneri, där brännvin tillverkas af den vid cellulosatillverkningen erhållna affallsluten, i verksamhet, men såsom i föregående berättelse omnämndes, har tillverkningen vid det ena af dessa åter nedlagts. Däremot hafva under sommaren 1911 två nya sulfibrännerier satts i gång, det ena beläget i Gäfleborgs och det andra i Kopparbergs län. Vid de tre sulfibrännerierna tillverkades sammanlagdt 1,387,470 liter brännvin af n. st.

Rättighet att under tiden mellan den 1 maj och den 1 oktober utöfva brännvinstillverkning i förening med pressjästberedning begagnades år 1911 af 9 jästfabriker, nämligen af en i Stockholm, en i Uppsala, en i hvarterdera af Östergötlands, Jönköpings, Kristianstads samt Göteborgs och Bohus län samt tre i Stockholms län.

Rättigheten att inlägga brännvin å *nederlag* vid brännerierna begagnas fortfarande allmänt.

I nedanstående tabell äro de belopp brännvin upptagna som vid början af hvarje månad under de senaste sex åren varit å sådana nederlag inneliggande.

Den 1	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Januari . .	6,972,569	3,745,291	3,214,870	4,053,201	6,866,149	4,306,170
Februari . .	7,001,623	3,445,327	3,428,104	4,564,793	6,353,317	4,426,845
Mars	6,812,376	4,423,031	3,955,160	6,010,120	6,507,884	5,147,639
April	7,033,598	5,492,728	4,408,697	7,912,069	5,729,331	4,589,633
Maj	6,467,011	4,048,903	4,204,386	8,226,104	4,703,655	2,745,283
Juni	5,679,106	3,143,684	3,859,576	7,781,194	4,512,998	2,592,421
Juli	5,224,664	2,814,180	3,467,732	7,483,023	4,121,040	2,476,237
Augusti . . .	4,866,934	2,463,125	2,921,824	7,193,933	3,621,791	2,236,180
September . .	3,549,654	1,872,378	2,240,988	7,369,272	2,848,110	1,968,900
Oktober . . .	1,939,061	775,016	783,954	6,318,205	1,794,286	1,647,992
November . .	2,156,412	1,585,078	1,485,191	5,115,219	2,335,421	2,033,808
December . .	2,935,050	2,534,374	2,571,332	6,331,350	3,275,527	2,629,655

Allmänna brännvinsnederlag hafva under år 1911 funnits till ett antal af 13, nämligen vid Reijmersholm i Stockholms, Ödåkra i Malmöhus och Tyringe i Kristianstads län samt i Uppsala, Motala, Karlshamn, Kristianstad (2 st.), Åhus, Malmö, Eslöf, Göteborg och Hjo. De kvantiteter brännvin, som dessa nederlag haft inneliggande, hafva de senaste åren utgjort i liter af normalstyrka:

Den 1	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Januari . .	8,426,553	10,565,505	11,120,323	13,136,872	15,658,814	19,891,497
Februari . .	10,904,061	14,883,227	13,785,673	13,935,818	18,407,063	22,452,768
Mars	13,254,557	17,461,114	17,384,534	17,364,742	21,790,075	24,918,650
April	14,838,668	18,924,768	19,410,333	19,235,864	23,167,374	26,490,804
Maj	15,662,813	21,111,329	19,871,519	20,444,608	23,697,191	26,123,903
Juni	15,085,777	20,845,454	18,665,056	19,329,766	22,307,123	24,037,250
Juli	12,934,235	18,890,249	16,572,847	17,339,797	20,620,775	22,382,000
Augusti . . .	10,733,556	16,217,086	14,632,450	14,566,888	18,454,543	19,520,039
September . .	8,429,307	13,727,339	12,401,402	14,422,181	16,261,612	17,380,796
Oktober . . .	7,039,884	11,083,480	10,303,572	13,063,052	15,157,094	15,035,250
November . .	6,154,084	8,438,322	8,606,661	12,116,303	13,198,327	12,817,233
December . .	8,362,534	9,529,172	10,418,660	12,354,638	15,775,557	15,415,982

Å brännerinederlag och allmänna brännvinsnederlag tillsammans hafva således vid ofvannämnda tider följande belopp varit inneliggande:

Den 1	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Januari . .	15,399,122	14,310,796	14,335,193	17,190,073	22,524,963	24,197,667
Februari . .	17,905,684	18,328,554	17,213,777	18,500,611	24,760,380	26,879,613
Mars	20,066,933	21,884,145	24,339,694	23,374,862	28,297,959	30,066,289
April	21,872,266	24,417,496	23,819,030	27,147,933	28,896,705	31,080,437
Maj	22,129,824	25,160,232	24,075,905	28,670,712	28,400,846	28,869,186
Juni	20,764,883	23,989,138	22,524,634	27,110,960	26,820,121	26,629,671
Juli	18,158,899	21,704,429	20,040,572	24,822,820	24,741,815	24,858,237
Augusti . . .	15,600,490	18,680,211	17,554,274	21,760,871	22,076,334	21,756,219
September . .	11,978,961	15,599,717	14,642,390	21,791,453	19,109,722	19,349,096
Oktober . . .	8,978,945	11,858,526	11,087,526	19,381,257	16,951,380	16,683,242
November . .	8,310,496	10,023,400	10,091,852	17,231,522	15,533,748	14,851,041
December . .	11,297,584	12,063,546	12,989,992	18,685,988	19,051,084	18,045,637

Under de senaste tio åren har skatt påförts innehafvare af de allmänna nederlagen för följande belopp, nämligen:

år 1902 för	15,190,924 liter
» 1903 »	17,188,428 »
» 1904 »	16,654,567 »
» 1905 »	16,023,534 »
» 1906 »	20,403,241 »
» 1907 »	22,335,082 »
» 1908 »	34,211,258 »
» 1909 »	27,314,490 »
» 1910 »	34,089,034 »
» 1911 »	34,496,800 »

hvaraf synes, att en betydande del af rikets brännvinstillverkning passerar genom de allmänna brännvinsnederlagen, innan brännvinet kommer till förbrukning.

Enligt de vid brännerierna förda *inmäskningsjournalerna*, af hvilka sammandrag meddelas i tabell nr 2, hafva följande kvantiteter råämnen inmäskats under tillverkningsåret 1910—1911:

Spannmål	18,079,957 kg.
Potatis	1,840,528 hl.
Ivitbetor	114,359 »
Grästkärlse	200,120 kg.
Maniokarot	1,320,923 »
Melass	2,705,058 »

Reduceras de i tabell nr 2 intagna uppgifterna beträffande de särskilda slagen af spannmål från vikt till rymdmått, erhålles följande kvantiteter:

Iivete	1,682 hl.
Råg	69,220 »
Korn	133,334 »
Blandsäd	88,599 »
Hafre	5,511 »

Summa spannmål 298,346 hl.

Vid denna reduktion har liksom i föregående berättelser antagits, att vikten af en hektoliter är följande för de särskilda slagen af spannmål, nämligen för hvete 72 kg., råg 67 kg., korn 62 kg., blandsäd 54 kg. och för hafre 49 kg.

Dessutom hafva vid pressjästfabriker och melassbrännerier användts

1,043,530 kg.	maltgroddar,
9,870	» jordnötskakor och
6,560	» kli.

Den större åtgång af råämnen, som varit en följd af den ökade brännvinstillverkningen, har uteslutande fallit på potatisens och maniokans lott, beroende detta hvad potatis beträffar därå att potatisskörden var rikligare år 1910 än närmast föregående år.

Hvitbetor hafva under tillverkningsåret 1910—1911 inmäskats vid ett bränneri i Kristianstads och 5 i Malmöhus län. Vid tre af de sistnämnda brännerierna inmäskades *betsaften*, till hvilket ändamål betorna först bearbetades i diffusörer på samma sätt som vid hvitbetssockerfabrikerna.

Inmäskningen af *maniokarot* fördubblades under tillverkningsåret 1910—1911 mot föregående år; den bedrefs i synnerhet vid ett bränneri i Halland och dessutom vid några brännerier i Skåne äfvensom vid jästfabriken i Jönköpings län. Genom förordningen den 28 juni 1911 stadgades emellertid, att en särskild afgift af 8 öre skall erläggas för hvarje liter brännvin af n. st., som tillverkas vid bränneri under tid, då maniokarot och andra väsentligen lika stärkelserika, utländska ämnen där användas, och torde till följd af detta stadgande maniokarot hädanefter endast undantagsvis komma att användas såsom råämne för brännvinstillverkning.

Melass har under tillverkningsåret inmäskats vid 4 brännerier i Malmöhus län. Vid ett af dessa tillverkades pressjäst och där inmäskades äfven något spannmål.

Användningen af *spannmål* var såsom redan antydts något lägre än närmast föregående tillverkningsår och för öfrigt lägre än under något år sedan 1887—1888. Det *procentförhållande*, hvarmed de särskilda slagen spannmål vid inmäskningarna vid samtliga brännerier (jästfabriker således medräknade) hafva ingått, är angifvet i nedanstående tabell, hvilken för jämförelses skull äfven innehåller motsvarande procenttal för de nio föregående åren.

	1901—1902.	1902—1903.	1903—1904.	1904—1905.	1905—1906.	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.	1909—1910.	1910—1911.
Hvete	0,20	2,10	1,30	4,66	0,88	1,03	3,02	2,06	0,48	0,67
Råg	22,71	28,72	21,40	12,07	21,52	15,91	16,86	22,71	24,72	25,65
Korn	30,53	38,59	40,51	27,62	44,72	30,67	30,65	45,23	46,39	45,73
Blandsäd	22,02	21,60	19,72	14,03	22,64	19,81	18,74	27,37	23,62	26,46
Hafre	0,90	0,50	1,61	1,34	2,13	2,15	2,14	2,63	1,24	1,49
Majs	23,03	7,78	14,74	39,72	7,38	30,37	28,59	—	3,55	—
Bohvet	0,55	0,71	0,72	0,28	0,49	0,06	—	—	—	—
Ris	0,06	—	—	0,28	0,24	—	—	—	—	—

För ett riktigt bedömande af förhållandet mellan *utbytet* af brännvin och åtgången af råämnen bör tillverkningen vid jästfabrikerna beräknas särskildt för sig och skiljas från tillverkningen vid de egentliga brännvinsbrännerierna, enär utbytet af brännvin naturligtvis vid de förra måste vara jämförelsevis mindre än vid de senare, och likaså tillverkningen vid melass- och sulfibrännerierna. Enligt inmäskningsjournalerna hafva under tillverkningsåret 1910—1911 nedanstående kvantiteter råämnen förbrukats vid de brännerier, där jästtillverkning ägt rum, nämligen:

	Råg kg.	Korn kg.	Blandsäd kg.	Hafre kg.	Summa spannmål kg.	Potatis hl.	Manioka kg.	Melass kg.
Stockholms stad	360,600	551,759	—	—	912,359	—	—	—
Stockholms län	1,412,800	2,107,888	—	—	3,520,688	—	—	—
Uppsala »	289,305	303,930	—	21,050	614,285	—	—	—
Östergötlands »	68,650	137,700	—	34,200	240,550	—	—	—
Jönköpings »	557,450	1,047,600	—	36,520	1,641,570	—	61,700	—
Kristianstads »	356,910	401,505	60,920	13,400	832,735	32,736	—	—
Malmöhus »	—	52,740	—	—	52,740	—	—	439,000
Göteborgs och Bohus »	524,400	943,790	—	33,825	1,502,015	—	—	—
Summa	3,570,115	5,546,912	60,920	133,995	9,316,942	32,736	61,700	439,000

Vid jästfabrikerna inmäskades alltså tillsammans

9,316,942 kg.	spannmål
32,736 hl.	potatis
61,700 kg.	manioka och
439,000 »	melass

och blef utbytet häraf

4,271,758 liter	brännvin af normalstyrka och
3,084,247 kg.	ren jäst.

Med ren jäst förstås här den tillverkade pressjästens vikt, minskad med tillsatsen potatismjöl och den vikt vatten, som potatismjölet binder.

Vid de tre melassbrännerier i Malmöhus län, där pressjäst ej tillverkades, inmäskades

2,266,058 kg. melass,

hvaraf erhöles

1,220,243 liter brännvin af normalstyrka.

Vid de tre sulfitbrännerierna inmäskades endast affalls-lut från trämassfabrikerna; utbytet af brännvin blef

1,387,470 liter af normalstyrka.

Frånräknas nu anförda inmäskningar och tillverkning från ofvan angifna belopp för rikets samtliga brännerier, erhållas de kvantiteter råämnen, som inmäskades, och det brännvin, som tillverkades vid de brännerier, som endast tillverkade brännvin och därtill hufvudsakligen använde spannmål och rotfrukter, nämligen inmäskade råämnen:

8,763,015 kg. spannmål
1,807,792 hl. potatis
114,359 » hvitbetor
200,120 kg. gråstärkelse och
1,259,223 » manioka

och däraf erhållet utbyte:

33,836,530 liter brännvin af normalstyrka.

För åstadkommande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva alltså vid dessa brännerier åtgått 259 kg. spannmål, 57 hektoliter rotfrukter, 6 kg. gråstärkelse och 37 kg. manioka. Vid de brännerier, där melass afverkats, hafva för åstadkommande af samma belopp brännvin åtgått 1,857 kg. melass.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna rörande *inköpsprisen* å de inmäskade råämnena gifva i medeltal följande värden för de olika spannmålsslagen:

hvete	för 100 kilogram	kr. 13,05
råg	» » »	» 12,10
korn	» » »	» 13,85
blandsäd	» » »	» 12,30
hafre	» » »	» 11,65
samt för		
potatis	för 1 hektoliter	kr. 2,15
hvitbetor	» » »	» 1,90
gråstärkelse	» 100 kg.	» 12,30
manioka	» » »	» 11,00
melass	» » »	» 4,85

Om från de uti tabell n:r 2 angifna beloppen råämnen, som användts vid samtliga brännerier i riket, fråndrages hvad som användts vid pressjästfabrikerna, erhållas de kvantiteter, som användts uteslutande för brännvinstillverkning. Dessa kvantiteter och deras värden, beräknade efter ofvan angifna medelpris, äro således för tillverkningsåret 1910—1911:

121,105 kg.	hvete	kr. 15,804
1,067,604 »	råg	» 129,180
2,719,826 »	korn	» 376,696
4,723,420 »	blandsäd	» 580,980
131,060 »	hafre	» 15,268
1,807,792 hl.	potatis	» 3,886,753
114,359 »	hvitbetor	» 217,282
200,120 kg.	gråstärkelse	» 24,614
1,259,223 »	manioka	» 138,514
2,266,058 »	melass	» 109,904
Summa kr.		5,494,905

Mot denna materialkostnad svarar en tillverkning af 33,056,773 liter brännvin af normalstyrka, hvarför således materialkostnaden för en liter utgör 15,7 öre. Under de närmast föregående åren utgjorde den på samma sätt beräknade materialkostnaden för hvarje liter brännvin, som tillverkades vid de brännerier, där uteslutande brännvin producerades,

år 1901—1902	17,3 öre
» 1902—1903	15,0 »
» 1903—1904	15,2 »
» 1904—1905	18,3 »
» 1905—1906	15,5 »
» 1906—1907	16,4 »
» 1907—1908	20,9 »
» 1908—1909	16,3 »
» 1909—1910	16,3 »

Pressjästfabrikerna. I nedanstående tabeller äro, för vinnande af större öfverskådlighet, sammanförda åtskilliga af de redan lämnade uppgifterna angående pressjästfabrikerna äfvensom motsvarande uppgifter för de nio närmast föregående åren.

Tillverkningsår.	Antal fabriker.	Tillverkning af			Jäst-utbyte pr 100 l. brännvin, kg.
		ren jäst kg.	brännvin		
			liter af n. st.	% af rikets hela tillverkning.	
1901—1902	13	2,597,474	6,937,303	14,1	37,4
1902—1903	13	2,605,676	5,959,795	16,0	43,7
1903—1904	13	2,980,290	6,097,210	16,0	48,9
1904—1905	12	2,690,313	6,127,826	15,7	43,9
1905—1906	13	2,757,285	6,123,565	16,5	45,2
1906—1907	14	2,869,898	6,192,964	13,5	46,3
1907—1908	12	2,909,053	6,043,756	15,8	48,1
1908—1909	12	2,817,095	5,970,983	13,5	47,2
1909—1910	11	2,997,138	5,135,612	14,7	58,3
1910—1911	10	3,084,247	4,271,758	10,5	72,2

Under den tid, tabellen omfattar, har jästtillverkningen ökat med 486,773 kg., hvaremot brännvinsutbytet vid jästfabrikerna sjunkit med 2,655,545 liter; en följd häraf har blifvit att jästutbytet, beräknadt per 100 liter brännvin af n. st. stigit från 37,4 kg. till 72,2 kg. d. v. s. nära fördubblats.

Under samma tid förbrukades vid ifrågavarande fabriker följande kvantiteter råämnen, nämligen:

År.	Spannmål, kg.	Potatis, hl.	Melass, kg.	Gråstärkelse, kg.	Manioka, kg.
1901—1902	12,990,065	39,062	1,998,166	—	—
1902—1903	12,632,249	47,251	1,158,900	1,000	—
1903—1904	13,115,259	27,736	1,123,400	—	—
1904—1905	12,951,350	21,455	1,033,000	—	—
1905—1906	13,084,199	26,498	1,040,000	—	—
1906—1907	12,632,081	28,864	1,171,000	—	—
1907—1908	12,936,667	22,380	1,296,700	—	—
1908—1909	12,069,162	23,360	1,236,000	—	—
1909—1910	11,004,306	25,390	1,079,000	—	53,600
1910—1911	9,316,942	32,736	439,000	—	61,700

Potatis begagnas visserligen icke vid jästtillverkning, men en af jästfabrikerna har under den allmänna tillverknings tiden, 1 oktober—1 maj, mäskat särskildt för brännvin, hvarvid potatis kommit till användning.

De insamlade uppgifterna angående det vid brännerierna använda *bränslet* äro sammanförda i tabell n:r 3; af dem framgår, att stenkol användts såsom bränsle, antingen enbart eller tillsammans med annat, i flertalet län men alls icke i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Älfsborgs och Örebro län, där i stället användes ved och torf. Sistnämnda bränsle förbrukas eljest förnämligast i Skåne och Blekinge samt äfven i Skaraborgs län. Slutligen har ock sågspån och annat sågaffall användts.

I tabell n:r 3 äro äfven uppgifter om den använda *arbetskraften* införda. Under tillverkningsåret 1910—1911 användes vid brännerierna och pressjästfabrikerna:

154 ångmaskiner	med	2,211 hästkrafter,
1 suggasverk	›	35 ›
2 vattenturbiner	›	75 ›
48 elektriska motorer	›	493 ›
1 bensinmotor	›	8 ›
<hr/>		
tillsammans 206 motorer	med	2,822 hästkrafter

och dessutom en kreatursvandring.

Ångmaskin användes under tillverkningsåret vid samtliga brännerier utom ett. Sulfitbrännerierna erhöilo drifkraft från närliggande sulfittfabriker.

Antalet *arbetare*, sysselsatta vid brännerierna och jästfabrikerna, var under hösten och våren 1,078 samt under sommaren 229, däraf under hösten och våren 14 män under 18 år och 7 kvinnor samt under sommaren 12 män under 18 år och 10 kvinnor.

Uppgifterna om antalet arbetare angifva dock icke det presterade arbetet, emedan många brännerier endast varit i verksamhet en kort tid, under det att andra arbetat längre tid och jästfabrikerna och det ena sulfitbränneriet hela året. Om däremot för hvarje bränneri arbetarnas antal multipliceras med det antal tillverkningsdygn, hvarunder bränneriet haft tillverkningsrätt, erhållas de i tabell n:r 3 angifna antalen *dagsverken*, hvilka utgöra ett något noggrannare mått på det arbete, som blifvit nedlagdt på tillverkningen. De sålunda erhållna dagsverken äro:

under hösten och våren	131,648
› sommaren	26,880
	<hr/>
	under året 158,528

För erhållande af 1,000 liter brännvin af normalstyrka hafva i medeltal åtgått 2,7 dagsverken; vid denna medeltalsberäkning hafva pressjästfabrikerna ej medtagits.

Kontrollen öfver brännvinstillverkningen. Under tiden från och med den 1 augusti 1910 till och med den 31 juli 1911 voro 17 *öfverkontrollörer* inkallade till tjänstgöring vid

kontrollen öfver brännvinstillverkningen; en öfverkontrollör var dessutom inkallad till tjänstgöring under tiden från och med den 1 oktober 1910 till och med den 15 april 1911; hvarjämte de vid Kontrollstyrelsen anställde öfveringenjörerna tjänstgjorde såsom öfverkontrollörer inom Stockholms stad och län och en del af Uppsala län. Af de 18 öfverkontrollörerna tjänstgjorde fem i Kristianstads län och af dem en äfven i Malmöhus län; dessutom två i Malmöhus län; två i Skaraborgs län och af dem den ene äfven i Jönköpings och Kronobergs län; en i Uppsala och Gäfleborgs län och slutligen en i hvar och ett af följande län: nämligen Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Örebro och Kopparbergs län. Samtliga öfverkontrollörer tjänstgjorde dessutom vid kontrollen öfver malt-dryckstillverkningen.

Antalet vid brännerierna tjänstgörande *kontrollörer* uppgick under tillverkningsåret 1910—1911 till 162, tillhörande nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare i tjänst	19
› med afsked	34
Underofficerare i tjänst	14
› med afsked	58
Vid länsstyrelserna anställde	10
Landtbrukare	17
Andra personer	10
	<hr/>
	Summa 162

Såsom officerare med afsked äro äfven de räknade, som kvarstå i sina respektive regementens reserv eller i armén, underofficerare, som befordrats till underlöjtnanter i armén, hafva räknats såsom underofficerare.

Enligt 24 § i förordningen angående tillverkning af brännvin skall det tillverkade brännvinet uppmätas och reduceras till normalstyrka förmedelst en i bränneriet uppställd kontrollapparat men sedan det visat sig omöjligt att använda kontrollapparater i de brännerier, där affallslut från trämassfabrik användes såsom råämne, har Kungl. Maj:t genom förordning den 12 maj 1911 medgifvit, att Kontrollstyrelsen må meddela behöfliga föreskrifter för brännvinets uppmätning vid dylikt bränneri.

För att kontrollera det sätt, hvarpå *kontrollapparaterna* arbeta, hafva fortfarande profmätningar anställts genom spritens uppmätning för hand och afprofning med termoalkoholometer. Enligt regel anställs en profmätning kort efter tillverkningens början vid hvarje bränneri och där efter en andra mätning efter tre eller högst fyra månaders förlopp, såvida ej öfverkontrollören finner skäl att företaga den tidigare.

Antalet profmätningar vid de särskilda brännerierna har varit:

1 profmätning vid 42 brännerier =	42 mätningar
2 › › 77 › =	154 ›
3 › › 14 › =	42 ›
4 › › 4 › =	16 ›
10 › › 1 › =	10 ›
	<hr/>
tillsammans 138 brännerier; 264 mätningar.	

Ett bränneri var så kort tid i gång, att ingen profmätning hann anställas; ej heller vid de tre sulfatbrännerierna anställdes någon sådan mätning.

Att kontrollapparaten i jämförelse med handuppmätningen vid samtliga mätningar gifvit

samma eller större (positivt) resultat, inträffade vid . . . 13 brännerier
mindre (negativt) resultat, inträffade vid 85
dels positivt, dels negativt resultat, inträffade vid 40

Bildar man medeltalen af de differenser, som erhållits vid de vid ett och samma bränneri anställda profmätningarna, så finnes, att dessa medeltal voro

positiva vid 29 och negativa vid 109 brännerier.

Genom att bestämma nyssnämnda medeldifferenser i procent af kontrollapparatsens mätningresultat och därefter ordna dem efter numerisk storlek erhåller man följande grupper; det bredvid bränneriernas antal utsatta medeltalet anger medeltalet af profmätningarnas resultat vid samtliga brännerier tillhörande gruppen.

A) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lika eller högre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
≤ 0,25 %	14	0,09
> 0,25 %; ≤ 0,50 %	9	0,43
> 0,50 %; < 1 %	5	0,60
≥ 1 %	1	1,42

B) Brännerier, där kontrollapparaten lämnat lägre belopp än handuppmätningen.

Differensen.	Antal brännerier.	Medeltal.
≤ 0,25 %	36	0,11
> 0,25 %; ≤ 0,50 %	41	0,38
> 0,50 %; < 1 %	26	0,66
≥ 1 %	6	1,64

För samtliga brännerier var medeltalet — 0,27 %.

Ofvanstående uppgifter visa, att differensen vid 50 brännerier eller 36 % af samtliga icke var större än 0,25 % af kontrollapparatsens utslag:

vid 100 st. (72 %) icke större än	0,50 %
› 131 › (95 ›) mindre än	1 ›
› 7 › (5 ›) större än	1 ›

För de närmast föregående åren äro motsvarande procenttal i ordning följande:

År 1901—1902	47, 77, 96, 4
› 1902—1903	50, 74, 97, 3
› 1903—1904	41, 74, 97, 3
› 1904—1905	51, 82, 96, 4
› 1905—1906	49, 84, 95, 5
› 1906—1907	45, 76, 97, 3
› 1907—1908	34, 74, 97, 3
› 1908—1909	30, 62, 90, 10
› 1909—1910	34, 59, 93, 7

Om differensernas storlek vid de enskilda profmätningarna tagna hvar för sig lämnar följande tabell upplysning:

Differensens numeriska belopp.	1905—06		1906—07		1907—08		1908—09		1909—10		1910—11	
	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.	Antal profmätningar.	Procent af samtliga mätningar.
≤ 0,25 %	111	44	99	35	89	37	73	28	70	29	84	32
> 0,25 %	185	73	176	63	167	69	157	60	140	58	164	62
> 1 %	233	92	253	90	217	90	230	88	209	87	232	88
≥ 1 %	20	8	28	10	25	10	32	12	31	13	32	12

Af ofvan lämnade uppgifter angående kontrollapparaterna framgår, att dessa fortfarande i allmänhet arbeta fullt tillfredsställande, hvilket ock bekräftas däraf, att under de senaste åren ingen brännvinstillverkare begärt sådan kontrollmätning, som omnämnes i § 26 af förordningen angående tillverkning af brännvin.

Denaturering af brännvin. Under år 1911 förrättades denaturering inom 23 distrikt, hvilka äro angifna i nedanstående tabell. I tabellen har för hvarje distrikt införts antalet förrättningar samt beloppet brännvin, som denaturerats. Såsom vittnen tjänstgjorde 46 personer förutom kontrollörerna vid de brännerier, där denaturering förekom. Vid sulfatbrännerierna verkställdes denatureringen af den tjänstgörande kontrollören utan biträde af vittne.

Distrikt.	Antal denatureringsställen.	Antal förrättningar.	Denaturerad brännvin liter af n. st.
Stockholms stad	34	219	622,742,6
Stockholms län	6	84	731,154,9
Uppsala län: Skutskär	1	86	1,215,767,4
› › i öfrigt	3	18	51,956,0
Södermanlands län	1	4	4,953,3
Östergötlands ›	3	7	2,741,3
Jönköpings ›	1	1	1,167,2
Kronobergs ›	2	2	1,087,9
Kalmar ›	1	8	8,627,9
Blekinge ›	2	5	5,411,9
Kristianstads ›	7	95	626,173,4
Malmöhus län: Malmö stad	4	17	84,382,5
› › Hälsingborgs ›	4	15	63,493,1
› › i öfrigt	8	72	729,289,6
Göteborgs och Bohus län samt Agnesberg i Älfsborgs län	12	122	513,339,7
Skaraborgs län	2	17	221,248,5
Värmlands ›	3	7	2,724,9
Örebro ›	4	15	27,308,1
Kopparbergs › : Kvarnsveden	1	19	575,251,2
› › i öfrigt	1	1	952,2
Gäffleborgs › : Bergvik	1	6	363,981,8
› › i öfrigt	6	15	8,672,4
Västernorrlands ›	1	2	575,1
Summa	108	837	5,863,002,9

Förutom ofvan omförmälda denaturering har ock vid ett reningsverk finkelolja till ett belopp af 4,688,0 liter uppmätts och försålts för skattefri användning.

För brännvin, som vid staten tillhörigt krutbruk användes för tillverkning af krut, erhålles under vissa villkor restitution af tillverkningskatten; bland dessa villkor är, att brännvinet vid levererandet till krutbruket uppmättes under kontroll. På grund häraf har vid Åkers krutbruk under år 1911 sålunda uppmätts 313,491,2 liter brännvin af normalstyrka.

Summan af det under året denaturerade och eljest till skattefri användning uppmätta brännvinet utgör således:

denaturerad brännvin	5,863,002,9 liter.
finkelolja	4,688,0 »
vid Åkers krutbruk användt brännvin	313,491,2 »
<hr/>	
tillsammans	6,181,182,1 liter.

Motsvarande belopp hafva under de senaste tio åren varit:

år 1902	2,969,381,3 liter af n. st.
» 1903	3,125,214,5 » » »
» 1904	3,152,879,4 » » »
» 1905	3,773,591,1 » » »
» 1906	4,285,487,7 » » »
» 1907	4,730,716,2 » » »
» 1908	4,849,825,9 » » »
» 1909	5,156,076,2 » » »
» 1910	4,963,855,5 » » »
» 1911	6,181,182,1 » » »

Denatureringen har alltså varit stadd i en om ej jämn dock synnerligen rask stegring.

Af det denaturerade brännvinet hafva följande belopp denaturerats vid brännerier, nämligen:

år 1902	vid 7 brännerier	97,548,8 liter af n. st.
» 1903	» 11 »	928,352,0 » » »
» 1904	» 3 »	73,585,2 » » »
» 1905	» 2 »	50,303,7 » » »
» 1906	» 2 »	54,544,4 » » »
» 1907	» 3 »	397,949,7 » » »
» 1908	» 3 »	63,317,8 » » »
» 1909	» 1 »	38,135,7 » » »
» 1910	» 3 »	667,325,4 » » »
» 1911	» 4 »	2,190,514,0 » » »

Utaf de fyra brännerier, där under år 1911 denaturering förekommit, är det ena en pressjästfabrik och de tre öfriga s. k. sulfidbrännerier, belägna ett i Uppsala, ett i Kopparbergs och ett i Gäfveborgs län. Vid de tre sistnämnda brännerierna, där allt det tillverkade brännvinet skall denatureras eller exporteras, har denatureringen under året uppgått till ett belopp af 2,155,000,4 liter.

För det brännvin, som denaturerades vid bränneri, har skatt afförts i bränneriernas afräkningslängder. Den stora denatureringen under år 1903 berodde, såsom i berättelsen för år 1902—1903 närmare angifves, på den under året inträdda förhöjningen i tillverkningskatten och därmed sam-

manhängande omständigheter; den starka ökningen de två senaste åren beror på uppkomsten af sulfidbrännerier.

För det brännvin, som denaturerats annorstädes än vid brännerier, restituerades skatt liksom under de närmast föregående åren med 64 öre; för finkelolja restituerades skatt med 63 öre samt för det vid Åkers krutbruk använda brännvinet med 65 öre, allt för en liter af normalstyrka.

För år 1911 har alltså restitutionen uppgått till följande belopp:

för 3,672,488,9 l. denaturerad brännvin	efter 64 öre med kr.	2,350,392,89
» 4,688,0 » finkelolja	» 63 » » »	2,953,44
» 313,491,2 » vid Åker användt brännvin	» 65 » » »	203,769,28
		<hr/>
tillsammans kronor		2,557,115,61

Det restituerade skattebeloppet har under de tio senaste åren uppgått till:

år 1902	för 2,871,832,5 liter	1,409,103 kr.
» 1903	» 2,196,862,5 »	1,281,553 »
» 1904	» 3,079,294,2 »	1,973,230 »
» 1905	» 3,723,287,9 »	2,386,236 »
» 1906	» 4,230,943,3 »	2,711,638 »
» 1907	» 4,332,766,5 »	2,776,112 »
» 1908	» 4,786,508,1 »	3,066,523 »
» 1909	» 5,117,940,5 »	3,279,590 »
» 1910	» 4,592,556,6 »	2,941,968 »
» 1911	» 3,990,668,1 »	2,557,115 »

allt med utelämnande af öretal.

Den rätt afsevärda minskningen år 1903 beror på den redan omnämnda ökningen i denaturering vid brännerierna.

Denaturering af brännvin har skett för följande ändamål:

	1909.	1910.	1911.
för vetenskapliga behof . . . . . liter	20,400,4	18,955,4	15,353,0
vid sjukhus . . . . . »	34,308,1	46,646,0	42,036,9
» ättiksfabriker . . . . . »	300,883,3	289,099,5	289,321,2
» kemiskt-tekniska fabriker . . . . . »	208,817,8	234,700,2	338,853,3
» krutbruk . . . . . »	824,981,9	398,321,4	491,260,6
för färg- och fernisstillverkning . . . . . »	463,674,0	444,121,0	349,528,8
till försäljning . . . . . »	<u>3,303,510,7</u>	<u>3,529,012,0</u>	<u>4,654,828,3</u>
	Summa liter	5,156,076,2	4,963,855,5
			6,181,182,1

I ofvanstående tabell har medtagits finkeloljan samt det vid Åkers krutbruk använda brännvinet, fastän det icke denaturerats.

Användningen af denaturerad brännvin vid sjukvårdsinrättningar har under de senare åren blifvit allt allmänare; sålunda verkställdes under år 1911 denaturering för 33 dylika inrättningsars räkning.

Från och med år 1900 utgår denatureringsafgiften med 1 öre för liter brännvin af normalstyrka, dock att vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet denatureras eller utföres ur riket, ingen denatureringsafgift debiteras, enär denatureringen verkställs af den vid bränneriet tjänstgörande kontrollören, hvilkens arvode betalas af tillverkaren. För det under år 1911 denaturerade brännvinet har alltså erlagts denatureringsafgift för 3,708,002,5 liter med 37,080 kr. 2 öre. Därtill kommer afgiften för undersökning af 4,688,0 liter finkelolja efter 2 öre eller 93 kr. 76 öre, så att hela denatureringsafgiften uppgick till 37,173 kr. 78 öre.

År 1902 erlades denatureringsafgift med . . .	kr. 27,788,12
» 1903 » » » . . . »	28,811,77
» 1904 » » » . . . »	29,046,42
» 1905 » » » . . . »	34,577,45
» 1906 » » » . . . »	39,020,01
» 1907 » » » . . . »	44,165,40
» 1908 » » » . . . »	45,339,70
» 1909 » » » . . . »	47,452,51
» 1910 » » » . . . »	40,736,39

För kostnaderna för denatureringen redogöres i denna berättelses sista afdelning.

Statsverkets inkomster af brännvinstillverkningen. För allt inom landet tillverkad brännvin, med undantag för två procent, som äro skattefria, påföres tillverkaren skatt efter 65 öre för hvarje liter af normalstyrka. Den debiterade skatten behöfver ej erläggas förrän brännvinet uttages från nederlag, hvarför den under ett år debiterade skatten aldrig fullt öfverensstämmer med det under samma år till statsverket influtna skattebeloppet. De under de senare åren debiterade, till statsverket influtna och i riksstaten beräknade skattebeloppen äro sammanställda i nedanstående tabell, vid hvilken bör anmärkas, att skatten intill slutet af januari månad år 1903 utgick med 50 öre för en liter.

År.	Debiterad skatt. Kr.	Influten skatt. Kr.	I riksstaten beräknad skatt. Kr.
1902	21,987,668	19,550,923	19,500,000
1903	24,249,086	20,810,144	20,500,000
1904	22,539,473	24,487,280	25,700,000
1905	24,754,598	24,470,017	25,700,000
1906	25,779,382	27,156,221	24,000,000
1907	29,161,883	26,575,367	23,500,000
1908	26,336,919	24,458,555	23,500,000
1909	26,225,004	22,486,704	24,000,000
1910	25,682,525	24,413,892	22,500,000
1911	24,293,094	24,379,684	21,800,000

Uppgifterna om den *debiterade skatten* äro hämtade ur öfverkontrollörernas, i vederbörande landskontor granskade sammandrag öfver brännvinstillverkningen. I dessa belopp ingå emellertid äfven de särskilda afgifterna för s. k. öfver- och undertillverkning, nämligen:

år 1902 för	1,639,8 l. undertillverkning . . .	kr. 163,98
» » »	129,172,6 » öfvertillverkning . . .	» 12,917,26
» 1903 »	11,292,7 » undertillverkning . . .	» 1,129,27
» 1904 »	72,319,5 » öfvertillverkning . . .	» 3,615,97
» 1905 »	254,273,3 » » . . .	» 12,713,67
» » »	131,2 » undertillverkning . . .	» 13,12
» 1906 »	175,333,0 » öfvertillverkning . . .	» 8,766,64
» 1907 »	50,642,5 » » . . .	» 2,532,12
» 1908 »	96,369,6 » » . . .	» 4,818,48
» 1909 »	3,015,6 » » . . .	» 150,77

Uppgifterna om den *influtna skatten* äro med undantag för det senaste året hämtade ur kapitalkontot till Rikshufvudboken. Det för 1911 uppgifna beloppet är endast approxi-

mativt och skall i nästkommande berättelse utbytas mot det exakta, ur nämnda kapitalkonto hämtade beloppet.

Af den *debiterade* tillverkningsskatten har en del åter afförts för brännvin, som denaturerats vid brännerier eller exporterats direkt från nederlag; likaså har af den *influtna* tillverkningsskatten en del restituerats för sådant brännvin, som utförts eller denaturerats för andras räkning än tillverkarens, hvarom utförligare uppgifter lämnas på andra ställen i berättelsen.

B. Detaljhandeln med brännvin.

De från länsstyrelserna till Kontrollstyrelsen insända uppgifterna rörande detaljhandeln med brännvin under år 1910 äro sammanförda i tabellerna n:r 4a) och 4b). I dessa tabeller hafva de köpingar, inom hvilka brännvinsförsäljningen under försäljningsåret 1904—1905 var öfverlåten åt bolag (*vissa köpingar*), sammanförts med städerna, emedan i dessa köpingar försäljningsafgifterna och bolagens vinstmedel tills vidare skola fördelas efter samma grunder, som äro bestämda för städerna. Dessa köpingar voro: Sundbyberg, Malmköping, Ljungby, Mönsterås, Nybro, Mörhylånga, Båstad, Hessleholm, Eslöf, Hörby, Vara, Arvika, Seffle och Sollefteå, hvarjämte i berättelsen bland dem äfven upptagits *Trollhättans* kommun, hvilken genom kungl. brefvet den 18 december 1863 blef uti nu ifrågavarande afseende likställd med städerna.

I tabell n:r 4a) lämnas uppgifter om antalet under försäljningsåret 1910 *begagnade försäljningsrättigheter*, och i tabellen här nedan äro uppgifterna om särskildt de s. k. *ständiga rättigheterna*, d. v. s. sådana som gälla för helt försäljningsår eller längre tid (dock ej klubb rättigheter), sammanförda för de senaste tio åren; försäljningsrättigheterna äro därvid fördelade dels i minuthandels- och utskänkningsrättigheter, dels i sådana, som öfverlåtits å bolag, sådana, som inropats på auktion, och sådana, som innehafvas på grund af privilegium.

Antal begagnade ständiga försäljningsrättigheter.

Försäljningsår.	Minuthandelsrättigheter.	Utskänkningsrättigheter.	Summa ständiga rättigheter.	Öfverlåtna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegerade.	Antal inbyggare för hvarje rättighet.
Städer (och vissa köpingar.)							
1900—1901	272	608	880	863	11	6	1,280
1901—1902	264	594	858	835	18	5	1,362
1902—1903	268	584	852	832	15	5	1,368
1903—1904	267	572	839	817	17	5	1,417
1904—1905	268	570	838	816	17	5	1,448
1905—1906	267	580	847	832	13	2	1,469
1906—1907	271	572	843	831	10	2	1,528
1907—1908	273	535	808	808	—	—	1,679
1909	273	536	809	809	—	—	1,695
1910	269	537	806	806	—	—	1,746

Försäljningsår.	Minutthandels- rättigheter.	Utskänknings- rättigheter.	Summa ständiga rättigheter.	Öfverlämna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegerade.	Antal inbyggare för hvarje rättighet.
Landsbygden.							
1900—1901	24	114	138	—	60	78	29,060
1901—1902	23	114	137	—	58	79	29,248
1902—1903	20	115	135	—	58	77	29,876
1903—1904	20	108	128	—	54	74	31,506
1904—1905	17	106	123	—	53	70	32,908
1905—1906	15	101	116	—	47	69	34,919
1906—1907	15	90	105	—	40	65	38,560
1907—1908	26	52	78	40	9	29	52,212
1909	25	49	74	41	11	22	55,473
1910	26	48	74	40	16	18	55,600

Uppgifterna för de tre senaste försäljningsåren äro, hvad särskildt beträffar de ständiga utskänkningsrättigheterna i städerna, till följd af de i lagstiftningen vidtagna ändringarna ej omedelbart jämförliga med uppgifterna för föregående år. Antalet ständiga rättigheter har de senaste åren nedgått rätt betydligt, men därvid är att märka, att i stället tillkommit ett antal s. k. klubb rättigheter.

Antalet ständiga rättigheter har under senaste året i städer och vissa köpingar minskats med 3 men på landsbygden bibehållit sig oförändradt. Antalet privilegerade rättigheter har minskats med 4; af återstående 18 privilegerade rättigheter voro 12 belägna i Skåne samt de öfriga fördelade på fyra särskilda län. Af de på auktion inropade rättigheterna förekommo ej mindre än tio i Stockholms län och de öfriga sex i Skåne samt i Älfsborgs och Skaraborgs län. Öfverhufvud taget är det stora flertalet, 51, ständiga försäljningsrättigheter på landsbygden belägna i Skåne och de öfriga, 23, fördelade på sex län.

Såsom *vederlag* åt de gästgifvare, som afstått från utskänkningsrättigheten, utbetalades af de medel, som inflöto under nedan angifna försäljningsår, följande belopp nämligen:

försäljningsåret.	kronor.
1907—1908	162,533,63
1909	109,569,11
1910	93,653,91

Tillfälliga rättigheter. Antalet af sådana utskänkningsrättigheter, som af K. M:ts befallningshafvande meddelas för en tid af högst ett år, har under år 1910 varit i städerna 370 och på landsbygden 105, af hvilka 106, respektive 7 varit upplåtna åt klubbar och föreningar. Antalet af de s. k. klubb rättigheterna kan särskildt i städerna synas vara rätt betydande men ett stort antal af dessa rättigheter afser endast kortare tider af året, en del endast några få, vissa dagar; sålunda voro af de i Stockholm meddelade 23 klubb rättigheterna endast 11 meddelade för hela året, 5 för mera än ett halft år och de återstående för kortare tid. Öfriga utdelade tillfälliga rättigheter torde, särskildt i städerna, till en stor del vara sådana, som utöfvas på passagerareångbåtar.

För att kunna jämföra antalet begagnade försäljningsrättigheter under senaste år med motsvarande antal för föregående år torde det vara lämpligast att sammanföra såväl ständiga som tillfälliga rättigheter såsom skett i följande tabell:

Försäljningsår.	Städerna och vissa köpingar.			Landsbygden.			Riket.		
	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa.	Ständiga.	Tillfälliga.	Summa försäljningsrättigheter.
1900—1901	880	304	1,184	138	107	245	1,018	411	1,429
1901—1902	858	253	1,111	137	120	257	995	373	1,368
1902—1903	852	277	1,129	135	107	242	987	384	1,371
1903—1904	839	288	1,127	128	109	237	967	397	1,364
1904—1905	838	293	1,131	123	104	227	961	397	1,358
1905—1906	847	288	1,135	116	106	222	963	394	1,357
1906—1907	843	297	1,140	105	116	221	948	413	1,361
1907—1908	808	345	1,153	78	117	195	886	462	1,348
1909	809	359	1,168	74	111	185	883	470	1,353
1910	806	370	1,176	74	105	179	880	475	1,355

Häraf synes, att sammanlagda antalet försäljningsställen i riket med försäljningsåret 1901—1902 sjönk rätt afsevärdt men sedermera hållit sig tämligen oförändradt.

Försäljningsrättigheternas fördelning inom landet. Försäljningsrättigheterna äro, såsom synes af tabell n:r 4 a), synnerligen ojämnt fördelade öfver landet, i synnerhet hvad landsbygden angår. Sålunda fanns i 14 län ingen ständig försäljningsrättighet, under det att antalet dylika rättigheter i öfriga 8 län växlade från en till 35 (Malmöhus län). Göres äfven afseende å de tillfälliga rättigheterna, så finnes, att ingen försäljningsrättighet förekom i 5 län samt att i 11 län endast tillfälliga rättigheter funnos, allt detta hvad landsbygden beträffar. Hvad åter angår städerna, så funnos försäljningsrättigheter i alla städer med undantag blott för Grenna och Säter.

Försäljningsavgifter och vinstmedel. I tabell n:r 4 b) äro sammanförda de från länsstyrelserna inkomna uppgifterna angående de avgifter, som erlagts för meddelade försäljningsrättigheter, och bolagens vinstmedel. Dessa medel hafva under de tio senaste försäljningsåren uppgått till följande belopp, nämligen:

Försäljningsår.	I städer och vissa köpingar.	På landsbygden.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.
1900—1901	11,493,126,00	408,297,01	11,901,423,01
1901—1902	10,520,872,93	425,596,57	10,946,469,50
1902—1903	11,408,606,73	528,453,55	11,937,060,28
1903—1904	11,870,006,82	529,231,25	12,399,238,07
1904—1905	11,999,097,40	538,909,82	12,538,007,22
1905—1906	13,105,841,66	446,918,64	13,552,760,30
1906—1907	13,188,962,58	458,207,84	13,647,170,42
1907—1908	18,776,638,27	580,494,11	19,357,132,38
1909	12,414,754,60	404,388,75	12,819,143,35
1910	16,294,473,27	522,837,30	16,827,360,57

Summan af försäljningsafgifter och vinstmedel var år 1909 betydligt mindre än under de tre närmast föregående åren. Någon jämförelse med försäljningsåret 1907—1908 kan ej göras, enär detta senare omfattade 15 månader för städerna och 14 månader för landsbygden men i jämförelse med de två därförut gående åren uppgår minskningen till närmare 800,000 kr. Detta är uppenbarligen beroende på det förbud mot brännvinsförsäljning, som under senare delen af sommaren och början af hösten 1909 utfärdades med anledning af den då pågående stora arbetsinställelsen. År 1910 visar åter en betydande stegring, hvilket torde bero på flera samverkande orsaker, först och främst nedläggandet redan under försäljningsåret 1907—1908 af ett större antal privilegierade utskänkningsrättigheter på landsbygden; vidare blef det genom förordningen den 14 januari 1910 förbjudet för brännvinsförsäljningsbolag att hålla mera än ett försäljningspris å en och samma varusort af brännvin, oafsedt om större eller mindre myckenhet försäljes. Med anledning af detta förbud nödgades bolagen indraga den rabatt, som vanligen beviljades vid försäljning af brännvin i parti om 20 liter och däröfver, så att äfven detta brännvin blef underkastadt det högre minuthandelspriset. Till ökningen af vinstmedlen bidrog ock det lägre pris, hvartill bolagen kunde inköpa brännvinet mot under föregående år, skillnaden synes ha uppgått till ett par öre per liter af 50 % alkoholstyrka.

Försäljningsmedlens fördelning. Enligt bestämmelserna i 25 § i gällande försäljningsförordning jämförda med samma förordnings öfvergångsbestämmelser skulle försäljningsmedlen för året 1910 fördelas sålunda, att hvarje stad och med stad i detta hänseende likställd kommun erhöles 44 hundradelar af där inflytande försäljningsmedel, under det att återstoden skulle insättas i Statskontoret. Med stad äro för tiden till och med år 1925 i detta afseende likställda de orter, i hvilka under försäljningsåret 1904—1905 detaljhandeln med brännvin var öfverläten åt bolag och hvilka här ofvan äro uppräknade.

Utaf de andelar, som bära inlevereras till Statskontoret, äga länsstyrelserna enligt kungörelsen den 12 juli 1907 utbetala de ersättningsbelopp, som jämlikt bestämmelserna i samma kungörelse skola utgå till gästgifvare, som afstått från dem tillkommande rätt till utskänkning af brännvin.

Af återstoden utaf Statskontorets andel i försäljningsmedlen skall Statskontoret

dels afsätta ett belopp, motsvarande en hundradel af samtliga försäljningsmedlen, att användas, efter Riksdagens närmare bestämmande, till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

dels ock utdela:

till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting, ett belopp, motsvarande en femtedel af samtliga försäljningsmedlen;

till hushållningssällskapen ett belopp, motsvarande en åttendedel af samtliga försäljningsmedlen, och

till rikets samtliga kommuner återstoden att fördelas efter folkmängden.

Statskontoret verkställer årligen fördelning af de medel, som influtit under tiden från och med den 1 maj det ena till och med den 30 april påföljande år. Under tiden 1 maj

1910—30 april 1911 hade enligt uppgifter, som från länsstyrelserna insändts till Statskontoret, influtit 16,832,367 kr. 94 öre eller efter afdrag af uppbördsprovisioner 16,831,708 kr. 43 öre. I nämnda två belopp ingå 9,350 kr. 11 öre, som tillhöra 1909 års medel men ej anmäldes till Statskontoret, förr än fördelningen för samma år verkställdes; äfven om sistnämnda belopp fråndrages, öfverensstämman ej Statskontorets siffror med den summa, som uppgifvits i tabell n:r 4 b), beroende detta därpå, att uppgifterna ej afse fullt samma tid. Statskontorets uppgifter afse, såsom redan nämnts, tiden 1 maj—30 april under det att tabell n:r 4 b) afser försäljnings- (d. ä. kalender-)året, oafsedt den tidpunkt, då afgifterna inbetalts till vederbörande.

Enligt ofvannämnda till Statskontoret inkomna uppgifter hafva

till städerna och med dem likställda orter omedelbart utbetalats kr.	7,175,888,18
till vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter	93,653,91
Statskontoret har afsatt till främjande af nykterheten	168,317,08
samt utdelat:	
till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting	3,366,341,69
till hushållningssällskapen	2,103,963,55
hvarefter till fördelning mellan rikets kommuner återstodo	3,923,544,02
Summa kr. 16,831,708,43	

När försäljningsmedlen fördelades år 1910, reserverades 509 kr. 33 öre af de medel, som skulle fördelas mellan rikets samtliga kommuner, så att 1911 fanns till fördelning mellan samma kommuner ett belopp af 3,924,053 kr. 35 öre. Här af utdelades med 71 öre för hvarje invånare vid 1910 års slut 3,920,579 kr. 53 öre, hvaremot återstående 3,473 kr. 82 öre reserverades till nästa fördelning.

I tabell n:r 5 hafva de belopp, som enligt nu refererade fördelning tillkommit städer, landsting, hushållningssällskap och landsbygdskommuner, blifvit länsvis sammanställda och i tabell n:r 6 ha sammanställts städernas och med dem likställda orters behållna andelar af brännvinsförsäljningsmedlen under försäljningsåren 1906—1907 till och med 1910, hvarvid för de tre senaste åren särskildt angifvits, hvad staden erhållit direkt från därvarande bolag samt hvad staden genom länsstyrelsen bekommit från Statskontoret. I sistnämnda kolumn äro för de städer, som ej deltaga i landsting, sammanförda såväl stadens andel af de landstingen m. fl. tillkommande medlen som ock stadens andel af de medel, som fördelats mellan rikets samtliga kommuner.

Af de i dessa två tabeller sammanförda uppgifterna visar det sig, att fördelningen af 1910 års medel varit följande:

Landsting	kr. 2,956,814,86
Hushållningssällskap	2,103,963,55
Städer, som ej deltaga i landsting	3,405,709,79
Öfriga städer och vissa köpingar	5,174,809,27
Landsbygdskommunerna	2,925,475,48
Summa kr. 16,566,772,95	

Till jämförelse anföres här nedan, huru fördelningen ställde sig dels för försäljningsåren 1907—1908 och 1909 dels i *medeltal* för de fem försäljningsåren 1902—1907, de sista, under hvilka de äldre bestämmelserna angående ifrågasvarande medels fördelning ännu gällde:

	1902—1907. Medeltal.	1907—1908.	1909.
Landsting . . . . . kr.	2,220,813,84	kr. 3,406,989,21	kr. 2,264,566,86
Hushållningssällskap	1,652,189,67	2,424,120,63	1,610,753,61
Städer, som ej deltaga i landsting	3,796,181,88	4,077,271,26	2,668,027,37
Öfriga städer och vissa köpingar	3,536,301,04	6,338,734,84	4,063,812,77
Landsbygdskommunerna	1,579,290,31	2,781,490,19	2,047,474,91
Tillsammans kr.	12,784,776,74	kr. 19,028,606,13	kr. 12,654,635,52

Dessa jämförelser visa emellertid icke, huru de nya fördelningsbestämmelserna verkat, utan måste man till det ändamålet beräkna de procenttal, som de olika andelarna utgöra af hela det för hvarje gång fördelade beloppet. Dessa procenttal anföras här nedan:

	1902—1907. Medeltal.	1907—1908.	1909.	1910.
Landsting	17,4	17,9	17,9	17,9
Hushållningssällskap	12,9	12,8	12,7	12,7
Städer, som ej deltaga i landsting	29,7	21,4	21,1	20,6
Öfriga städer och vissa köpingar	27,6	33,3	32,1	31,2
Landsbygdskommunerna	12,4	14,6	16,2	17,6

Af dessa procenttal ser man, att det hittills egentligen endast är de större städerna, d. v. s. de, som ej deltaga i landsting, som fått sin andel i brännvinsförsäljningsmedlen väsentligen minskad, nämligen med omkring 9 %; hushållningssällskapens andel har visserligen ock minskats, men endast med 2 tiondels procent. Landstingens andel har ökat med 1/2 %. Den hufvudsakliga delen af hvad de större städerna förlorat har tillfallit landsbygdskommunerna samt öfriga städer och vissa köpingar, men under det att de förras andelar enligt gällande bestämmelser under de närmaste åren komma att ökas, dröjer det ej länge förrän de senares nedgått till hvad de voro under de äldre förhållandena och därunder.

För sitt besvär med *uppbörden* af brännvinsmedlen äga vederbörande uppbördsmän godtgöra sig med en half procent. Då bolagen numera leverera stadens andel i bolagens vinst direkt till stadens kassa samt insätta återstoden å Statskontorets räkning i riksbanken, kan uppbördsprovision endast förekomma å försäljningsavgifterna. Dessa uppgingo för 1910 till kr. 290,822,01, hvarå en half procent utgör kr. 1,454,11; provision har emellertid ej uttagits med mera än kr. 659,51.

Till främjande af nykterhet och motarbetande af drycken-skapens följder hafva af de medel, som influtit under nedan angifna försäljningsår, afsatts följande belopp, nämligen:

1907—1908	kr. 193,929,65
1909	128,860,29
1910	168,317,08

Försäljningsbolagens verksamhet. Under försäljnings-året 1910 var detaljhandeln med brännvin inom 91 städer och 41 landsbygdskommuner öfverlåtne åt bolag, bildade i enlighet med bestämmelserna i 15 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905.

På grund af föreskriften i nyssnämnda §, att bolagens räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdats af Kontrollstyrelsen, upprättas af bolagen tablåer

öfver deras omkostnader och varuomsättning, hvilka tablåer efter granskning och jämförelse med revisionsberättelserna lagts till grund för den i bilagorna intagna tabellen n:r 7.

Hvad först omkostnader beträffar, hafva för hvarje bolag under rubriken *varukonto* upptagits inköpskostnaderna för de varor, som under året försålts; under rubriken *omkostnader* hafva sammanförts alla utgifterna för löner och arfvoden, hyror, krono- och kommunalutskylder m. m. Summan af de i dessa två kolumner införda belopp utgör således bolagets hela utgift för sin rörelse. Håri har dock icke inräknats den försäljningsavgift, som bolaget åtagit sig, utan har denna sammanförts i en kolumn med bolagets öfriga vinst under rubrik *vinst å egen rörelse*. I en fjärde kolumn hafva införts de af bolagen uppburna avgifterna för *öfverlåtne minuthandelsrättigheter*; innehafvarne af dessa rättigheter hafva nämligen i allmänhet rätt att inköpa sina varor, hvar helst de önska, hvarför avgifterna för dessa rättigheter icke kunna anses såsom vinst å bolagens egen rörelse. Helt annat är förhållandet med öfverlåtne utskänkningsrättigheter, ty innehafvarne af dessa äro skyldiga att hos bolaget inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin och det brännvin i öfrigt, som bolaget tillhandahåller i sin rörelse. Denna bestämmelse tillämpas numer så, att innehafvare af öfverlåtne utskänkningsrörelser nästan utan undantag (4 fall) äro tvungna inköpa all behöflig spirituosa hos eller genom bolagen; avgifterna för dessa rättigheter kunna därför med skäl räknas ingå i bolagens vinst å egen rörelse.

Af tabell n:r 7 framgår, att samtliga bolag under år 1910 tillsammans haft följande *utgifter*:

För varor	kr. 34,575,271,46
Omkostnader	7,989,756,66
Summa kr.	42,565,028,12

att deras *vinst på egen rörelse* varit kr. 15,983,647,27 att de af dem *försålde varukvantiteterna* uppgått till:

varmrenadt brännvin, liter 50 %	22,505,832
brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	1,351,668
konjak, rum och arrak, liter	3,681,278
punsch och likör, liter	1,279,590
Summa liter	28,818,368

Till jämförelse äro ifrågavarande summor sammanställda i nedanstående tabell för de senaste tio åren:

Försäljningsår.	B o l a g e n s				
	utgifter.		vinst på egen rörelse.		försäld spirituosa. liter.
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
1900—1901	29,378,873	85	10,755,795	19	28,241,318
1901—1902	28,307,623	45	9,755,324	05	25,394,698
1902—1903	27,474,790	36	10,640,504	54	23,220,971
1903—1904	29,288,655	87	11,130,488	49	23,356,016
1904—1905	30,102,798	11	11,210,305	58	23,595,359
1905—1906	31,107,246	13	12,161,407	25	24,672,322
1906—1907	33,476,312	69	12,323,617	54	25,170,661
1907—1908	53,350,481	06	18,524,930	18	36,874,553
1909	39,054,577	06	11,983,379	65	25,804,943
1910	42,565,028	12	15,983,647	27	28,818,368

De höga beloppen för året 1907—1908 bero på dels detta försäljningsårs ovanliga längd, för städerna 15 månader, dels tillkomsten af ett större antal försäljningsbolag i synnerhet på landsbygden på orter, där förut brännvins-handeln utöfvats af enskilda. För en jämförelse mellan förhållandena under åren 1909 och 1910 samt under de försäljningsår, som närmast föregingo året 1907—1908, är det nödvändigt att fränskilja de nytillkomna bolagen.

Vid dessa nya bolag, till antalet 29, uppgingo under år 1910 *utgifterna* till:

För varor	kr. 2,350,610,10
Omkostnader	» 524,576,61
Summa kr.	2,875,186,71

deras *vinst på egen rörelse* var kr. 659,459,54 samt de *försälda varukvantiteterna*:

varmrenadt brännvin, liter 50 %	1,657,326
brännvin, andra slag, samt sprit, liter 50 %	42,760
konjak, rum och arrak, liter	287,210
punsch och likör, liter	45,864
Summa liter	2,033,160

Om dessa summor dragas från de ofvan appgifna för samtliga bolag, visar sig, att för de *äldre* bolagen d. v. s. de bolag, som voro i verksamhet redan före försäljningsåret 1907—1908, *utgifterna* under 1910 voro:

För varor	kr. 32,222,661,36
Omkostnader	» 7,465,180,05
Summa kr.	39,687,841,41

<i>Vinsten på egen rörelse</i>	kr. 15,324,187,73
<i>Försäld spirituosa</i>	liter 26,785,208,—

För år 1909 äro motsvarande siffror enligt Styrelsens föregående berättelse:

Utgifter för de nya bolagen:

För varor	kr. 2,198,099,29
Omkostnader	» 515,651,11
Summa kr.	2,713,750,40

<i>Vinst på egen rörelse</i>	kr. 500,269,87
<i>Försäld spirituosa</i>	liter 1,899,735,—

samt för de äldre bolagen:

Utgifter:

För varor	kr. 29,053,344,04
Omkostnader	» 7,287,482,62
Summa kr.	36,340,826,66

<i>Vinst på egen rörelse</i>	kr. 11,483,109,78
<i>Försäld spirituosa</i>	liter 23,905,208,—

Dessa tal blifva mera öfversiktliga, om de sammanställas på följande sätt:

År.	Försäld spirituosa.	Varornas inköpspris.	Omkostnader.	Vinst.
	Liter.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Äldre bolag.</i>				
1905—1906	24,672,322	25,406,662	5,700,583	12,161,407
1906—1907	25,170,661	27,318,376	6,157,936	12,323,617
1909	23,905,208	29,053,344	7,287,482	11,483,109
1910	26,785,208	32,222,661	7,465,180	15,324,187
<i>Nyare bolag.</i>				
1909	1,899,735	2,198,099	515,651	500,269
1910	2,033,160	2,350,610	524,576	659,459

3—112087. Kungl. Kontrollstyrelsens underd. berättelse.

Sammanställningen visar, hvad särskildt de äldre bolagen beträffar, att ej mindre beloppet försäld spirituosa än äfven varornas inköpspris och omkostnader stigit fastän de senare posterna betydligt starkare än den förstnämnda; äfven vinsten har stigit med ej mindre än 26 %. Inköpsprisens starka stigning är i första rummet beroende på det höjda priset på renadt brännvin. Äfven de nyare bolagen visa en afgjord stigning i alla fyra ifrågavarande poster.

Uppgifter om bolagens inköps- och försäljningspris för varmrenadt brännvin, hämtade dels ur bolagens egna tablåer, dels ur revisionsberättelserna, hafva införts i tabell n:r 7. Inköpspriset är ett medelpris för året, under det att försäljningspriset åter är det pris, som tillämpats vid försäljning i minuthandel. Enär brännvinets styrka är olika hos olika bolag, hafva prisen reducerats, så att de afse brännvin af 50 % alkoholhalt.

Af dessa uppgifter synes, att *inköpspriset* för det varmrenade brännvinet växlat från lägst 94,6 öre (Kalmar) och 95 öre (Falköping) till högst 1 kr. 55 öre (Söderköping), när Djursholm med dess obetydliga omsättning frånräknas. För 114 bolag låg inköpspriset mellan 96 och 101 öre — således 2 öre lägre än föregående år; för 5 bolag var det lägre än 96 öre och för öfriga 13 bolag högre än 1 kr. 1 öre. Hvad Kalmarbolaget beträffar bör anmärkas, att det inköper råbrännvin, som därefter renas i bolagets eget reningsverk.

Försäljningspriset för en liter varmrenadt brännvin vid försäljning till afhämtning var lägst 1 kr. 31,2 öre (Skanör) och högst 1 kr. 91,3 öre (Göteborg). För flertalet bolag — 69 — låg försäljningspriset fortfarande liksom föregående år mellan 1 kr. 50 öre och 1 kr. 75 öre; hos 36 bolag var det lägre än 1 kr. 50 öre och hos 26 bolag högre än 1 kr. 75 öre.

Till jämförelse äro ifrågavarande uppgifter för de senaste tio åren sammanställda i följande tabell:

	Inköpspris. Öre per liter 50 %.	Försäljningspris. Öre per liter 50 %.
1900—1901	74 å 79 (71 bolag)	110 å 130 (68 bolag)
1901—1902	78 å 83 (81 »)	120 å 140 (69 »)
1902—1903	81 å 86 (61 »)	140 å 160 (76 »)
1903—1904	84 å 89 (73 »)	140 å 160 (75 »)
1904—1905	84 å 89 (77 »)	140 å 160 (73 »)
1905—1906	83 å 88 (80 »)	140 å 160 (65 »)
1906—1907	88 å 93 (79 »)	145 å 165 (67 »)
1907—1908	98 å 104 (94 »)	150 å 175 (82 »)
1909	98 å 103 (96 »)	150 å 175 (70 »)
1910	96 å 101 (114 »)	150 å 175 (69 »)

Vid denna sammanställning är dock att erinra, dels att försäljningspriset för året 1900—1901 är *medelförsäljningspris* och till följd däraf ej fullt jämförligt med de senare årens pris, dels ock att tillverkningskatten höjdes under försäljningsåret 1902—1903 (i januari 1903) med 15 öre.

Den i Styrelsens föregående berättelse omnämnda *Göteborgssystembolagens leveransförening u. p. a.* har fortfarande ägt bestånd. Till densamma voro 1910 anslutna 40 bolag.

En närmare granskning af de i tabell n:r 7 intagna *försäljningsprisen* för varmrenadt brännvin visar, att de

varit lägst i Skåne och Halland. Här nedan äro för större områden angifna, i öre, därinom befintliga bolags försäljningspris, räknadt per liter 50 %, hvarvid inom parentes anförts de bolag, hvilka hållit från de öfriga afvikande pris, vare sig dessa varit särdeles låga eller jämförelsevis höga.

Skåne och Halland: 136,9—158,5 öre (Skanör 131,2; Halmstad 168,1).

Bohuslän och Västergötland: 153,4—168,7 öre (Lysekil 135,8; Marstrand 144,4; Göteborg 191,3).

Södermanland och Uppland: 163,0—174,4 öre (Sigtuna 157,0; Uppsala 178,5).

Småland: 166,6—172,6 öre (Ljungby 154,7; Västervik 178,5).

Blekinge: 160,7—187,5 öre.

Östergötland: 170,5—178,5 öre (Vadstena 163,0; Linköping 190,5).

Norrland: 173,9—186,0 öre.

Värmland, Närke, Västmanland och Dalarne: 173,9—181,8 öre (Nora 168,4; Seffle 169,3).

Styrkan hos det renade brännvin, som bolagen försälja, växlar från något under 40 % (Göteborg) ända till 46 %, dock torde de starkare sorterna, 44—46 %, endast säljas undantagsvis, så att brännvinets styrka kan sägas i allmänhet hållas mellan 40 % och 43 %. Försäljningspriset för brännvin af samma styrka har varit synnerligen olika hos olika bolag; sålunda har

40 % brännvin	sålt	för	lägst	kr.	1,05	och	högst	kr.	1,50
41 %	»	»	»	»	1,30	»	»	»	1,45
42 %	»	»	»	»	1,15	»	»	»	1,50
43 %	»	»	»	»	1,35	»	»	»	1,60

I tabell n:r 7 förekomma slutligen två kolumner, angifvande för hvarje bolag omkostnader och vinst, beräknade per liter försäld spirituosa af alla slag.

Af dessa uppgifter synes, att *omkostnaderna*, beräknade på nyssnämnda sätt, för samtliga bolag uppgingo till 27,7 öre per liter mot 30,2 öre närmast föregående år. Det höga omkostnadsbeloppet år 1909 var gifvetvis beroende på den minskning i försäldt litertal, som föranleddes af det med anledning af arbetsinställelsen utfärdade försäljningsförbudet. Omkostnaderna voro 1910 lägst 10 öre, i Skanör samt högst i Söderköping, 82,3 öre och i Vadstena 72,5 öre. För 84 bolag gingo omkostnaderna till belopp mellan 15 och 30 öre; för 9 bolag öfverstego de 40 öre. Orsakerna till dessa växlingar i omkostnadernas belopp äro flera. Sålunda blifva omkostnaderna såsom i föregående berättelse framhölls lägre i de bolag, som endast bedriva minuthandel, och ett bolag, som i minuthandeln endast säljer vanligt brännvin, kan ordna denna försäljning betydligt billigare än ett bolag, som i sin minuthandel äfven säljer finare spirituosa. Äfven de bolag, som hafva rättighet till utskänkning af brännvin, kunna ordna denna på skiljaktiga sätt, så att betydliga olikheter med afseende på omkostnaderna uppstå. Åtskilliga bolag utöfva nämligen själfva, i större eller mindre omfattning, rörelsen äfven på de s. k. bättre utskänkningsställena; i detta fall ingå bland omkostnaderna utgifter för lokalyror, för aflöning och biträden å dessa utskänkningsställena m. m., hvilka utgifter däremot icke förekomma hos

de bolag, som öfverlåta ifrågavarande rättigheter åt andra. Hvad nu särskildt angår de öfvannämnda bolagen, hvilkas omkostnader stigit till mer än 70 öre per liter för såld spirituosa, är att märka, att bolaget i Vadstena haft åtskilliga utgifter för hotellen, hvilka stegradt omkostnaderna utan att dock nedsätta vinsten, som uppgått till ej mindre än 57,2 öre per liter försäld spirituosa. I Söderköping är det höga omkostnadsbeloppet beroende på den synnerligen ringa omställningen af spirituosa, endast 17,896 liter, på bolagets egna försäljningsställen; bolagets vinst har emellertid stigit till 48,4 öre per liter, hvarjämte det för en fritt öfverlåten minuthandelsrättighet uppburit 20,000 kr.

Vinsten på egen rörelse belöpte sig för samtliga bolag till 55,4 öre för hvarje liter försäld spirituosa mot 46,4 öre närmast föregående försäljningsår. Vinsten höll sig under 25 öre för 9 bolag; lägst var den för bolaget i Hurfva (Malmöhus län), där den ej steg till mera än 9,5 öre per liter. Linköpings och Göteborgs bolag kunde uppvisa de högsta vinsterna, nämligen respektive 85,0 och 68,3 öre. För 80 bolag, således nära två tredjedelar af alla, växlade vinsten mellan 35 och 60 öre; för 30 bolag var den lägre än 35 öre och för 21 bolag högre än 60 öre. För ett bolag, nämligen Djursholms, gick rörelsen utan vinst.

Revisionsberättelserna. I Styrelsens närmast föregående berättelse omnämndes, att Styrelsen genom skrivelser till vederbörande länsstyrelser fäst dessas uppmärksamhet därå, att åtskilliga bolag öfverlåtit alla sina utskänkningsrättigheter eller också öfverlåtit flertalet af dem och låtit den eller de återstående förblifva obegagnade; af revisionsberättelserna för 1910 synes, att i de flesta fall ändring i dessa förhållanden skett från och med år 1911.

I några revisionsberättelser anmärkes, att bolagens räkenskaper ej förts i full öfverensstämmelse med senast utfärdade bestämmelser. Uraktlåtenheten i detta afseende synes emellertid hafva berott på förbiseende.

När bolag upplöses med anledning af beslut om brännvinsdetaljhandels upphörande inom kommunen, måste bolagsstyrelsens verksamhet fortgå någon tid för utredning af bolagets affärer; revisorerna hafva i ett par fall anmärkt, att kostnaden för dylik utredning blifvit väl höga. I ett par kommuner har brännvinshandeln öfverlämnats åt nybildadt bolag; i sådant fall är det rätta tillvägagåendet att det nya bolaget öfvertager det äldre bolagets samtliga såväl tillgångar som skulder, då bolagsupplösningen ej förorsakar någon kostnad. Två bolag hafva emellertid föredragit att låta sina styrelser verkställa likvidationen och därför reserverat en del vinstmedel; det ena bolaget vidtog därjämte den synnerligen olämpliga åtgärden att, för att påskynda realisationen af kvarvarande lager, nedsätta brännvinspriset under sista delen af året.

Bland de uttalanden, som i öfrigt förekomma i revisionsberättelserna, torde särskildt hvad Stockholmsbolagets revisorer anført böra framhållas. De framställa såsom önskningsmål, att matserveringsrörelsen å bolagets värdshus kunde öfverlämnas till föreståndarne på sådana villkor, att den själf mäktade bära större del af omkostnaderna än för närvarande. Revisorerna anse vidare, att bolaget borde låta sig angeläget vara att genom ändrade kontraktsbestämmelser

med innehafvarne af öfverlätna utskänkningsrättigheter söka häfva deras under nuvarande bestämmelser naturliga sträfvan att öka alkoholkonsumtionen, och slutligen uttala revisorna beträffande utminuteringsrättigheten af brännvin såsom sin åsikt, att rationellare bestämmelser än de hittillsvarande för hemköp af brännvin vore högeligen önskvärda; de synas önska att utminuteringsrörelsen omlades så, att kännedom vunnes, till hvilka brännvinet försålles, att det försålles endast på skriftlig rekvisition och endast till dem, som köpte under personligt ansvar.

Den årliga förbrukningen af spirituösa drycker inom landet eller noggrannare uttryckt den till förtäring disponibla kvantiteten däraf har i nedanstående tabell beräknats på följande sätt: till det vid årets början å nederlag liggande beloppet brännvin har lagts dels den inhemska års tillverkningen, dels årets införsel af brännvin, hvarefter den sålunda erhållna summan minskats med summan af det belopp brännvin, som utförts ur landet, det belopp, som denaturerats eller eljest fått skattefritt användas för tekniskt ändamål, samt det belopp, som kvarlåg å nederlag vid årets slut. Beräkningen är emellertid ej fullt noggrann, enär å ena sidan möjligen någon, churu i så fall sannolikt högst obetydlig, kvantitet brännvin olofligen införes i landet och å andra sin ej kan exakt uppgifvas, huru mycket bortgår vid brännvinets renande, ej heller huru de enskilda förråden växla från det ena året till det andra; ett mindre belopp af det disponibla brännvinet torde ock användas till tekniska ändamål.

Tabellens två sista kolumner visa, att tillgången på brännvin, däri inberäknad all annan spirituosa, såväl absolut taget som beräknadt per invånare i riket under år 1901 uppnått en rätt stor siffra, den högsta sedan åtskilliga år tillbaka; den per invånare tillgängliga kvantiteten minskades under åren 1902—1904 ej obetydligt för att med år 1905 åter börja stiga, men denna stegring blef hvarken långvarig eller betydlig — den räckte endast tre år och belöpte sig till 0,4 liter, hvarefter den efterföljts af en vida betydligare sänkning. Disponibelt till förbrukning var år 1910 6,6 liter per invånare eller 2,1 liter mindre än år 1901. De låga siffrorna för 1909 äro beroende på brännvinsförsäljningens inställande under samma års storstrejk.

För år 1911 äro uppgifter om in- och utförseln af brännvin icke ännu tillgängliga, men om dessa antagas vara ungefär desamma som under närmast föregående år, nämligen införseln 2,700,000 liter och utförseln 270,000 liter, så skulle det under år 1911 till förtäring disponibla beloppet brännvin hafva uppgått till i rundt tal 36,800,000 liter, hvilket fördeladt på folkmängden den sista december 1910 belöper sig till 6,6 liter per invånare; konsumtionen skulle således hafva hållit sig oförändrad.

Till jämförelse meddelas det till förtäring disponibla beloppet per invånare i medeltal för de senaste femårsperioderna:

1871—1875	11,8 liter 50 %
1876—1880	10,1 >
1881—1885	8,0 >
1886—1890	7,1 >
1891—1895	6,9 >
1896—1900	8,1 >
1901—1905	7,6 >
1906—1910	6,6 >

Om från den under år 1910 till förtäring disponibla kvantiteten brännvin, 36,273,943 liter, dragas de kvantiteter, som af brännvinsbolagen försålts under samma år, nämligen 28,818,368 liter, så utgör återstoden, 7,455,575 liter, den kvantitet, som på annat sätt försålts, d. v. s. genom andra rättighetsinnehafvare, genom direkt försäljning från parti-handlare samt genom lönnkrögare. Genom bolagen såldes alltså 79 procent af allt det disponibla brännvinet mot 78 procent under närmast föregående år. De afgifter, som belöpa på det af bolagen försålda och på det öfriga brännvinet, finnas angifna i tab. n:r 4 b), men böra de förra minskas och de senare ökas med de i tabell n:r 7 angifna afgifterna för öfverlätna minuthandelsrättigheter. Man finner på sådant sätt, att de försäljningsavgifter, hvilka upptagits på det af bolagen försålda brännvinet hafva uppgått till 15,972,085 kr. eller 55,4 öre per liter, under det att det öfriga till förtäring disponibla brännvinet afkastat 855,275 kr. eller 11,4 öre per liter.

Statsverkets och kommunernas inkomster af brännvinsmedel. Om till den för hvarje år influtna tillverknings-skatten, minskad med beräknade beloppet af restitution för utfördt och denaturerad brännvin, läggas dels tullinkomsterna för infördt brännvin, dels stämpelafgiften för punsch

År.	Å nederlag den 1 januari.	Tillverkad under året.	Införsel.	Summa. Liter 50 %.	Utförsel.	Denaturerad och öfrigt skattefritt brännvin.	Å nederlag den 31 december.	Summa. Liter 50 %.	Disponibelt till förtäring. Liter 50 %.	
									S u m m a.	För hvarje invånare i riket.
1901	9,393,817	39,066,195	2,968,079	61,428,091	307,294	2,711,352	13,870,540	16,889,186	44,538,905	8,7
1902	13,870,540	44,846,103	2,977,135	61,693,778	258,829	2,969,381	17,845,839	21,074,049	40,619,729	7,8
1903	17,845,839	39,251,739	3,441,619	60,539,197	166,577	3,125,214	18,342,427	21,634,218	38,904,979	7,5
1904	18,342,427	35,378,118	2,110,407	55,830,952	526,036	3,152,879	15,345,078	19,023,993	36,806,959	7,0
1905	15,345,078	39,049,202	2,363,268	56,757,548	270,142	3,773,591	15,399,122	19,442,855	37,314,693	7,1
1906	15,399,122	40,456,231	2,541,119	58,396,472	438,539	4,285,488	14,310,796	19,034,823	39,361,649	7,2
1907	14,310,796	42,107,721	2,739,120	59,157,637	434,947	4,730,716	14,335,193	19,500,856	39,656,781	7,4
1908	14,335,193	41,345,248	2,635,303	58,315,744	251,077	4,849,826	17,190,073	22,290,976	36,024,768	6,6
1909	17,190,073	41,167,619	2,504,868	60,862,560	249,679	5,156,076	22,524,963	27,930,718	32,931,842	6,1
1910	22,524,963	40,442,859	2,745,301	65,713,123	277,658	4,963,855	24,197,667	29,439,180	36,273,943	6,6

m. m., här nedan införd under rubriken punschskatt, dels ock försäljningsavgifter och bolags vinstmedel för närmast motsvarande försäljningsår, så erhålles hela den såväl till staten som till kommuner och kommunala korporationer af brännvins tillverkning, införsel och försäljning uppkommande

skattesumman. Resultaten af en dylik beräkning för tiden från och med år 1901 äro sammanförda i nedanstående tabell, hvarvid dock är att märka, att försäljningsavgiften för 1908 är beräknad till fyra femtedelar af avgifter och vinstmedel för försäljningsåret 1 oktober 1907—31 december 1908.

Försäljningsår.	Tillv.-skatt efter afdrag af restitution för utfördt och denature-radt brännvin. Kronor.	Beräknad tullinkomst. Kronor.	Punschskatt. Kronor.	Summa statsinkomst. Kronor.	Försäljningsavgift Kronor.	Summa avgifter. Kronor.
1901	20,406,585	2,891,246	—	22,800,831	11,901,423	34,702,254
1902	18,012,405	2,895,752	—	20,408,157	10,946,469	31,354,626
1903	19,445,302	3,261,768	—	22,707,070	11,937,060	34,644,130
1904	22,211,540	2,280,357	1,296,652	25,818,549	12,399,238	38,217,787
1905	21,976,113	2,544,520	1,307,109	25,827,742	12,538,007	38,365,749
1906	24,124,625	2,757,352	1,459,263	28,321,240	13,552,760	41,874,000
1907	23,627,944	2,963,638	1,558,389	28,149,971	13,647,170	41,797,141
1908	21,319,896	2,831,043	1,593,036	25,743,975	15,485,706	41,229,681
1909	19,068,348	2,712,612	1,539,697	23,340,657	12,819,143	36,159,800
1910	21,324,277	2,941,834	1,693,655	25,959,766	16,827,360	42,787,126

C. Tillverkningen af socker.

Den skattesats, som under tillverkningsåret 1 september 1910—1 september 1911 tillämpats, har utgjort 15 öre per kilogram för allt socker, som inom riket tillverkats eller dit införts och till fritt bruk utlämnats.

Undantagna från denna bestämmelse hafva följande fabriker varit, nämligen: råsockerfabrikerna i Östergötland, Västergötland och på Öland samt raffinaderiet i Lidköping, hvilka intill utgången af 1913 hafva att erlægga skatt med 13 öre per kilogram för allt till fritt bruk utlämnadt, vid dessa fabriker tillverkad socker.

Tullen har under året utgått med 15 öre för raffiad och med 10 öre för råsocker och sirap, allt per kilogram.

Bestämmelserna rörande skattens erläggande äro desamma som under närmast föregående tillverkningsår.

I det följande redogöres först för betodlingen och råsockertillverkningen samt därefter för tillverkningen af raffiad.

a. Betodlingen och råsockertillverkningen.

Odling af betor har under tillverkningsåret bedrifvits inom 8 af rikets län. Såsom framgår af tab. 8 har den sammanlagda betarealen uppgått till 35,134,4 hektar och den därå skördade betmängden till 1,105,112,9 ton, motsvarande en medelskörd per hektar af 314, ton.

Motsvarande siffror för närmast föregående år voro:

	Betsskörd.	Areal.	Utbyte per hektar.
1909—10	896,940,1	33,459,9	26,8
1908—9	900,934,6	32,074,8	28,1
1907—8	771,169,9	31,196,5	24,9
1906—7	1,029,323,5	31,476,7	32,7

Inom de olika länen erhöles under tillverkningsåret:

i Östergötlands län	25,9	ton betor per hektar
» Gottlands »	27,6	» » » »
» Blekinge »	28,7	» » » »
» Kristianstads »	29,5	» » » »
» Malmöhus »	32,7	» » » »
» Skaraborgs »	20,9	» » » »
» Hallands »	29,0	» » » »
» Kalmar »	26,7	» » » »

Den högsta skörd per hektar som under året erhöles har varit 35 ton betor.

Rikets betskörd fördelar sig på de olika länen i af-rundade tal sålunda:

Östergötlands län har lämnat	2,1	%
Gottlands » » »	6,2	»
Blekinge » » »	3,1	»
Kristianstads » » »	9,4	»
Malmöhus » » »	74,9	»
Skaraborgs » » »	0,4	»
Hallands » » »	1,7	»
Kalmar » » »	2,2	»

Äfven uppgifterna angående hvitbetssockertillverkningen äro länsvis sammanställda i tabell nr 8, där för jämförelses skull äfven motsvarande tal för hela riket för de närmaste föregående nio åren äro införda. Af tabellen synes, att hvitbetssockertillverkningen år 1910—1911 bedrefs vid 24 fabriker, belägna 16 i Malmöhus län, 2 i Kristianstads samt 1 i hvardera af Östergötlands, Gottlands, Blekinge, Skaraborgs, Hallands och Kalmar län. Utaf Malmöhus läns fabriker voro tre s. k. saftstationer, där af verkningen icke drifves längre än till framställandet af betsaft, hvilken

därefter genom rörledningar transporteras till hufvudfabriken för att sedan bearbetas tillsammans med den därstädes vunna betsaften.

Vikten af de råa betor, som vid samtliga fabriker och saftstationer uppvägdes till afverkning, uppgick för de olika månaderna till följande belopp, hvarvid till jämförelse motsvarande siffror för närmast föregående år medtagits.

Tillverkningsår.

	1906—1907.	1907—1908.	1908—1909.	1909—1910.	1910—1911.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
Oktober	318,644	167,718	294,405,8	225,890,7	357,351,6
November	379,289	401,292	409,012,5	444,910,7	474,653,0
December	232,557	196,793	188,650,8	223,612,5	265,464,4
Januari	48,833	5,367	8,503,2	2,526,2	7,643,9
Februari	—	—	362,3	—	—
Summa	1,029,323	771,170	900,934,6	896,940,1	1,105,112,9

Afverkningen vid de enskilda fabrikerne har naturligtvis växlat rätt betydligt. Här nedan lämnas en uppgift å den högsta och den lägsta afverkningen, som under hvartdera af de 8 senaste åren förekommit, äfvensom å medelafverkningen per fabrik.

	Högsta afverkning.	Lägsta afverkning.	Medelafverkning.
	Ton.	Ton.	Ton.
1903—1904	64,453,5	15,781,2	37,400
1904—1905	44,604,0	1,129,5	26,518
1905—1906	67,929,0	9,301,5	37,474
1906—1907	87,844,5	12,845,0	46,787
1907—1908	69,433,0	3,252,0	33,529
1908—1909	72,178,5	2,623,0	37,539
1909—1910	78,086,5	2,717,9	37,372
1910—1911	89,737,8	3,806,3	52,624

Vid beräkning af medelafverkningen har under de föregående åren de 3 saftstationerna räknats såsom själfständiga fabriker men då det efter nuvarande beskattningssystem torde vara riktigare att sammanslå dem med de sockerfabriker till hvilka de höra har medeltalet för 1910—1911 beräknats genom att dividera afverkningen med antalet råsockerfabriker eller 21.

Afverkningen af egna betor har förekommit vid 17 af de 24 fabrikerne men endast vid 4 i något större omfattning, nämligen vid Hälsingborg omkring 16 %, Linköping 25 %, Säbyholm 11 % och Ängelholm 12 % af dessa fabrikers hela afverkning. I det hela hafva blott 3,6 % af de afverkade betorna odlats på fabrikerne egen mark.

Betpriset. Normerna för prisbestämningen vid leverans af betor hafva varit desamma som under förra tillverkningsåret och finnes utdrag ur kontraktformuläret intaget i Kontrollstyrelsens berättelse för 1908—1909. Då utöfver de i kontraktet bestämda grundprisen för höst- och vinterleverans betalas ett tilläggspris för hvarje tiondedels procent socker öfver 14 procent, komma de erlagda priserna att växla vid de olika fabrikerne.

Enligt de inkomna uppgifterna hafva sålunda under året 1910—1911 betorna betalats efter priser växlande mellan

2,29—2,75 kr. per 100 kilogram. Medelpriset har varit 2,56 mot 2,49 under 1909—1910. Värdet af Sveriges betskörd för nu ifrågavarande år skulle sålunda uppgå till något öfver 38,000,000 kronor.

Sockethalten hos betorna bestämmas vid fabrikerne för hvarje vecka och kampanj. Medeltalet för hela kampanjen 1910—1911 har växlat mellan lägst 16,15 och högst 17,76 procent. Motsvarande tal för 1909—1910 voro 14,89 och 16,57.

Vid sex fabriker låg medeltalet mellan 16 och 17 procent, vid 15 fabriker mellan 17 och 18.

Betafverkningen vid de särskilda råsockerfabrikerne pågick under följande tider:

Arlöf	från och med 5 oktober till och med 12 december.
Genevad	» 20 » » 26 november.
Hasslarp	» 7 » » 17 december.
Hälsingborg	» 6 » » 31 »
Hököpinge	» 5 » » 19 »
Jordberga	» 7 » » 19 »
Karlshamn	» 10 » » 11 »
Karpalund	» 11 » » 11 »
Keflinge	» 5 » » 17 »
Köpinge	» 10 » » 14 »
Lidköping	» 31 » » 10 november.
Linköping	» 6 » » 28 »
Mörbylånga	» 18 » » 17 december.
Roma	» 10 » » 9 januari.
Skifarp	» 6 » » 18 december.
Staffanstorp	» 5 » » 20 »
Svedala	» 7 » » 16 »
Säbyholm	» 6 » » 20 »
Trelleborg	» 4 » » 18 »
Ängelholm	» 6 » » 2 januari.
Örtofta	» 3 » » 31 december.

Efter den egentliga betkampanjen följde vid 17 af dessa fabriker en efterkampanj, som varade i medeltal 27 dagar.

Det vunna *utbytet af råsocker* har, såsom synes af tabell n:r 8, utgjort,

165,659,9 ton . . . . . 1:a produkt.

8,261,4 » . . . . . 2:a »

Summa 173,921,3 ton,

motsvarande 15,72 % af de afverkade betornas vikt. Om såsom i föregående berättelser skett, 2:a och 3:e produkt reduceras till 1:a produkt genom multiplikation med resp. 0,75 och 0,65, blir utbytesprocenten 15,53.

En jämförelse med de i tabell n:r 8 intagna procent-talen för föregående åren visar, att sockerutbytet, beräknadt i procent af betvikten utan reduktion för de sämre produkterna, under tillverkningsåret 1910—1911 ökats med 1,65 eller från 14,07 till 15,72. Detta resultat öfverträffas endast under kampanjen 1906—1907, då utbytet beräknadt i procent af betvikten var 15,78 procent. Tillverkningen af 2:a produkt visar däremot en lägre utbytessiffra. 3:e produkt har ej förekommit vid någon fabrik. Vid 7 fabriker utgjorde 2:a produkt mindre än 0,25 procent af betvikten. Vid en fabrik, nämligen Hasslarp, utgöres 1:a produkt hufvudsakligen af raffinad och har vid uppgörande af tab. 8 utbytet af råsocker för denna fabrik beräknats utgöra 10/10 af den af årets betor framställda raffinaden, hvarifrån man har att draga minskningen i behållningen af råsocker, upp-

gående till 49,400 kilogram. En del råsocker framställes nämligen äfven vid denna fabrik såsom mellanprodukt.

Med uteslutande af Hasslarp uppgår tillverkningen af råsocker till 158,014 ton och framgår dispositionen af råsocker under året af följande sammanställning.

Debet.	
Ingående behållning d. 1/9 1910	227,866,0 deciton
Tillverkning	1,662,736,5
Summa	1,890,602,5

Kredit.	
Förpassadt till raffinaderierna	1,460,712,0 deciton
Utlämnadt till fritt bruk	13,661,5
Utgående behållning d. 31/8 1911	416,229,0
Summa	1,890,602,5

Omsättningen af råsocker vid raffinaderierna åter har (frånsett Hasslarp) varit följande:

Debet.	
Ingående behållning 1/9 1910	120,607 deciton
Inkommet från råsockerfabrikerna	1,457,712
Summa	1,578,319

Kredit.	
Intaget för raffinering	1,338,790 deciton
Utlämnadt till fritt bruk	233
Behållning 31/8 1911	239,296
Summa	1,578,319

Behållningen af råsocker den 1 september 1911 vid såväl råsockerfabriker som raffinaderier är således 655,525 dt.

Såsom framgår af sammanställningen hafva raffinaderierna mottagit 1,457,712 under det från råsockerfabrikerna förpassats 1,460,712. Skillnaden 3,000 dt. beror på att en post afsändes under förra tillverkningsåret (slutet af aug.), men mottogs af raffinaderierna i början af detta tillverkningsår. Partiet var vid årsskiftet »under förpassning».

Den vid tillverkningen erhållna *melassen* utgjorde 13,466,1 ton, motsvarande 1,21 procent af betvikten. Vid 11 fabriker har melassutbytet ej öfverstigit 1 procent, vid 2 har det hållit sig mellan 1 och 2 procent, vid 8 mellan 2 och 3 procent.

Förutom till utsockring har melassen användts till kreatursfoder och vid brännvinstillverkning. Till det senare ändamålet användes under året omkring 2,700 ton. Priset på melassen har växlat mellan 4 och 6 1/2 öre per kg. Vid tillverkningen hafva dessutom erhållits omkring 582,196 ton *betmassa*, hvilken användts uteslutande till kreatursfoder, hufvudsakligen af betodlarna själfva. Priset på betmassan har i allmänhet varit 20 öre per deciton.

Till ofvannämnda kvantitet betmassa kommer äfven omkring 7,300 ton s. k. sockersnitsel, hvilken form af betmassa erhålles, när sockret, i stället för att utlakas ur betorna (diffusion), utvinnes genom pressning. Vid tillämpning af denna metod stannar en del socker kvar i betmassan, hvilken efter tillsats af melass och intorkning säljes såsom fodermedel. Metoden har den praktiska fördelen,

att förorening af närliggande vattendrag i det närmaste förebygges.

Kvotienten, d. v. s. sockerhalten i melassens torrsubstans, får för *skattefri* melass ej öfverstiga 70 procent vid direkt polarisation. Medeltalen för de olika råsockerfabrikerna hafva växlat mellan lägst 59,4 och högst 75,2 %. I allmänhet har dock melasskvotienten ej öfverstigit 70 %. Melass med högre kvotient än 70 har säkerligen tagits i förnyadt arbete, ty någon försäljning af melass mot erläggande af skatt har ej ägt rum vid någon råsockerfabrik.

b. Raffinadsocker.

Enligt till Kontrollstyrelsen inkomna uppgifter, hvilka finnas sammanställda i tabell n:r 9, funnos under tillverkningsåret 1910—11 10 raffinaderier belägna, 1 i Stockholms stad, 1 i Östergötlands, 6 i Malmöhus, 1 i Göteborgs och Bohus län samt 1 i Skaraborgs län. Liksom hvitbetssockerindustrien har äfven raffinadindustrien sitt hufvudsäte i Malmöhus län.

Tillverkningen vid raffinaderierna omfattar i allmänhet följande sockerslag: topp-, bit-, kak-, kross- och farinsocker, men förhållandet mellan dessa sorter är mycket olika vid olika raffinaderier; farinsockret kallas äfven bastard eller baster och förekommer af flera slag från gulhvit till brun. Under föregående år har teppsocker tillverkats i största mängd men under detta tillverkningsår är det bitsockertillverkningen som står främst, därefter kommer toppsocker och krosssocker.

Af raffinaderierna äro tre, Arlöf, Hälsingborg och Lidköping, tillika råsockerfabriker, under det att vid Hasslarp tillverkas raffineradt socker ur betsaft.

Under året har intet utländskt råsocker importerats till raffinaderierna.

Vid de fabriker, som uteslutande sysselsätta sig med raffinering, var tillverkningstiden:

Tanto i Stockholm	305 dygn.
Gripen i Norrköping	305
Landskrona	305
Ystad	305
Öresund i Lund	305
Carnegie & Co, Göteborg	291

Såsom framgår af tab. 9 tillverkades under tillverkningsåret 130,852,339,2 kilogram raffineradt socker och framgår omsättningen däraf af följande sammanställning

Debet.	
Ingående behållning den 1/9 1910	24,999,073,5 kilogr.
Under förpassning den 31/8 1910	100,0
Tillverkning under året	130,852,339,2
Summa	155,851,512,7

Kredit.	
Utlämnadt till fritt bruk *)	129,907,293,0 kilogr.
Behållning den 1/9 1911	25,924,219,7
Under förpassning den 31/8 1911	20,000,0
Summa	155,851,512,7

*) Härei ingår äfven från raffinaderierna direkt till fritt bruk utlämnadt råsocker, hvilket i debet klassificerats såsom krosssocker.

Förpassningar mellan fabriker ha hafva förekommit i följande utsträckning:

<i>Debet.</i>	
Inkomna förpassningar	1,747,670,5
Under förpassning den 31/3 1911	20,000,0
Summa	1,767,670,5
<i>Kredit.</i>	
Afsända förpassningar	1,767,570,5
Under förpassning den 31/3 1910	100,0
Summa	1,767,670,5

Dessa förpassningar mellan raffinaderierna betingas där-af att vid en del raffinaderier uppstått tillfällig brist på någon särskild sort af socker.

Af följande tabell synes, huru mycket af det under 1910—1911 tillverkade raffinadsöcket som utlämnats till fritt bruk äfvensom den från raffinaderierna influtna skattens belopp:

Län.	Socker utlämnadt	Inbetald skatt.
	till fritt bruk.	
	Kg.	Kr. öre.
Stockholms stad	12,345,387,6	1,973,562,47
Östergötlands län	3,861,080,3	559,982,05
Malmöhus »	84,028,296,5	12,152,770,14
Göteborgs »	21,646,152,3	3,147,611,04
Skaraborgs »	8,026,376,3	1,025,069,93
	129,907,293,0	18,858,995,63

Dessutom hafva några mindre poster råsocker utlämnats till fritt bruk direkt från råsockerfabriker och skatt erlagts därför. Hela denna kvantitet utgör 1,366,403,1 kilogram och uppgår den därför inbetalda skatten till 204,921,45 kronor. De föregående summorna böra således ökas med dessa tal, hvarigenom hela mängden till fritt bruk utlämnadt socker blir 131,273,696,1 kilogram och den inbetalda skatten 19,063,917,08 kronor.

Det under året förarbetade råsockret uppgick till 141,597,557 kilogram, däri ingår socker från den vid Hasslarp direkt använda betsaften från 54,911 ton betor.

Då vid denna sockerfabrik tillverkats 6,925,821,9 kilogram raffinad, har den mängd råsocker som detta motsvarar beräknats genom att antaga att 100 kilogram råsocker motsvara 90 kilogram raffinad och skulle den mot ofvanstående mängd raffinad svarande kvantiteten råsocker vara 7,695,357 kilogram.

Af sammanlagda kvantiteten råsocker 141,597,557 tillverkades 130,852,339,2 kilogram raffinad, motsvarande ett utbyte af 92,7 procent.

För kalenderår räknadt har skatten utgjort nedanstående belopp; till jämförelse är den i riksstaten beräknade skatten äfven införd.

	Hvitbetssockerskatt	
	debiterad.	i riksstaten beräknad.
	Kronor.	Kronor.
1902	7,775,960,19	10,500,000
1903	10,485,216,84	11,500,000
1904	7,919,896,68	12,000,000
1905	11,408,950,60	12,000,000
1906	161,318,10	3,800,000

	Konsumtionsskatt	
1908	18,179,896,32	13,500,000
1909	14,828,934,32	16,400,000
1910	17,418,360,09	18,000,000
1911	18,560,333,24	19,000,000

Under 1907 utlämnades till fritt bruk 116,917,000 kg. Efter 13 öre per kg. skulle skatten härå belöpa sig till 15,199,210 kr., dock är härvid att anmärka att en del af detta socker framstälts af redan beskattade betor.

Matsirup har framställts endast vid 3 raffinaderier och visar tillverkningen däraf en minskning mot föregående år, nämligen 1,548,730 kilogram mot fjolårets 2,027,707,5 kilogram.

Denna matsirup är ej skattepliktig. Hufvudparten utgöres af ursprungligen skattepliktig sirup, hvilken genom invertering med saltsyra öfverförts till en under 70° polariseraende sockerlösning. Ur en dylik lösning kan kristalliserbart socker icke utvinnas.

I öfrigt importeras landets behof af sirup. Denna import utgjorde:

1905	15,862,000 kg.
1906	15,918,000 »
1907	15,673,000 »
1908	13,377,000 »
1909	14,771,000 »
1910	15,711,000 »
1911	15,458,000 »

Häri inräknas visserligen både sirup och melass, men på grund af tullen, 10 öre per kg., torde endast matsirup importeras.

Allra största delen af affallet inom raffinaderierna utgöres af *melass*, liknande den, som erhålles vid råsockerfabriker och därför ej användbar till matsirup.

Den under tillverkningsåret vid raffineringen erhållna melassen utgör i det hela 5 procent af hvitbetsråsockret.

Råsockrets rening. Till safternas rening inom raffinaderierna användes tills för några år sedan nästan uteslutande filtrering genom benkol, nu däremot användas åtskilliga andra ämnen, såsom kiselgur samt jämte benkol, tannin och hydrosulfit.

Priset på råsocker vid råsockerbruken uppgifves i allmänhet till 30,97 kr. växlande från 26,74 till 31,90 kr., allt 1:a produkt, per deciton.

Kontrollen. I spetsen för kontrollpersonalen står vid hvarje fabrik en förste kontrollör, som för nödiga journaler och insänder utdrag därur för hvarje månad till Kontrollstyrelsen. 1:a kontrollörerna utses enligt kungl. förordningen 11 okt. 1907 af Kontrollstyrelsen. Kontrollpersonalen i öfrigt utgöres af kontrollörer, hvilka utses af Konungens Befallningshafvande i resp. län. Vid råsockerfabriker har antalet kontrollörer varit mycket olika, minst 3, högst 6 utom förste kontrollören, beroende därpå att anordningarna äro något olika såväl inom fabriker som i fråga om järnvägsspåren *därutaför*, hvadan flera eller färre portar behöfva bevakas. Vid raffinaderierna hafva erfordrats minst

7 högst 17 kontrollörer utom förste kontrollören. Inalles hafva inom sockerindustrien tjänstgjort 27 förste kontrollörer och 220 kontrollörer.

Af förste kontrollörerna voro:

Officerare	8
Ingenjörer och andra tekniskt bildade	17
Andra personer	2
Summa 27	

Kontrollörerna tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken:

Officerare	16
Underofficerare	122
Tekniskt bildade	2
Landtbrukare	27
Andra personer	53
Summa 220	

Vid saftstationerna finnes numera ingen kontrollpersonal, emedan socker ej tillverkas vid dem.

När tillverkning i sockerfabrik upphört och den ordinarie kontrollpersonalen återkallats, öfverlämnas tillsynen öfver fabriken åt en af länsstyrelsen utsedd tillsyningsman, som har att på tillverkarens begäran utlämna socker från fabriken. Sådana uppehåll uppkomma regelbundet vid råsockerfabrikerna, när bettillverkningen för året upphört.

Vid raffinaderierna har under året uppehåll ägt rum vid raffinaderiet i Göteborg från den 11—31 augusti, vid raffinaderiet i Hasslarp från den 5 april—31 aug., Hälsingborg 9 juli—31 aug., vid Arlöf från den 1 sept.—4 okt.

Under dessa uppehåll har endast utlämning till fritt bruk förekommit under kontroll af tillsyningsmän och nödigt antal biträdande tillsyningsmän.

På statens bekostnad får tillsyningsman anlitas 35 gånger af hvarje fabrik och utgår ersättningen med 10 kronor för hvarje gång. Behöfver han anlitas flera gånger sker det på tillverkarens bekostnad. Biträdande tillsyningsmän aflönas af tillverkaren och utgår ersättningen till dem med 1,25 kr. per timme.

Inalles hafva tillsyningsmän varit inkallade vid 22 fabriker och hafva de i de flesta fall utsetts bland dem som under kampanjen tjänstgjort som kontrollörer.

Intet allmänt nederlag har funnits utan hafva tillsyningsmännen blott tjänstgjort vid fabrikerna och dessas magasin.

Använd drifkraft och antal arbetare inom sockerindustrien i det hela.

Af de i tab. n:r 10 införda uppgifterna framgår, att vid samtliga sockerfabriker följande antal maskiner varit i bruk för omedelbar fabriksdrift.

384 ångmaskiner med	11,862 hästkrafter.
8 gasmotorer	70
322 elektriska motorer med	5,085

tillsam. 714 maskiner med 17,017 hästkrafter.

Dessutom hafva 39 ångmaskiner å tillsammans 5,785 hästkrafter användts för drifvande af generatorer.

Vid sockerfabrikerna sysselsattes enligt samma tabell följande antal arbetare:

män öfver 18 år	8,193
» under » »	43 8,236
kvinnor öfver 18 år	552
» under » »	4 556
tillsammans 8,792	

Antalet dagsverken har uppgått till:

manliga	1,321,557
kvinnliga	113,215
tillsammans 1,434,772	

Af viktigare apparater funnos inom samtliga sockerfabriker 295 fasta ångpannor, 120 vakuumpannor, 620 centrifuger och 431 diffusörer.

Konsumtionen af socker torde i det närmaste motsvara hvad som utlämnas till fritt bruk jämte det möjligen importerade och till fritt bruk uttagna raffinadsöcket. Visserligen kunna landets handlande vid årsskiftet ligga med lager, som växla från det ena året till det andra, men i det stora hela torde denna växling vara obetydlig.

Under tillverkningsåret 1910—1911 utlämnades till fritt bruk, såsom förut uppgifvits, omkring 131,000,000 kg. (föregående år 116,000,000 kg.). Under kalenderåret 1911 utlämnas till fritt bruk 124,591,645,8 kg. (föregående år 116,825,952,5 kg.).

Om till 1911 års summa 124,591,645,8 lägges importen af raffinadsöcker under året 1,760,000 kg., så kan konsumtionen under kalenderåret 1911 beräknas till 126,751,645 kg. motsvarande 22,9 kg. per invånare (f. år 21,8). Äfven förekommer under året import af en mindre kvantitet oraffineradt socker med 94,000 kg.

D. Tillverkningen af maldrycker.

a. De skattepliktiga bryggerierna.

Tillverkning af skattepliktiga maldrycker har under tillverkningsåret 1 oktober 1910—1 oktober 1911 bedrifvits i Stockholms stad och rikets samtliga län.

De genom kontrollpersonalen lämnade uppgifterna om de under tillverkningsåret i gång varande skattepliktiga bryggerierna äro sammanförda i tabell n:r 11 af hvilken framgår följande:

- skattepliktiga bryggeriernas antal har varit 210;
- antalet tillverkningsdygn har varit 56,139 eller i medeltal för hvarje bryggeri 267 (förra året 253);
- antalet brygder har varit 27,003 eller i medeltal för hvarje bryggeri 128 (f. å. 113).

Använda råämnen. Vid de skattepliktiga bryggerierna användes följande belopp råämnen nämligen:

26,875,392,0 kg. malt,
407,575,8 » humle och
22,039,4 » sockerkulör.

Antalet bryggerier inom de olika länen och skatteklasserna samt deras afverkning synes af följande tabell:

	In till 100,000 kg.	100,000— 200,000 kg.	Öfver 200,000 kg.	Summa.
Stockholms stad	2	—	7	9
Stockholms län	4	—	1	5
Uppsala	1	—	1	2
Södermanlands	4	2	1	7
Östergötlands	16	3	1	20
Jönköpings	9	2	—	11
Kronobergs	2	2	—	4
Kalmar	15	2	—	17
Gottlands	—	1	—	1
Blekinge	2	1	1	4
Kristianstads	1	3	1	5
Malmöhus	1	8	4	13
Hallands	2	1	—	3
Göteborgs och Bohus län	7	—	5	12
Älfsborgs län	10	2	—	12
Skaraborgs	7	2	1	10
Värmlands	12	—	—	12
Örebro	9	1	—	10
Västmanlands	7	—	—	7
Kopparbergs	11	—	—	11
Gäflborgs	7	4	—	11
Västernorrlands	6	2	—	8
Jämtlands	6	—	—	6
Västerbottens	4	—	—	4
Norrbottnens	6	—	—	6
Samma bryggerier 1909—1910	151	36	23	210
	165	32	22	219

Sedan förra tillverkningsåret 1909—10 hafva några bryggerier nedlagts och dessutom hafva några ökat, andra minskat sin tillverkning, hvarigenom en förskjutning inom klasserna ägt rum, som synes af följande tabell:

Fördelningen af de skattepliktiga bryggerierna 1909—10.		År 1910—11 voro af samma bryggerier			
		nedlagda.	tillhörande nedanstående skatteklasser.		
Skatteklass.	Antal.		I.	II.	III.
I	165	8	148	9	—
II	32	—	3	27	2
III	22	1	—	—	21
Hela antalet 1910—11	210	9	151	36	23

Tabellen visar, att af de under år 1909—10 arbetande bryggerierna 9 blifvit nedlagda, af hvilka åtta tillhörde 1:a och ett 3:e klassen. Förskjutningen bland de kvarstående bryggerierna består däri, att inom 1:a klassen 9 uppgått till 2:a klassen, inom 2:a klassen 3 nedgått till 1:a och 2 uppgått till 3:e.

Den skatt, som belöper på hvarje kilogram malt inom de olika skatteklasserna, synes af följande tabell:

Skatteklass.	Antal bryggerier.	Maltafverkning		Skatt i afrundade tal	
		i det hela.	på hvarje bryggeri.	på det hela.	pr kg. malt.
I	151	Kg. 5,960,732	Kg. 39,475	Kronor. 1,013,324	Öre. 17,0
II	36	5,062,700	140,631	904,540	17,9
III	23	15,851,960	689,216	3,438,951	21,7
	210	26,875,392	127,978	5,356,815	19,9

Förra året var afverkningen i medeltal för hvarje bryggeri 115,032 kg. malt och skatten i medeltal per kg. malt för afverkningen i det hela 19,8 öre.

För att visa, huru den inom de olika skatteklasserna tillverkade vörtmängden fördelas på de olika maldryckerna, är följande tabell sammanställd, hvaraf bland annat framgår, att svagdrickstillverkningen har en jämförelsevis stor betydelse för de mindre bryggerierna.

Skatteklass.	V ö r t m ä n g d f ö r						Svagdricka i procent af det hela.	
	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Extra ölsorter och öfverjäst öl öfver 6 % B.	Lager- och pilsnerdricka.	Svagdricka.		Summa.
	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.	
I	9,711,3	143,124,1	117,907,2	10,685,3	18,205,6	164,902,2	464,535,7	35,5
II	2,345,5	173,763,3	80,665,9	4,051,5	25,011,1	55,438,5	341,275,8	16,2
III	46,835,0	456,621,0	253,450,5	8,861,5	168,496,0	65,725,5	999,989,5	6,6
	58,891,8	773,508,4	452,023,6	23,598,3	211,712,7	286,066,2	1,805,801,0	15,9

Det är förträdesvis den 3:e skatteklassen, som erbjuder intresse i statistiskt hänseende, emedan bryggerierna inom denna klass afverkat 59 % (f. å. 59,4 %) af hela malkvantiteten samt erlagdt 64,2 % (f. å. 62,6 %) af hela skattebeloppet.

För jämförelse med föregående år angifvas i följande tabell växlingarna bland de bryggerier, som afverkat öfver 150,000 kg.

Tillverkningsår.	Antal bryggerier, som afverkat										S u m m a.
	150—200 tusen kg.	200—300 tusen kg.	300—400 tusen kg.	400—500 tusen kg.	500—600 tusen kg.	600—700 tusen kg.	700—800 tusen kg.	800—900 tusen kg.	900,000—1 million kg.	1 million—2 millioner öfver 2 millioner kg.	
1910—1911	10	9	5	4	—	—	—	1	6	—	35
1909—1910	11	6	5	3	1	—	—	1	6	—	33
1908—1909	13	12	3	3	3	—	1	—	5	1	42
1907—1908	20	11	7	2	—	2	1	1	5	2	51
1906—1907	16	7	9	3	—	1	2	—	4	3	46

Af de 6 bryggerier, som afverkat öfver 1 million kg. voro 4 belägna i Stockholm och 2 i Göteborg. Dessa 6 bryggerier afverkade tillsammans 9,783,280 kg. malt eller 36,4 % af det hela samt erlade 2,196,194,40 kr. eller 41 % af

hela skatten. För dessa samma bryggerier voro motsvarande tal förra året resp. 34,3 samt 35,6 %.

Maltafverkningsens och skattens fördelning på landets olika delar synes af följande:

	Procent af hela tillverkningen.	Procent af skatten.
Stockholms stad	30,69	34,08
Stockholms län	1,16	1,06
Uppsala >	1,23	1,20
Södermanlands >	2,31	2,13
Östergötlands >	4,58	4,10
Jönköpings >	1,98	1,73
Kronobergs >	1,12	1,00
Kalmar >	2,70	2,38
Gottlands >	0,61	0,56
Blekinge >	2,20	2,13
Kristianstads >	2,90	2,69
Malmöhus >	9,26	8,84
Hallands >	1,14	1,00
Göteborgs och Bohus län	18,47	20,07
Älfsborgs län	2,93	2,54
Skaraborgs >	3,11	2,77
Värmlands >	1,55	1,33
Örebro >	1,40	1,20
Västmanlands >	1,41	1,21
Kopparbergs >	1,54	1,32
Gäflleborgs >	3,44	2,98
Västernorrlands >	2,17	1,88
Jämtlands >	0,73	0,63
Västerbottens >	0,56	0,48
Norrbottnens >	0,81	0,69
	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>

Den skattepliktiga maltdryckstillverkningen är hufvudsakligen förlagd till städerna ty af de 210 bryggerierna lågo 135 i eller invid städer och 75 på landsbygden, hvar till här äfven räknas köpingar.

I Stockholm, Göteborg och Malmö lågo inalles 21 bryggerier (f. å. 22), bland hvilka landets största, med en afverknings af 14,202,505 kg. malt och en skattesumma af 3,106,410,80 kr. motsvarande 52,8 % af hela maltafverkningsen (f. å. 54,3 %) och 57,9 % af hela skatten (f. å. 59,4 %).

Tillverknings-tid. Såsom förut anmärkts, har hvarje bryggeri i medeltal haft 267 (f. å. 253) tillverkningsdygn, hvilket utvisar, att det stora flertalet bryggerier varit i verksamhet största delen af året.

Maltdryckernas stamvörtstyrka. En granskning af bryggjournalerna ger vid handen, att vörtstyrkan för de särskilda slagen af maltdrycker växlat rätt mycket men i det stora hela varit:

för lageröl	11,0—13,0 %	Balling.
> pilsneröl	10,5—11,5 >	>
> extra ölsorter	10,0—18,0 >	>
> lager- och pilsnerdricka	8,0—9,5 >	>
> porter	17,0—19,5 >	>
> sveusköl	8,0—17,0 >	>
> svagdricka	4,0—5,5 >	>

I jämförelse med föregående tillverkningsår förekommer ingen nämnvärd skillnad i maltdryckernas vörtstyrka. Det samma framträder äfven i fråga om Stockholms stad, som har den största tillverkningen af såväl lager- och pilsneröl som lagerdricka och svagdricka. Det ser dock ut, som om lagerölet ej varit fullt så starkt som under föregående åren.

Stockholms stad

1910—1911. 1909—1910. 1908—1909. 1907—1908.

Stamvört för lageröl	12,6 % B.	12,8 % B.	13,1 % B.	13,2 % B.
> > pilsneröl	11,1 >	11,2 >	11,3 >	11,4 >
> > lager- o. pilsnerdricka	8,6 >	8,7 >	8,6 >	8,6 >
> > svagdricka	3,1 >	3,4 >	3,3 >	3,3 >

Extraktutbytet, d. v. s. den del af maltet, som vid brygden öfvergår i löslig form och betingar vörtstyrkan, beror till en del på maltets beskaffenhet, till en del på den till brygden använda redskapen. Det har under året växlat mellan lägst 55,5 och högst 75,3 %. Vid de större och bättre utrustade bryggerierna har det i allmänhet legat mellan 71 och 73 % (f. å. 71—73 %).

Utbytet af de olika slagen maltdrycker ur 100 kg. malt kan visserligen beräknas ur vörtstyrkan och extraktutbytet, men i bryggjournalerna finnas äfven direkta uppgifter därom, hvaraf synes, att vid de större och bättre bryggerierna erhållits

	hl. vört.
af 100 kg. malt för porter	3,6
> > > > lageröl	5,7
> > > > pilsneröl	6,7
> > > > lager- och pilsnerdricka	8,0—9,0

Humlestyrkan eller humlemängden per 100 hl. vört har varit vid de större bryggerierna

för porter	66—100 kg. humle
> lageröl	15—18 >
> pilsneröl	30—40 >
> lagerdricka	17—20 >
> pilsnerdricka	20—25 >

Det bör dock ihågkommas, att både maltet och humlen äro af mycket olika beskaffenhet, hvilket naturligtvis inverkar på åtgången.

Råämnenas pris. Priset å korn har växlat mellan lägst 12 och högst 16 kr. per 100 kg. Ett medelpris synes ligga omkring 14,50 kr. (f. å. 14,50).

Priset på malt, där sådant inköpts, har varit lägst 20 och högst 40 kronor per 100 kg. Medelpriset synes ligga omkring 25 kronor (f. å. 25 kr.).

Humlepriset har växlat mellan lägst 150 och högst 600 kronor per 100 kg. Ett medelpris torde ligga omkring 350 kronor (f. å. 450 kr.).

Maltdryckernas materialpris. Ur ofvanstående uppgifter om åtgången af malt och humle samt om dessas medelpris kan man approximativt beräkna materialpriset för 1 liter af de olika dryckerna.

Till 1 hl. stark portervört åtgå 28 kg. malt å 0,25 = 7,00 kr.
> > > > > 1 > humle å 3,50 = 3,50 kr.
Summa 10,50 kr.

Det har förut antagits, att 1 hl. vört lämnar 75 liter färdig porter, hvadan materialpriset för 1 liter porter under här nämnda förutsättningar blir 14 öre.

På samma sätt beräknas materialpriset för

1 liter lageröl	till 6,6 öre
1 > pilsneröl	> 6,5 >
1 > lager- och pilsnerdricka	> 4,8 >

allt dock blott såsom ett genomsnittspris vid väl skötta bryggerier. Emedan humlen varit något billigare har materialpriset blifvit något lägre än förra året.

Maltskattens inverkan på priset växlar med tillverkningens omfattning, i det att skatten är lägst 17 och högst 23 öre per kg. malt. Till 1 hl. vört för *lageröl* åtgå, enligt ofvanstående, 17,5 kg. malt, hvarå skatten är lägst 2,98 kr. och högst 4,03 kr. Beräknas såsom förut, 1 hl. vört gifva 75 liter färdigt öl, blir skatten för 1 liter lageröl lägst 4 öre och högst 5,4 öre. För öfriga maldrycker sker beräkningen på liknande sätt.

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell n:r 11 införda uppgifterna framgår, att vid de skattepliktiga bryggerierna följande antal motorer varit i bruk:

212 ångmaskiner	med 5,891,8 hästkrafter
107 gasmotorer	107,5
15 fotogenmotorer	539,0
11 vattenturbiner	183,0
585 elektriska motorer	3,815,3
tillsammans 930	med 10,536,6 hästkrafter

Vid samma bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	3,608
» under 18 »	146 3,754
kvinnor öfver 18 år	1,192
» under 18 »	22 1,214
tillsammans	4,968

I jämförelse med föregående år visar sig en ökning i motorernas antal med 114, och i antalet hästkrafter med 334,2. Antalet arbetare har minskats med 102.

Vid de bryggerier, som äro förenade med mälteri eller läskedrycksfabrik har en del af de i tabellen upptagna arbetarna hufvudsakligen varit sysselsatta i mälteriet eller läskedrycksfabriken.

Enligt Kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker åligger det tillverkaren att på egen bekostnad anskaffa och underhålla en *själfregistrerande väg* för uppvägning af maltet. Numera användas blott s. k. Chronosvägar från firman C. Reuther & Reisert i Hennef an der Sieg, hvilka vägar visat sig mycket tillförlitliga och i allmänhet fungerat till belåtenhet. Det använda maltet får dock ej innehålla främmande ämnen såsom snören, pinnar etc., emedan vägen då lätt råkar i olag, och ej heller får maltet, hvilket ibland händer med s. k. färgmalt, vara för lätt, emedan vägens konstruktion förutsätter, att maltet har den normala hektolitervikten. Det åligger öfverkontrollörerna att genom då och då företagna profvägningar förvissa sig om den själfregistrerande vägens tillförlitlighet.

Antalet kontrollörer vid de skattepliktiga bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1910—11 till 343 (f. å. 347), hvilka tillhörde nedan angifna samhällsställningar och yrken:

officerare i tjänst eller med afsked, ...	76
underofficerare » » » » »	41
vid landtstaten anställda	39
andra personer	187
tillsammans	343.

b. De skattefria bryggerierna.

De genom kontrollpersonalen insamlade uppgifterna om den skattefria svagdrickstillverkningen äro sammanförda i tabell n:r 12. Af tabellen synes, att skattefria svagdrickstillverkning förekommit både i Stockholms stad och rikets samtliga län vid tillsammans 664 bryggerier (f. å. 681). Antalet bryggerier har varit störst i Malmöhus län med 113 (f. å. 113) och Gäfleborgs län med 67 (f. å. 72 bryggerier).

Vid de skattefria bryggerierna användes följande råämnen:

9,688,305,0 kg. malt,
59,617,8 » humle,
188,349,0 » sockerkulör och
248,310,5 » socker och sirup

Antalet brygder har uppgått till 71,621 eller i medeltal 108 brygder på hvarje bryggeri (f. å. 100).

Tillverkningen af svagdricka uppgick vid de skattefria bryggerierna till 1,349,684,8 hl. Läggas härtill den redan omnämnda tillverkningen vid de *skattepliktiga* bryggerierna, 286,066,2 hl., så utgör hela svagdrickstillverkningen inom riket 1,635,751,0 hl. (f. å. 1,527,491,1 hl.) alltså en ökning med 108,259,9 hl. mot år 1909—10.

Antalet bryggerier af olika storlek inom de olika länen synes af följande tabell.

L ä n.	Maltafverknin g											Antal 1909—1910.	
	under 1,000 kg.	1,000—10,000 kg.	10—20 tusen kg.	20—30 tusen kg.	30—40 tusen kg.	40—50 tusen kg.	50—60 tusen kg.	60—70 tusen kg.	70—80 tusen kg.	80—90 tusen kg.	90—100 tusen kg.		öfver 100 tusen kg.
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	4	4
Stockholms län	1	1	8	3	2	—	1	—	—	—	—	16	16
Uppsala	—	7	11	4	2	—	—	—	1	—	—	25	24
Södermanlands	—	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	9	7
Östergötlands	—	4	5	—	—	—	2	—	1	—	—	12	14
Jönköpings	—	21	5	1	—	—	—	—	—	—	—	27	28
Kronobergs	2	23	2	1	—	—	—	—	—	—	—	28	28
Kalmar	1	29	2	—	—	—	—	—	—	—	—	32	34
Gotlands	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Blekinge	—	12	3	4	—	—	—	—	—	—	—	19	20
Kristianstads	2	17	10	5	2	2	—	—	—	—	—	38	38
Malmöhus	4	27	60	9	4	3	4	1	—	—	1	114	113
Hallands	—	12	9	2	1	—	—	—	—	—	—	24	24
Göteborgs och Bohus	1	—	1	1	1	3	1	—	—	—	4	12	12
Älfsborgs	1	13	6	1	—	1	—	—	—	—	—	22	23
Skaraborgs	—	13	7	2	—	—	—	—	—	—	—	22	22
Värmlands	1	13	6	1	1	1	—	—	—	—	—	24	24
Örebro	1	15	5	1	—	1	—	—	—	—	—	23	25
Västmanlands	—	7	15	4	1	2	—	—	—	—	—	29	30
Kopparbergs	4	37	7	2	1	1	—	—	—	—	—	52	53
Gäfleborgs	2	37	21	5	1	1	—	—	—	—	—	67	71
Västernorrlands	1	11	4	2	2	—	—	—	—	—	—	20	21
Jämtlands	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	11
Västerbottens	—	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	13	14
Norrbottnens	2	12	4	—	2	—	—	—	—	—	—	20	23
Summa	23	334	198	50	21	14	11	2	3	—	2	664	680
1909—1910	29	365	191	41	23	12	8	2	1	—	1	7680	—
1908—1909	30	392	187	43	22	11	6	1	—	1	2	700	—
1907—1908	38	364	217	63	23	19	6	3	2	—	—	8743	—
1906—1907	33	428	213	67	19	16	8	4	—	1	1	7797	—

Att den skattefria svagdrickstillverkningen i det hela bedrivs som ett obetydligt handverk framgår däraf, att 555 bryggerier eller 83 % (f. å. 86 %) ej hunnit upp till en afverknings af 20,000 kg. Af svagdricksbryggerier med öfver 100,000 kg. lågo 1 i Stockholm, 1 i Malmö och 4 i Göteborg med en sammanlagd afverknings af 1,371,795 kg. eller omkring 14 % af hela beloppet.

Af de skattefria bryggerierna lågo 543 på landet.

Råämnenas pris. I öfverkontrollörernas sammandrag uppgifves priset för *korn* till lägst 12 och högst 16 kronor för *malt* till lägst 14 och högst 33 kronor samt för *humle* till lägst 75 och högst 800 kronor allt per 100 kg.

Att ur dessa prisuppgifter få fram några användbara medeltal torde vara omöjligt, men man får dock det intrycket, att priset för

korn i allmänhet låg vid . . .	13—14 kr. (f. å. 13—14 kr.)
malt » » » » . . .	23—24 » (f. å. 24—25 »)
humle » » » » . . .	250—300 » (f. å. 250—300 »)

Svagdrickats vörtstyrka, som ej får öfverstiga 6° Balling, har växlat mellan 2 och 6 % och kan i allmänhet sägas hafva hållit sig emellan 4,0 och 5,5 %.

För hela riket beräknas 13,9 hl. svagdricka per 100 kg. malt (f. å. 13,7 hl.). Med ett extraktutbyte af omkring 65 % skulle medeltalet af vörtstyrkan hafva varit omkring 4,7 % B. eller något lägre än förra året (omkring 5 % B).

Att döma af maltåtgången tillverkades det vörtstarkaste drickat på Gottland och det svagaste i Västernorrlands län. Det synes nämligen af tab. 12, att af 100 kg. malt erhållits

10 hl. svagdricksvört på Gottland.	
10—11 » »	i Kalmar län.
11—12 » »	» Jönköpings, Kronobergs och Göteborgs och Bohus län.
12—13 » »	» Östergötlands och Skaraborgs län.
13—14 » »	» Malmöhus, Hallands, Älfsborgs och Värmlands län.
14—15 » »	» Stockholms stad, Södermanlands, Blekinge, Västmanlands, Kopparbergs och Jämtlands län.
15—16 » »	» Stockholms, Uppsala, Kristianstads, Örebro, Gäfneborgs och Norrbottens län.
16—17 » »	» Västerbottens län.
18—19 » »	» Västernorrlands län.

Humleåtgången till svagdricka är mycket obetydlig och var i medeltal för 100 hl. dricka 4 å 5 kg. humle.

Tillverkningstid. I medeltal har hvarje svagdricksbryggeri haft 108 brygder, och i allmänhet hafva bryggerierna varit i verksamhet hela tillverkningsåret; men åtskilliga bryggerier hafva under olika tider drivits för olika personer.

Sockerkulör har under året användts till en mängd af 139 gram (f. å. 135) till hvarje hl. dricka. Enligt ordningsstadgans 8 § får den tillsatta sockerkulören ej öfverstiga 200 gr. för hvarje hektoliter vört.

Socker och sirup. Det är numera ej förbjudet att tillsätta socker eller sirup till svagdrickat, blott icke vörtstyrkan därigenom kommer att öfverstiga 6 %. Under året

tillsattes i medeltal 184 gram socker eller sirup till hvarje hl. svagdricka (f. å. 146).

Använd drifkraft och antal arbetare. Utaf de i tabell nr 12 införda uppgifterna framgår, att vid de skattefria bryggerierna följande antal motorer varit i bruk.

81 ångmaskiner	med 485,5 hästkrafter
11 gasmotorer	» 40,0 »
19 fotogenmotorer	» 98,0 »
5 vattenturbiner	» 2,5 »
71 elektriska motorer	» 194,3 »

tillsammans 187 motorer med 820,3 hästkrafter

äfvensom 22 kreatursvandringar.

Vid samtliga bryggerier sysselsattes följande antal arbetare:

män öfver 18 år	1,660
» under 18 »	191 1,851
kvinnor öfver 18 år	184
» under 18 »	26 210
	tillsammans 2,061

I jämförelse med föregående år visar sig en ökning i motorernas antal med 26 och i antalet hästkrafter med 68. Antalet arbetare har ökats med 114.

Antalet *tillsyningsmän* vid de skattefria bryggerierna uppgick under tillverkningsåret 1910—11 till 715 (f. å. 714), tillhörande följande yrken:

officerare i tjänst eller med afsked	66
underofficerare » » » »	43
vid landtstaten anställda	35
andra personer	571
	tillsammans 715

Sackarinundersökningar. Emedan, enligt 28 § 2 mom. i tillverkningsförordningen, i skattefritt bryggeri eller tillhörande lägenheter icke må finnas sackarin eller annat liknande sötämne, äro kontrolltjänstemännen skyldiga att vid anledning till misstanke, att sackarin användes i bryggeriet, insända prof af den misstänkta varan till den centrala kontrollmyndigheten, som föranstaltar om dess undersökning.

På detta sätt inkommo under tillverkningsåret 1910—11 till Kontrollstyrelsen 25 (f. å. 29) prof å svagdricka, läskedrycker, s. k. kristallessens m. m. I 7 (f. å. 10) af dessa, alla svagdricksprof, anträffades sackarin. Af de insända svagdricksprofven hade intet för stark stamvört.

Konsumtionen af maldrycker. Under kalenderåret 1910 utgjorde enligt Statistiska Centralbyråns kvantitetsuppgifter in- och utförseln af maldrycker:

	Införseln hl.	Utförseln hl.
porter	47	1,750
öl, alla slag	3,722	817

Medan för porter förekommer ett utförselöfverskott af 1,703 hl., visar ölet ett införselöfverskott af 2,905 hl. Konsumtionen torde motsvara tillverkningen med frändrag af utförsel- och tillägg af införselöfverskottet och var därför:

	1910—1911		1909—1910		1908—1909	
	Hl. invånare.	Liter per	Hl. invånare.	Liter per	Hl. invånare.	Liter per
porter	42,466	0,77	33,627	0,62	51,072	0,94
öl, alla slag	933,943	16,91	871,443	15,98	1,065,627	19,63
lager- o. pilsnerdricka	158,785	2,87	148,601	2,72	203,064	3,74
svagdricka	1,635,751	29,62	1,527,491	28,01	1,414,865	26,06

Maltextraktfabriker.

Genom K. förordningen den 31 augusti 1910 har 1 § 3 mom. i förordningen den 7 augusti 1907, angående tillverkning och beskattning af maldrycker, erhållit följande förändrade lydelse:

»Denna förordning äger ej tillämpning å tillverkning af maltextrakt; sådan tillverkning bedrifves under de villkor och den kontroll, Kungl. Maj:t särskildt föreskrifver».

Dessa särskilda föreskrifter innehållas i nådiga stadgan den 31 augusti 1910 angående tillverkning af maltextrakt. Enligt denna stadga äro numera alla maltextraktfabriker, äfven apotek, skyldiga att hos vederbörande länsstyrelse anmäla sin tillverkning. Fabriker stå under öfverinseende af Kontrollstyrelsen. Det tillverkade maltextraktet får ej hålla lägre extrakthalt än 50 % Balling, och slutligen är tillverkaren skyldig att föra tillverknings- och försäljningsjournal, hvaraf vederbörande kontrolltjänsteman äger taga del.

Under tillverkningsåret 1910—1911 hafva 5 fabriker varit i gång, belägna i Stockholms stad, Hallands, Göteborgs och Bohus län samt Älfsborgs län. Följande tabell innehåller en sammanställning af fabrikerens verksamhet:

	Antal fabriker.	Använt malt		Utbyte af maltextrakt.	Extraktets styrka i % Balling		
		torkadt.	grön-malt.		högst.	lägst.	medeltal.
		Kg.	Kg.		Kg.		
Stockholms stad	1	13,150,0	—	8,857,0	—	—	72,0
Hallands län	1	150,0	—	101,0	59,4	57,5	58,4
Göteborgs o. Bohus län	2	24,547,5	—	14,707,0	75,0	74,0	74,4
Älfsborgs län	1	5,700,0	—	4,283,6	80,9	79,3	80,1
Summa	5	43,547,5	—	27,948,6	—	—	74,0

Maldrycksindustriens och maltextraktfabrikerens behov af korn.

Vid de skattepliktiga bryggerierna användes	26,875,392 kg. malt.
» » skattefria »	9,688,305 » »
» » maltextraktfabriker »	43,548 » »
eller tillsammans 36,607,245 kg. malt.	

I allmänhet gifva 100 kg. korn 78 kg. torr-malt. Mot hela malmängden svara således i afrundadt tal 47 millioner kg. korn. Alldenstund Sveriges kornskörd uppgår till omkring 5 millioner hektoliter eller, emedan 1 hl. korn väger omkring 62 kg., 310 millioner kg., förbrukas således till maldrycker och maltextrakt 15 å 16 procent af landets kornskörd.

E) Kostnaden för kontrollen öfver tillverkningen af brännvin, socker och maldrycker.

Kostnaderna för kontrollen öfver brännvins-, socker och maldryckstillverkningen bestridas af sjunde hufvudtitelns ordinarie förslagsanslag för *kontroll å tillverkningsafgifter*, hvilket i riksstaten för år 1910

upptogs till ett belopp af	kr. 1,100,000,00
hvertill kommo anslaget enskildt tillhörande uppbörsmedel, nämligen	
nederlagsafgifter från allmänna brännvinsnederlag	41,717,93
svagdrickstillverkarens bidrag till kontrollkostnaden	71,823,47
öfriga maldryckstillverkarens bidrag till d:o	1,635,08
sockertillverkarens bidrag till d:o	4,239,72
återdebiterade	676,11
Summa kr.	1,220,092,31

Från anslaget hafva följande utgifter bestridts:

Till kontrollstyrelsen	kr. 17,335,20
Öfverkontrollörers arfvoden samt rese- och expeditionersättning m. m.	144,964,31
Brännerikontrollörers arfvoden och rescersättning	174,063,16
Arfvoden åt tillsyningsmän vid allmänna nederlag	31,178,85
Bryggerikontrollörers arfvoden (för tjänstgöring vid skattepliktiga bryggerier)	153,347,75
Ersättning för tillsyn vid skattefria bryggerier	115,948,20
Sockerkontrollörers och tillsyningsmäns arfvoden	290,920,12
Denatureringskontrollanters arfvoden	27,792,55
Ersättning åt denatureringsvitnen	9,939,34
Summa kr.	965,489,48

och har således å förslagsanslaget uppstått en besparing af kr. 254,602,83.

Kontrollstyrelsen

hade från 1909 en kontant behållning	kr. 681,76
lyfte under året hos Statskontoret:	
expensmedel	kr. 15,000 —
reskostnadsersättningar	2,335,20
Summa	17,335,20
hvar emot Styrelsens utgifter från anslaget till kontroll å tillverkningsafgifter under år 1910 utgjorde:	
Hyra m. fl. kostnader för ämbetslokaler	kr. 4,984,31
Inköp och underhåll af kontrolleffekter	3,111,53
Tryckning af Styrelsens berättelse	1,115,15
Blankett-tryck m. m.	3,863,05
Skrifmaterialier och diverse utgifter	1,444,11
Ritningar och beskrifningar öfver brännerier	450,00
Analys af vört- och maldrycksprof	196,70
Kontrollundersökningar å normalbläck	120,00
Reskostnadsersättning	2,335,20
Summa utgifter kr	17,620,05
Behållning till 1911	396,91
Summa	18,016,96

Motsvarande utgifter hafva under de senaste fem åren uppgått till följande belopp:

år 1906	kr. 16,334,29
» 1907	21,137,45
» 1908	18,074,66
» 1909	28,532,26
» 1910	18,016,96

Anledning till det höga kostnadsbeloppet år 1909 var att då en del aflöningar till Styrelsens tjänstemän utgick från anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, under det att från och med år 1910 samtliga aflöningar utgå från de ordinarie anslagen till Kontrollstyrelsen och till ålderstillägg.

Under åren 1906—1910 hafva *öfverkontrollörernas* arfvoden och resekostnadsersättning utgått med följande belopp:

år 1906	kr. 171,229,13
› 1907	› 166,625,59
› 1908	› 149,593,23
› 1909	› 149,104,01
› 1910	› 144,964,31

Intill den 1 augusti 1908 voro 25 öfverkontrollörer samtidigt inkallade till tjänstgöring, men sedan med sistnämnda dag tillsynen öfver sockerfabrikerna öfvertagits af den ene af de vid Styrelsen anställda öfveringenjörerna, minskades antalet öfverkontrollörer till 24. Från och med den 1 augusti 1910 minskades öfverkontrollörsdistriktens antal med ytterligare ett, enär Styrelsens öfveringenjörer öfvertogo tillsynen öfver större områden än förut, hvaremot såsom vid redogörelsen för brännerikontrollen redan omnämnts, en öfverkontrollör inkallades till tjänstgöring under tiden 1 oktober 1910—15 april 1911. Den minskning i öfverkontrollörernas sammanlagda arfvodesbelopp, som inträdde med år 1908 beror hufvudsakligen på den nedsättning med 1,000 kr., som vid 1907 års riksdag beslöts för öfverkontrollör, som uppbär pension af statsmedel.

Arfvodena åt *brännerikontrollörerna* hafva under de senaste fem åren uppgått till följande belopp:

år 1906	kr. 232,962,20
› 1907	› 235,968,60
› 1908	› 215,086,00
› 1909	› 180,217,50
› 1910	› 174,063,16

Växlingarna i dessa arfvodesbelopp äro gifvetvis beroende på växlingarna i sammanlagda antalet tillverkningsdygn, hvarunder brännerierna varit i gång. Den minskning, som inträdde år 1908, är emellertid beroende på en annan omständighet, nämligen den nedsättning i kontrollörsarfvodet, som enligt riksdagens beslut ägde rum den 1 oktober 1908. Dessförinnan hade kontrollör för tjänstgöring vid ett bränneri åtnjutit 10 kr. om dagen jämte 10 öre om dagen såsom ersättning för postporto och skrifmateriel. I förordningen angående tillverkning af brännvin den 11 oktober 1907 stadgas däremot, att kontrollör för tjänstgöring vid endast ett bränneri erhåller 8 kr. i dagarfvode samt att, om inom kontrollörs tjänstgöringsdistrikt finnas flera tjänstgöringsställen — brännerier eller bryggerier —, Kontrollstyrelsen äger bestämna högre arfvode, dock ej mera än 15 kr. om dagen.

Arfvodena åt *tillsyningsmän vid allmänna brännvinsnederlag* samt de från samma nederlag inflytande *nederlagsavgifterna* hafva uppgått till följande belopp.

	Tillsyningsmans arfvode.	Nederlags- avgift.
år 1906	kr. 29,318,61	kr. 36,054,10
› 1907	› 33,350,67	› 41,190,25
› 1908	› 32,302,33	› 43,813,03
› 1909	› 31,858,53	› 43,571,10
› 1910	› 31,178,85	› 41,717,93

Såsom synes, lämna nederlagsavgifterna årligen ett öfverskott.

Till *kontrollörer och tillsyningsmän vid sockerfabrikerna* hafva arfvoden utgått med

år 1906	kr. 108,022,00
› 1907	› 339,721,90
› 1908	› 304,914,65
› 1909	› 322,164,21
› 1910	› 290,920,12

Intill den 1 september 1906, då produktbeskattning af socker infördes, utöfvades kontrollen öfver råsockerfabrikerna — förutom af öfverkontrollörer — af fyra kontrollörer vid hvarje fabrik, men efter nämnda dag utöfvas kontroll öfver såväl råsockerfabriker som raffinaderier på sådant sätt, att vid hvarje fabrik en förste kontrollör och ett växlande antal kontrollörer äro anställda. Då dessutom raffinaderierna äro ställda under kontroll under hela året samt råsockerfabrikerna i allmänhet under afsevärdt längre tid än förut, nämligen så länge obeskattadt socker kvarligger, har kostnaden för kontrollen nödvändigtvis blifvit betydligt större än förut.

Arfvodena till *bryggerikontrollörer* för tjänstgöring vid skattepliktiga bryggerier hafva utgått med följande belopp:

år 1906	kr. 192,897,25
› 1907	› 193,062,22
› 1908	› 186,197,67
› 1909	› 159,561,25
› 1910	› 153,347,75

Arfvodet utgick intill den 1 oktober 1908 med 3 kronor om dagen för tillsyn å ett bryggeri och med en krona för hvarje ytterligare bryggeri, öfver hvilket kontrollören hade tillsyn. Numera erhåller kontrollör dagarfvode, som af Kontrollstyrelsen bestämmes, dock får detta arfvode ej utgå med högre belopp än 3 kronor för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst en krona för hvarje ytterligare bryggeri, öfver hvilket han har tillsyn. Sedan början af tillverkningsåret 1908—09 har dagarfvodet i allmänhet utgått med 2 kr. 50 öre för tillsyn vid ett enstaka bryggeri, och torde denna nedsättning i arfvodet jämte nedgången i antalet bryggerier vara de hufvudsakliga anledningarna till den från och med år 1908 inträdda minskningen i kontrollkostnaden.

Beloppen af *ersättningen för tillsyn vid skattefria bryggerier* äfvensom af samma bryggeriers bidrag till kontrollkostnaderna framgå af följande tabell, i hvilken äfven intagits den kostnad, som denna tillsyn ådragit statsverket i medeltal för hvarje bryggeri.

	Ersätt- ning för tillsynen.	Brygge- riernas bidrag.	Statsbi- drag till hvarje bryggeri i medeltal.
år 1906	kr. 145,524,09	kr. 59,483,69	kr. 113,39
» 1907	» 140,176,80	» 53,907,73	» 108,24
» 1908	» 131,959,58	» 78,784,72	» 72,37
» 1909	» 118,860,06	» 71,421,61	» 67,77
» 1910	» 115,948,20	» 71,823,47	» 66,45

Arfvode åt tillsyningsman vid skattefritt bryggeri bestämmes af Kontrollstyrelsen, men får ej utgå med högre belopp än 20 kr. i månaden för hvarje bryggeri. Under de senaste åren har arfvodet i allmänhet utgått med endast 15 kronor i månaden (50 öre om dagen). Den förnämsta anledningen till den minskade kontrollkostnaden är dock att söka i minskningen i bryggeriernas antal, hvilket från 847 år 1905—1906 nedgått till 664 år 1910—1911.

Bryggeriernas bidrag till kontrollkostnaderna utgick intill den 1 oktober 1907 med ett halft öre för hvarje kilogram malt, som inmaskats; från och med nämnda dag utgår det med 30 öre för hvarje helgfritt dygn af den tid, hvarunder tillståndsbevis vid bryggeriet varit gällande. Genom denna förändring hafva bryggeriernas bidrag stigit

afsevärdt, och de uppgå numera till 60 procent af kostnaden för tillsynen.

Ersättning till *kontrollanter* och *vittnen* vid denaturering af brännvin har under de senaste fem åren utgått med följande belopp:

	Kontrollanter.	Vittnen.	Summa.
år 1906	kr. 25,115,12	kr. 9,285,79	kr. 34,400,91
» 1907	» 27,560,70	» 9,183,76	» 36,744,46
» 1908	» 29,332,53	» 9,064,45	» 38,396,98
» 1909	» 30,374,38	» 9,399,04	» 39,773,42
» 1910	» 77,792,55	» 9,939,94	» 37,732,49

Såsom å sida IX omnämnts, har *denatureringsafgift* samma år erlagts med

år 1906	kr. 39,020,01
» 1907	» 44,165,40
» 1908	» 45,339,70
» 1909	» 47,452,51
» 1910	» 40,736,39

så att densamma ej endast räckt till att bestrida kostnaderna för denatureringen utan äfven lämnat ett årligt öfverskott.

Stockholm den 22 januari 1912.

Underdånigst

K. LINDEBERG.

Å. G. EKSTRAND.

G. B. LAGERGREN.

K. ARNELL.

R É S U M É.

I. Fabrication de l'eau-de-vie.

L'année de fabrication court du 1er octobre d'une année au 1er octobre de l'année suivante. Les droits de fabrication ont comporté 65 öre (90,3 centimes¹⁾ par litre d'eau-de-vie de force normale, c.-à-d. de 50 % d'alcool à + 15° C. Il est toutefois déduit une quantité franche de 2 %. Dans les cas où la fabrication ne s'élève pas à 500 litres en moyenne par jour de fabrication, la différence est frappée d'un droit spécial de 10 öre (14 centimes) par litre. Autrement, si la fabrication de l'usine dépasse, pendant la période du 1er octobre—1er mai, la quantité totale de 600,000 litres, ou bien, pendant la période du 1er mai—1er octobre, la quantité totale de 435,000 litres, le surplus est soumis à un droit spécial de 5 öre (7 centimes) par litre.

Pendant l'année de fabrication (1910—1911), qui est l'objet du présent rapport, la totalité de la fabrication s'est élevée à 40,716,001 litres à 50 %.

Les matières brutes employées ont comporté:

18,079,957	kilos de céréales,
1,840,528	hectolitres de pommes-de-terre,
114,359	» » bettes,
1,521,043	kilos d'amidon et
2,705,058	» de mélasse.

Le nombre des usines en activité a été de 142, dont la plupart sont situées dans les parties méridionales du pays.

La recette de l'État a comporté pour l'année civile de 1911:

24,379,684 couronnes, soit 33,887,760 francs.

Il est accordé une restitution de droits pour l'alcool dénaturé et consommé dans des buts industriels ou scientifiques. — La totalité de l'alcool dénaturé s'élève pour l'année 1911 à 6,181,182 litres à 50 %.

II. Vente de l'eau-de-vie.

L'ordonnance en vigueur actuellement sur la vente de l'eau-de-vie a été promulguée le 9 juin 1905 et a eu force de loi en automne 1907. À partir du 1er janvier 1909 l'exercice commence avec l'année civile.

Le droit de vente de l'eau-de-vie en détail, c'est-à-dire aude-sous de 250 litres, est ou permanent — il est ordinairement accordé pour 3 ans — ou temporaire — il est accordé pour un temps plus court, un an au plus, comme sur les bateaux à vapeur, aux stations balnéaires et autres lieux de cure, dans des cercles, etc. Dans les campagnes il existe encore un certain nombre (18) de débits privilégiés. La vente en détail se fait dans toutes les villes sauf deux; et cette vente ainsi que le commerce d'eau-de-vie dans 41 communes rurales est concédé à des sociétés formées suivant le système caractéristique pour la Suède dit de Göteborg.

D'après ce système, tous les droits de vente sont cédés à une société spécialement constituée dans ce but, qui, aux termes mêmes de la loi, a pour mission « d'organiser et de

surveiller dans l'intérêt de la moralité le commerce en détail de l'eau-de-vie. Il est par conséquent interdit à la société de prélever à son profit un intérêt supérieur à l'intérêt de 5 % sur le capital engagé par elle. Il lui est également défendu d'assurer à la commune des avantages économiques spéciaux. Ces sociétés sont tenues de se désister de tous les bénéfices réalisés par la vente, ces bénéfices devant, avec les droits de vente mentionnés, être répartis sur les bases fixées par la loi, entre les conseils provinciaux, les sociétés d'Economie rurale, les communes urbaines et les communes rurales.

Le nombre des patentes effectivement exploitées de chaque catégorie donne les chiffres suivants pour l'exercice de 1910:

	Patentes permanentes.	Patentes temporaires.
Villes et bourgs	806	370
Campagne	74	105

Le chiffre de la population représenté en 1910 par chaque patente permanente, a comporté:

dans les villes et les bourgs	1,746
à la campagne	55,600

Les droits perçus se sont élevés aux sommes ci-dessous:

Villes . . . . . couronnes	16,294,473, soit francs	22,649,317
Campagne . . . . . »	532,887 » »	740,713
Total couronnes		16,827,360, soit francs 23,390,030

Ces droits ont été répartis de la manière suivante:

Conseils provinciaux.	Sociétés d'Econ. rurale	Communes urbaines.	Communes rurales.
Cour.	Cour.	Cour.	Cour.
2,956,814	2,103,963	8,580,519	2,925,475

Le reliquat a été affecté en partie à l'encouragement de la lutte antialcoolique, en partie à la réserve de l'exercice 1911, en partie enfin à des commissions.

III. Fabrication du sucre.

En vertu d'une ordonnance royale du 2 juin 1905 le sucre est frappé d'un droit de consommation de 13 öre par kg. Dès le premier janvier 1909 le droit est élevé à 15 öre pour toutes les raffineries sauf celle de Lidköping. Les fabriques de sucre brut et les raffineries ont été de ce fait placées sous contrôle.

La quantité de bettes employées s'est élevée à 1,105,112,9 tonnes.

Année de fabrication (1 ^{er} sept.—31 août).	Nombre des fabriques.	Bettes employées. Tonnes.	Sucre brut. Tonnes.	Sucre pour cent des bettes.
1901—1902	20	903,792	125,379,3	13,9
1902—1903	20	505,017	72,444,3	14,3
1903—1904	20	748,446	107,199,2	14,3
1904—1905	21	556,881	84,037,8	15,1
1905—1906	22	824,438	122,403,6	14,9
1906—1907	22	1,029,324	162,395,9	15,8
1907—1908	23	771,170	111,446,0	14,4
1908—1909	24	900,934	136,693,8	15,0
1909—1910	24	896,940	126,271,8	14,0
1910—1911	24	1,105,112	173,921,3	15,7

¹⁾ La couronne calculée à 1 fr. 39 c.

La superficie employée pour la culture des betteraves a été de 35,134,4 hectares. Cette culture a lieu principalement dans les provinces du sud de la Suède et dans les îles de Gotland et de Öland. Le nombre des raffineries était de 10 dont 3 ont produit également du sucre brut et 1 du sucre raffiné directement du sirop de betterave. Les raffineries ont livré en tout 130,852,339,2 kg. de sucre raffiné de toutes espèces. Pendant l'année civile 1911 les fabriques de sucre du pays ont livré à la consommation 124,000,000 kg.; l'importation, assez faible, s'est chiffrée à 1,760,000 kg. Les droits sur le sucre perçus en 1911 se sont élevés à 19,888,137 couronnes (francs 27,644,451). La consommation de sucre par habitant a été en 1911 de 22,9 kg.

IV. Fabrication des boissons de malt.

En vertu d'une loi du 17 juin 1903, la fabrication des boissons de malt a été frappée, à partir du 1er octobre de la même année, d'un droit de fabrication établi de la façon suivante: La totalité des brasseries est divisée en deux catégories: celles produisant de la *bière forte*, et celles ne fabriquant que de la *petite bière*; les premières seules sont soumises à ce droit. On comprend sous la dénomination de petite bière la boisson fabriquée d'un moût dont la teneur en extrait de malt ne dépasse pas six pour cent. La taxe à payer *par les brasseries, qui y sont soumises*, est basée depuis le 1er octobre 1909 sur l'échelle graduée suivante:

jusqu'à 100 mille kg. de malt	17	öre	par	kg.
de 100 mille à 200 mille kg. de malt	20	»	»	»
plus de 200 mille kg. de malt	23	»	»	»

Le nombre des brasseries imposées s'est, dans l'année de fabrication, du 1er octobre 1910 au 1er octobre 1911, élevé à 210, avec une consommation totale de 26,875,392 kg. de malt et de 407,576 kg. de houblon.

Le chiffre des boissons de malt fabriquées pendant l'exercice dans les brasseries imposées, s'est élevé à 1,425,867 hectolitres, dont la bière brune et celle de Pilsen ont fourni 919,149 hectolitres. Les plus grandes brasseries se trouvent à Stockholm et à Göteborg. Les 6 principales ont produit à elles seules plus d'un tiers de la fabrication totale et versé environ 41 % de l'impôt, qui a donné pour l'exercice 5,356,815 couronnes (francs 7,445,973).

Les brasseries exemptées se sont élevées pendant l'exercice à 664, avec une consommation totale de 9,688,305 kg. de malt et de 59,618 kg. de houblon. Leur production de petite bière a été de 1,349,685 hectolitres.

Les brasseries de petite bière sont en général de minime importance: 555 d'entre elles n'ont pas atteint, pendant l'exercice, une quantité de 20,000 kg. de malt. Le moût s'est tenu en général à environ 5 gr. d'extrait de malt par 100 cm³. La consommation de la bière de toute espèce a été en 1910 de 50,2 litres par habitant.

La surveillance des *brasseries de petite bière* a entraîné de fortes dépenses directes pour l'État; la part contributive aux frais de ce contrôle que toute brasserie doit payer est de 42 centimes pour chaque jour de travail pendant le temps que le permis a été valable pour la brasserie. Cette part contributive des brasseries s'élève à environ un tiers des frais de contrôle.

B I L A G O R.

Tab. Nr 1.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER BRÄNNVINSTILLVERKNINGEN I RIKET UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1910—1 OKTOBER 1911.

Län.	Antal brännerier.				Tillverkningsdygn.					Erhållet utbyte af sprit.								Län.	
	Hösten.	Våren.	Sommaren.	Under tillverkningsåret.	Hösten.	Våren.	Sommaren.	Summa.	I medeltal på hvarje bränneri.	Liter af 50 % alkoholhalt.				Uppmått sprit.		Medeltillverkning Liter af 50 %			Procent af hela tillverknigen.
										Hösten.	Våren.	Sommaren.	Summa.	Liter.	Alkoholhalt.	på bränneri.	på tillverkningsdygn.		
Stockholms stad..	1	1	1	1	78	98	129	305	305	119,322	118,182	131,710	369,214	224,614	82,2	369,214	1,211	0,9	Stockholms stad.
Stockholms län	3	3	3	3	234	294	387	915	305	368,179	461,687	603,119	1,432,985	859,898	83,3	477,662	1,566	3,5	Stockholms län.
Uppsala d:o	2	2	2	2	156	186	255	597	298	210,688	361,669	641,398	1,213,755	665,066	91,2	606,877	2,033	3,0	Uppsala d:o.
Östergötlands d:o	6	5	1	6	307	370	128	805	134	286,145	313,238	42,431	641,814	417,120	76,8	106,969	797	1,6	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	1	1	1	1	78	98	72	248	248	205,346	216,368	153,235	574,949	314,960	87,3	574,949	2,318	1,4	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	1	1	—	1	53	23	—	76	76	122,518	33,191	—	155,709	102,140	76,2	155,709	2,049	0,4	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	1	1	—	1	54	43	—	97	97	145,432	91,899	—	237,331	153,973	77,1	237,331	2,447	0,6	Kalmar d:o.
Blekinge d:o	10	9	—	10	664	439	—	1,103	110	1,341,407	528,178	—	1,869,585	1,228,979	76,0	186,958	1,695	4,6	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	74	73	1	75	4,718	4,320	128	9,166	122	12,278,531	10,291,320	114,374	22,684,225	14,560,016	77,9	302,456	2,475	55,7	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	22	21	—	25	1,247	1,177	—	2,424	97	4,503,712	3,165,678	—	7,669,390	4,501,302	85,2	306,776	3,160	18,8	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	3	3	—	3	197	228	—	425	142	638,592	689,092	—	1,327,684	796,639	83,4	442,561	3,124	3,3	Hallands d:o.
Göteb. o. Bohus d:o	1	1	1	1	78	98	129	305	305	139,249	174,962	336,783	650,994	378,333	86,0	650,994	2,134	1,6	Göteb. o. Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	1	1	—	1	51	2	—	53	53	40,865	—	—	40,865	27,320	74,8	40,865	771	0,1	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	9	9	—	9	511	685	—	1,196	133	709,903	712,175	—	1,422,078	870,393	81,7	158,009	1,189	3,5	Skaraborgs d:o.
Örebro d:o	1	1	—	1	17	35	—	52	52	13,662	21,558	—	35,220	22,673	78,3	35,220	677	0,1	Örebro d:o.
Kopparbergs d:o	—	—	1	1	—	—	106	106	106	—	—	267,119	267,119	140,991	94,7	267,119	2,514	0,6	Kopparbergs d:o.
Gäffleborgs d:o	—	—	1	1	—	—	52	52	52	—	—	123,084	123,084	63,928	96,2	123,084	2,367	0,3	Gäffleborgs d:o.
Hela riket	136	132	12	142	8,443	8,096	1,386	17,925	126	21,123,551	17,179,197	2,413,253	40,716,001	25,328,345	80,4	286,732	2,271	—	Hela riket.
1909—1910	132	129	12	136	6,826	6,676	1,505	17,007	125	15,500,583	17,356,330	1,962,978	34,819,891	21,739,064	80,1	256,029	2,047	—	1909—1910.
1908—1909	124	126	12	130	7,034	10,135	1,536	18,705	144	18,439,166	23,684,715	2,038,114	44,161,995	27,779,535	79,5	339,708	2,361	—	1908—1909.
1907—1908	119	121	12	124	6,849	9,527	1,536	17,912	144	15,427,619	20,648,823	2,257,259	38,333,701	24,151,838	79,4	309,143	2,140	—	1907—1908.
1906—1907	124	119	12	126	7,572	10,395	1,536	19,503	155	19,085,724	24,380,780	2,299,322	45,765,826	28,932,070	79,1	363,221	2,347	—	1906—1907.
1905—1906	123	119	13	123	7,070	9,411	1,677	18,158	142	15,724,999	19,099,031	2,271,476	37,095,506	23,504,338	78,9	289,809	2,043	—	1905—1906.
1904—1905	122	122	12	130	7,179	10,131	1,548	18,858	145	15,793,014	21,159,764	2,164,439	39,117,217	24,895,302	78,6	300,902	2,074	—	1904—1905.
1903—1904	134	128	12	137	8,047	9,241	1,536	18,824	137	18,450,492	17,404,316	2,180,788	38,035,596	24,608,426	77,3	277,632	2,021	—	1903—1904.
1902—1903	133	132	13	136	7,290	9,734	1,615	18,639	137	16,492,515	18,804,352	1,996,894	37,293,761	24,202,213	77,0	274,219	2,001	—	1902—1903.
1901—1902	132	133	13	135	8,404	11,668	1,475	21,547	160	20,982,220	26,187,028	2,166,560	49,335,808	31,916,053	77,3	365,450	2,290	—	1901—1902.

Tab. Nr 2.

RÅÄMNEN, ANVÄNDA FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST UNDER
TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1910—1 OKTOBER 1911.

Län.	S p a n n m å l. Kilogram.								Rotfrukter. Hektoliter.		Grä- stär- kelse. Kg.	Mani- oka. Kg.	Melass. Kg.	Till 1,000 liter brännvin af n. st. åtgätt. ¹⁾			
	Hvete.	Råg.	Korn.	Blandsäd.	Hafre.	Majs.	Bohete och ris (paddy).	Summa.	Potatis.	Hvit- betor.				Spann- mål. Kg.	Rot- frukter. Hl.	Grästär- kelse. Kg.	Mani- oka. Kg.
Stockholms stad. .	—	360,600	551,759	—	—	—	—	912,359	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	—	1,412,800	2,107,888	—	—	—	—	3,520,688	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala d:o	—	289,305	303,930	—	21,050	—	—	614,285	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands d:o	—	310,855	161,460	116,186	35,985	—	—	624,486	25,015	—	—	—	—	709	46	—	—
Jönköpings d:o	—	557,450	1,047,600	—	36,520	—	—	1,641,570	—	—	61,700	—	—	—	—	—	—
Kronobergs d:o	—	—	47,070	—	—	—	—	47,070	8,970	—	—	—	—	302	58	—	—
Kalmar d:o	—	—	44,144	—	—	—	—	44,144	14,612	—	—	—	—	186	62	—	—
Blekinge d:o	—	58,060	178,931	296,336	10,200	—	—	543,527	97,565	—	94,580	—	—	291	52	51	—
Kristianstads d:o	112,805	604,596	2,030,153	3,620,515	42,325	—	—	6,410,394	1,270,720	13,163	47,790	420,405	—	254	57	2	19
Malmöhus d:o	—	290,520	630,275	400,728	—	—	—	1,321,523	289,174	101,196	57,750	183,000	2,705,058	197	60	9	28
Hallands d:o	8,000	13,788	179,041	94,260	90,150	—	—	385,239	44,605	—	—	655,818	—	290	34	—	494
Göteb. o. Bohus d:o	—	524,400	943,790	—	33,825	—	—	1,502,015	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs d:o	—	21,900	4,963	5,360	—	—	—	32,223	2,470	—	—	—	—	788	60	—	—
Skaraborgs d:o	300	177,945	27,588	250,955	—	—	—	456,788	85,737	—	—	—	—	321	60	—	—
Örebro d:o	—	15,500	8,146	—	—	—	—	23,646	1,660	—	—	—	—	676	47	—	—
Hela riket	121,105	4,637,719	8,266,738	4,784,340	270,055	—	—	18,079,957	1,840,528	114,359	200,120	1,320,923	2,705,058	259	57	6	37
1909—1910	95,863	4,921,362	9,236,399	4,703,173	245,347	706,900	—	19,909,044	1,452,243	133,928	363,746	650,180	4,605,815	325	57	13	22
1908—1909	430,245	4,738,143	9,437,686	5,710,728	548,590	—	—	20,865,392	1,949,970	143,417	327,525	—	5,891,922	245	57	9	—
1907—1908	987,016	5,512,286	10,022,450	6,125,524	701,168	9,347,225	—	32,695,669	1,109,476	148,608	262,831	—	6,632,331	671	42	9	—
1906—1907	317,585	4,923,347	9,487,673	6,129,942	666,107	9,396,503	16,800	30,937,957	1,646,279	164,632	446,362	—	4,685,086	486	47	12	—
1905—1906	189,140	4,648,570	9,657,087	4,889,316	459,073	1,593,604	²⁾ 159,030	21,595,820	1,746,735	146,406	367,950	—	1,946,543	279	61	12	—
1904—1905	1,704,853	4,423,960	10,126,505	5,143,835	491,178	14,560,773	³⁾ 206,555	36,657,659	1,081,401	151,237	192,847	—	3,078,178	739	38	6	—
1903—1904	319,335	5,261,572	9,960,910	4,845,390	396,567	3,624,037	177,755	24,585,566	1,529,329	193,979	375,247	—	4,626,401	381	56	13	—
1902—1903	482,407	6,611,780	8,886,051	4,974,534	115,378	1,791,365	163,735	23,025,250	1,586,650	236,518	374,748	—	2,902,785	341	58	12	—
1901—1902	60,195	6,782,509	9,116,450	6,574,345	269,687	6,877,014	⁴⁾ 180,178	29,860,378	2,022,208	289,901	290,517	—	3,476,182	405	55	7	—

¹⁾ Melassbrännerierna i Malmöhus län, pressjästfabrikerna och sulfidbrännerierna äro frånräknade. — ²⁾ Däraf 52,430 kg. ris. — ³⁾ Däraf 103,775 kg. ris. — ⁴⁾ Däraf 17,450 kg. ris.

Tab. Nr 3.

ANVÄNDT BRÄNSLE OCH ÅTGÅNG AF ARBETSKRAFT FÖR TILLVERKNING AF BRÄNNVIN OCH PRESSJÄST
UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1910—1 OKTOBER 1911.

Län.	Antal brännerier.	Använt bränsle.	Drifkraft.				Antal arbetare.								Dagsverken.			Län.			
			Ångmaskiner.	Andra motorer.		Hösten och våren.				Sommaren.				Hösten och våren.	Som-maren.	Summa.	Till 1,000 l. brännvin af normalstyrka. ¹⁾				
				Huskrafter.	Antal och beskaffenhet.	Huskrafter.	Män öfver 18 år.	Kvinnor under 18 år.	Män öfver 18 år.	Kvinnor under 18 år.	Summa.										
												Antal.	Summa.								
Stockholms stad . .	1	Stenkol.	3	50	1 suggasverk.	35	20	—	—	—	20	18	—	—	18	3,520	2,322	5,842	—	Stockholms stad.	
Stockholms län	3	Stenkol.	4	290	3 elektr. motor.	48	53	2	4	2	61	53	6	7	68	10,736	8,772	19,508	—	Stockholms län.	
Uppsala d:o	2	Stenkol.	4	36	14 elektr. motor.	88	31	1	—	—	32	32	—	—	32	5,552	4,104	9,656	—	Uppsala d:o.	
Östergötlands d:o	6	Stenkol och ved.	5	38	1 vattenturbin. 1 bensinmotor. 1 kreatursvandr.	35 8 —	36	1	—	—	37	6	—	—	6	4,058	768	4,826	5,5	Östergötlands d:o.	
Jönköpings d:o	1	Ved och sågaffall.	3	77	5 elektr. motor.	65	29	2	—	—	31	30	2	—	32	5,456	2,304	7,760	—	Jönköpings d:o.	
Kronobergs d:o	1	Ved och torf.	1	8	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	456	—	456	2,9	Kronobergs d:o.	
Kalmar d:o	1	Ved.	1	10	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	636	—	636	2,7	Kalmar d:o.	
Blekinge d:o	10	Stenkol, ved, torf.	10	62	—	—	49	—	—	—	49	—	—	—	—	5,374	—	5,374	2,9	Blekinge d:o.	
Kristianstads d:o	75	Stenkol, ved, torf.	77	927	1 turbin. 1 elektr. motor.	40 40	477	5	1	—	483	27	2	—	1	30	59,449	3,840	63,289	2,5	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	25	Stenkol, ved, torf.	31	464	2 elektr. motor.	18	242	2	—	—	244	—	—	—	—	21,203	—	21,203	2,6	Malmöhus d:o.	
Hallands d:o	3	Stenkol.	3	112	—	—	34	—	—	—	34	—	—	—	—	4,860	—	4,860	3,7	Hallands d:o.	
Göteb. o. Bohus d:o	1	Stenkol.	1	8	10 elektr. motor.	90	25	1	—	—	26	26	2	—	28	4,576	3,612	8,188	—	Göteb.o. Bohus d:o.	
Älfsborgs d:o	1	Ved.	1	5	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	265	—	265	6,0	Älfsborgs d:o.	
Skaraborgs d:o	9	Stenkol, ved, torf.	9	114	—	—	40	—	—	—	40	—	—	—	—	5,299	—	5,299	3,7	Skaraborgs d:o.	
Örebro d:o	1	Ved.	1	10	—	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	208	—	208	5,9	Örebro d:o.	
Kopparbergs d:o	1	—	2)	—	7 elektr. motor.	58	—	—	—	—	7	—	—	—	7	—	742	742	2,8	Kopparbergs d:o.	
Gäffleborgs d:o	1	—	2)	—	6 elektr. motor.	86	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	416	416	3,4	Gäffleborgs d:o.	
Hela riket	142	—	154	2,211	—	611	1,057	14	5	2	1,078	207	12	7	3 229	131,648	26,880	158,528	2,7	Hela riket.	
1909—1910	136	—	153	2,125	—	351	1,030	9	8	2	1,049	195	6	4	2 207	120,857	26,403	147,260	2,9	1909—1910.	
1908—1909	130	—	150	1,978	—	365	1,046	9	6	1	1,062	204	10	5	2 221	137,667	28,228	165,895	2,5	1908—1909.	
1907—1908	124	—	149	1,675	—	375	972	10	6	1	989	221	5	4	1 231	130,875	27,100	157,975	2,8	1907—1908.	
1906—1907	126	—	146	1,832	—	298	1,019	10	3	1	1,033	232	8	7	1 248	143,236	31,744	174,980	2,5	1906—1907.	
1905—1906	128	—	148	1,651	—	390	1,014	10	7	—	1,031	244	6	6	— 256	134,936	33,024	167,960	2,9	1905—1906.	
1904—1905	130	—	155	1,698	—	272	1,004	10	7	1	1,022	234	8	6	1 249	135,801	32,121	167,922	2,8	1904—1905.	
1903—1904	137	—	164	1,746	—	285	1,087	15	5	1	1,108	238	7	3	1 249	142,769	31,672	174,441	2,9	1903—1904.	
1902—1903	136	—	160	1,635	—	273	1,065	20	7	1	1,093	272	9	4	5 290	144,828	35,895	180,723	3,1	1902—1903.	
1901—1902	135	—	158	1,608	—	172	1,084	16	3	4	1,107	249	12	9	1 271	165,954	32,107	198,061	2,8	1901—1902.	

1) Pressjästfabrikerna äro frånräknade. — 2) Bränneriet erhåller drifkraft från sulfidfabriken.

Tab. Nr 4 a).

ANTAL BEGAGNADE RÄTTIGHETER TILL DETALJHANDEL MED BRÄNNVIN UNDER FÖRSÄLJNINGS-
ÅRET 1910.

L ä n.	Städer och vissa köpingar.						L a n d s b y g d e n.							Summa för länet.	L ä n.	
	Ständiga.			Tillfälliga.			Ständiga.				Tillfälliga.					
	Minutthandel.	Utskänkning.	Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.	Summa.	Minutthandel.	Utskänkning.			Summa.	Klubb- och dylika rättigheter.	Öfriga rättigheter.			Summa.
								Överlåtna åt bolag.	Inropade på auktion.	Privilegerade.						
Stockholms stad	76	96	172	23	81	104	—	—	—	—	—	—	—	—	276	Stockholms stad.
Stockholms län	7	19	26	—	18	18	—	1	10	—	11	5	27	32	87	Stockholms län.
Uppsala d:o	3	9	12	27	6	33	—	—	—	—	—	—	—	—	45	Uppsala d:o.
Södermanlands d:o	8	22	30	—	11	11	—	—	—	—	—	—	4	4	45	Södermanlands d:o.
Östergötlands d:o	12	23	35	4	19	23	1	—	—	2	3	—	7	7	68	Östergötlands d:o.
Jönköpings d:o	4	9	13	—	4	4	—	—	—	2	2	—	1	1	20	Jönköpings d:o.
Kronobergs d:o	2	6	8	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	11	Kronobergs d:o.
Kalmar d:o	10	21	31	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	36	Kalmar d:o.
Gottlands d:o	1	3	4	2	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	13	Gottlands d:o.
Blekinge d:o	12	18	30	17	3	20	—	—	—	1	1	—	3	3	54	Blekinge d:o.
Kristianstads d:o	9	17	26	1	3	4	6	4	1	5	16	—	15	15	61	Kristianstads d:o.
Malmöhus d:o	27	70	97	5	6	11	18	8	2	7	35	—	8	8	151	Malmöhus d:o.
Hallands d:o	5	19	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	26	Hallands d:o.
Göteborgs och Bohus d:o	38	60	98	16	25	41	—	—	—	—	—	—	9	9	148	Göteborgs och Bohus d:o.
Älfsborgs d:o	7	20	27	—	5	5	—	—	1	1	2	1	2	3	37	Älfsborgs d:o.
Skaraborgs d:o	8	25	33	—	7	7	1	1	2	—	4	—	3	3	47	Skaraborgs d:o.
Värmlands d:o	5	14	19	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	22	Värmlands d:o.
Örebro d:o	5	15	20	2	8	10	—	—	—	—	—	—	3	3	33	Örebro d:o.
Västmanlands d:o	4	15	19	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	23	Västmanlands d:o.
Kopparbergs d:o	3	7	10	—	3	3	—	—	—	—	—	—	6	6	19	Kopparbergs d:o.
Gäfleborgs d:o	11	16	27	2	8	10	—	—	—	—	—	1	—	1	38	Gäfleborgs d:o.
Västernorrlands d:o	6	19	25	—	31	31	—	—	—	—	—	—	2	2	58	Västernorrlands d:o.
Jämtlands d:o	1	3	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	7	Jämtlands d:o.
Västerbottens d:o	2	5	7	1	3	4	—	—	—	—	—	—	1	1	12	Västerbottens d:o.
Norrbottens d:o	3	6	9	1	8	9	—	—	—	—	—	—	—	—	18	Norrbottens d:o.
Summa	269	537	806	106	264	370	26	14	16	18	74	7	98	105	1,355	Summa.
Försäljningsåret 1909	273	536	809	100	259	359	25	16	11	22	74	8	103	111	1,353	Försäljn.-året 1909.
1907—1908	273	535	808	73	272	345	26	14	9	29	78	11	106	117	1,348	1907—1908.

Tab. Nr 4 b).

INFLUTNA BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDEL FÖR FÖRSÄLJNINGÅRET 1910.

L ä n.	Städerna och vissa köpingar.					Landsbygden.					Summa för länet.	För hvarje invånare.							
	A f b o l a g.		Af andra innehafvare af rättigheter.	Summa.	A f b o l a g.		Af andra innehafvare af rättigheter.	Summa.	Kr. öre.	Kr. öre.									
	Betingade afgifter.	Vinstmedel.			Betingade afgifter.	Vinstmedel.							Kr. öre.	Kr. öre.					
			Kr. öre.	Kr. öre.			Kr. öre.	Kr. öre.											
Stockholms stad	40,725	3,009,247	84	11,515	48	3,061,488	32	—	—	—	—	—	3,061,488	32	8	95			
Stockholms län	6,300	471,992	60	2,441	87	480,473	47	450	—	—	9,746	60	10,196	60	490,931	07	2	14	
Uppsala d:o	3,150	389,937	33	4,680	50	397,767	83	—	—	—	—	—	397,767	83	3	10			
Södermanlands d:o	6,750	626,542	16	1,958	66	635,250	82	—	—	—	297	86	297	86	635,548	68	3	56	
Östergötlands d:o	9,225	867,117	88	2,597	58	878,940	46	225	—	28,997	70	3,699	45	32,922	15	911,862	61	3	10
Jönköpings d:o	2,925	247,257	11	500	—	250,682	11	—	—	—	1,659	37	1,659	37	252,341	48	1	18	
Kronobergs d:o	2,025	221,703	42	69	—	223,797	42	—	—	—	150	—	150	—	223,947	42	1	42	
Kalmar d:o	7,650	612,225	52	1,213	24	621,088	76	—	—	—	—	—	—	—	621,088	76	2	72	
Gottlands d:o	900	140,818	19	1,434	39	143,152	58	—	—	—	—	—	—	—	143,152	58	2	59	
Blekinge d:o	7,293	383,492	19	513	—	391,298	94	—	—	—	765	—	765	—	392,063	94	2	63	
Kristianstads d:o	6,300	450,123	80	583	75	457,007	55	2,250	—	79,778	63	2,240	84	84,269	47	541,277	02	2	37
Malmöhus d:o	27,000	1,366,843	54	1,140	78	1,394,984	32	6,075	—	357,021	91	2,956	48	366,053	39	1,761,037	71	3	85
Hallands d:o	5,850	608,207	49	—	—	624,057	49	—	—	—	525	—	525	—	624,582	49	4	24	
Göteborgs och Bohus d:o	28,575	1,770,426	65	6,491	88	1,805,493	53	—	—	—	2,389	—	2,389	—	1,807,782	53	4	74	
Älfsborgs d:o	6,300	587,581	69	590	—	594,471	69	—	—	—	900	—	900	—	595,371	69	2	07	
Skaraborgs d:o	7,650	679,019	21	594	90	687,264	11	675	—	29,768	36	973	20	31,416	56	718,680	67	2	98
Värmlands d:o	4,275	584,042	55	150	—	588,467	55	—	—	—	398	18	398	18	588,865	73	2	26	
Örebro d:o	4,500	521,613	72	825	83	526,939	55	—	—	—	88	85	88	85	527,028	40	2	54	
Västmanlands d:o	4,950	606,263	68	624	38	611,838	06	—	—	—	—	—	—	—	611,838	06	3	92	
Kopparbergs d:o	2,250	341,067	07	141	68	343,458	75	—	—	—	356	16	356	16	343,814	91	1	47	
Gälleborgs d:o	6,750	463,099	36	1,695	02	471,544	38	—	—	—	225	—	225	—	471,769	38	1	86	
Västernorrlands d:o	6,075	552,770	28	2,493	12	561,338	40	—	—	—	159	75	159	75	561,498	15	2	24	
Jämtlands d:o	900	173,000	—	8	75	173,908	75	—	—	—	19	96	19	96	173,928	71	1	47	
Västerbottens d:o	1,575	168,024	43	600	—	170,199	43	—	—	—	195	—	195	—	170,394	43	1	06	
Norrbottnens d:o	8,850	188,554	25	1,893	75	199,298	—	—	—	—	—	—	—	—	199,298	—	1	24	
Summa	208,743	16,040,971	96	44,757	56	16,294,473	27	9,675	—	495,566	60	27,645	70	532,887	30	16,827,360	57	3	05
Försäljningsåret 1909	208,293	12,163,568	74	42,892	11	12,414,754	60	9,675	—	371,908	11	22,805	64	404,388	75	12,819,143	35	2	34
» 1907—1908	227,325	18,499,335	79	49,977	48	18,776,638	27	9,788	50	542,825	29	27,880	32	580,494	11	19,357,132	38	3	56

Tab. Nr 5.

STATSKONTORETS FÖRDELNING AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN FÖR ÅR 1910.

Län.	Städerna och vissa köpingar.				Landsting.	Hushållnings-sällskap.	Landsbygds-kommuner.	Summa.	Län.				
	Direkt tillkommande medel.	Af lands-tingen och därmed likställda städer tillkommande medel.	Af kommunerna i allmänhet tillkommande medel.	Summa för städer och vissa köpingar.						Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.
	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.						Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.
Stockholms stad	1,347,054 86	208,484 90	242,810 06	1,798,349 82	— —	— —	— —	1,798,349 82	Stockholms stad.				
Stockholms län	209,982 23	— —	16,949 83	226,932 06	139,597 33	93,008 55	145,630 94	605,168 88	Stockholms län				
Uppsala d:o	173,746 07	— —	22,078 87	195,824 94	78,125 90	52,052 41	68,909 76	394,913 01	Uppsala d:o.				
Södermanlands d:o	278,998 05	— —	32,751 59	311,749 64	108,865 88	72,533 32	94,038 08	557,186 92	Södermanlands d:o.				
Östergötlands d:o	386,924 66	28,296 58	55,044 17	470,265 41	151,042 52	119,487 03	153,821 50	894,616 46	Östergötlands d:o.				
Jönköpings d:o	110,308 14	— —	23,855 29	134,163 43	130,741 23	87,108 06	128,411 31	480,424 03	Jönköpings d:o.				
Kronobergs d:o	98,462 84	— —	6,768 43	105,231 27	96,302 02	64,162 49	105,388 85	371,084 63	Kronobergs d:o.				
Kalmar d:o	273,110 20	— —	29,085 15	302,195 35	139,087 07	92,668 59	132,901 35	666,852 36	Kalmar d:o.				
Gottlands d:o	62,963 98	— —	7,072 31	70,036 29	33,663 15	29,428 52	32,133 18	158,261 14	Gottlands d:o.				
Blekinge d:o	172,136 08	— —	29,166 80	201,302 88	91,064 69	60,673 04	76,890 87	429,931 48	Blekinge d:o.				
Kristianstads d:o	200,995 12	— —	15,139 33	216,134 45	139,191 31	92,738 04	146,968 58	595,032 38	Kristianstads d:o.				
Malmöhus d:o	622,571 16	50,827 90	129,129 12	802,528 18	227,923 56	185,721 82	195,516 25	1,411,689 81	Malmöhus d:o.				
Hallands d:o	274,616 06	— —	23,589 04	298,205 10	89,756 42	59,801 40	80,944 97	528,707 89	Hallands d:o.				
Göteborgs och Bohus d:o	794,138 40	102,303 83	135,759 10	1,032,201 33	130,135 26	154,865 59	134,948 99	1,452,151 17	Göteborgs och Bohus d:o.				
Älfsborgs d:o	261,319 52	— —	34,503 16	295,822 68	175,390 63	116,856 24	169,763 84	757,833 29	Älfsborgs d:o.				
Skaraborgs d:o	304,365 62	— —	22,467 24	326,832 86	147,079 32	97,993 53	148,827 36	720,733 07	Skaraborgs d:o.				
Värmlands d:o	258,882 98	— —	26,388 57	285,271 55	158,589 13	105,662 09	158,310 83	707,893 60	Värmlands d:o.				
Örebro d:o	231,565 50	— —	26,217 46	257,782 96	126,216 56	84,093 44	120,779 52	588,872 48	Örebro d:o.				
Västmanlands d:o	269,106 18	— —	26,221 72	295,327 90	95,056 55	63,332 67	84,485 03	538,202 15	Västmanlands d:o.				
Kopparbergs d:o	150,939 74	— —	10,921 22	161,860 96	142,576 59	94,993 52	155,129 32	554,560 39	Kopparbergs d:o.				
Gäfleborgs d:o	208,619 20	19,613 62	36,435 78	264,668 60	135,095 21	103,076 79	143,744 47	646,585 07	Gäfleborgs d:o.				
Västernorrlands d:o	247,092 15	— —	22,459 43	269,551 58	152,722 66	101,753 48	155,407 64	679,435 36	Västernorrlands d:o.				
Jämtlands d:o	76,510 07	— —	5,867 44	82,377 51	72,007 66	47,976 05	77,995 63	280,356 85	Jämtlands d:o.				
Västerbottens d:o	74,744 37	— —	5,183 71	79,928 08	98,377 20	65,545 10	109,390 41	353,240 79	Västerbottens d:o.				
Norrbottens d:o	86,735 —	— —	9,239 23	95,974 23	98,207 11	65,431 78	105,136 80	364,749 92	Norrbottens d:o.				
Summa	7,175,888 18	409,526 83	995,104 05	8,580,519 06	2,956,814 86	2,103,963 55	2,925,475 48	16,566,772 95	Summa.				
Förs.-året 1909	5,733,932 07	312,638 92	685,269 15	6,731,840 14	2,264,566 86	1,610,753 61	2,047,474 91	12,654,635 52	Förs.-året 1909.				
» 1907—1908	9,017,475 69	471,603 80	926,926 61	10,416,006 10	3,406,989 21	2,424,120 63	2,781,490 19	19,028,606 13	» 1907—1908.				
» 1906—1907	— —	— —	— —	7,635,838 96	2,461,472 12	1,831,866 13	1,640,777 75	13,619,954 96	» 1906—1907.				
» 1905—1906	— —	— —	— —	7,844,956 50	2,316,495 90	1,742,491 22	1,620,868 20	13,524,811 82	» 1905—1906.				

Tab. Nr 6.

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1906—1907 TILL OCH MED 1910.

	1906—1907.		1907—1908.						1909.						1910.						
	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.				
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.			
Stockholms stad.	1,527,082	42	1,641,074	18	474,512	30	2,115,586	48	1,124,764	76	331,424	33	1,456,189	09	1,347,054	86	451,294	96	1,798,349	82	Stockholms stad.
Stockholms län.																					Stockholms län.
Sigtuna	8,115	52	11,774	01	459	66	12,233	67	7,692	91	343	31	8,036	22	8,814	71	474	99	9,289	70	Sigtuna.
Öregrund	2,764	30	3,421	33	770	42	4,191	75	1,970	67	566	36	2,537	03	1,539	98	822	18	2,362	16	Öregrund.
Södertelge	70,091	41	95,912	79	7,039	68	102,952	47	55,980	33	5,251	97	61,232	30	75,740	26	7,852	60	83,592	86	Södertelge.
Norrtegelge	25,559	18	36,408	64	2,653	46	39,062	10	21,224	56	1,932	13	23,156	69	26,888	84	2,761	90	29,650	74	Norrtegelge.
Östhammar	7,891	18	21,662	81	569	62	22,232	43	11,621	62	410	18	12,031	80	16,299	55	587	88	16,887	43	Östhammar.
Vaxholm	18,604	25	19,943	17	1,673	35	21,616	52	14,589	38	776	94	15,366	32	17,550	20	1,149	49	18,699	69	Vaxholm.
Sundbyberg	69,224	49	40,570	47	2,987	44	43,557	91	37,743	99	2,216	56	39,960	55	63,148	69	3,300	79	66,449	48	Sundbyberg.
Uppsala län.																					Uppsala län.
Uppsala	101,046	19	150,039	79	17,287	41	167,327	20	99,391	80	12,784	38	112,176	18	124,399	73	18,431	60	142,831	33	Uppsala.
Enköping	34,477	55	52,507	53	3,455	30	55,962	83	37,549	54	2,552	88	40,102	42	49,346	34	3,647	27	52,993	61	Enköping.
Södermanlands län.																					Södermanlands län.
Nyköping	50,639	11	72,753	38	6,228	96	78,982	34	51,801	93	4,702	08	56,504	01	71,534	26	6,965	10	78,499	36	Nyköping.
Eskilstuna	101,811	70	123,223	02	18,932	76	142,155	78	87,947	97	13,860	72	101,808	69	116,638	73	20,143	41	136,782	14	Eskilstuna.
Strengnäs	18,104	66	25,785	93	1,866	64	27,652	57	17,362	40	1,432	63	18,795	03	21,172	66	2,130	71	23,903	37	Strengnäs.
Torshälla	8,012	28	10,821	15	1,262	18	12,083	33	6,931	34	927	64	7,858	98	8,505	05	1,347	58	9,852	63	Torshälla.
Mariefred	9,758	34	13,576	78	881	07	14,457	85	8,407	52	655	19	9,062	71	9,501	81	967	73	10,469	54	Mariefred.
Trosa	10,565	92	15,880	45	570	99	16,451	44	9,780	61	453	09	10,233	70	13,541	27	648	23	14,189	50	Trosa.
Malmköping	26,777	69	39,455	78	467	17	39,922	95	33,253	08	356	78	33,609	86	38,104	27	548	83	38,653	10	Malmköping.
Östergötlands län.																					Östergötlands län.
Linköping	109,356	86	140,865	63	12,036	51	152,902	14	112,353	62	8,941	58	121,295	20	120,043	49	15,731	47	135,774	96	Linköping.
Norrköping	232,790	56	202,340	75	63,461	70	265,802	45	118,948	24	44,088	62	163,036	86	185,342	05	61,251	94	246,593	99	Norrköping.
Söderköping	13,234	99	17,545	42	1,434	98	18,980	40	14,766	79	1,039	42	15,806	21	12,802	34	1,505	20	14,307	54	Söderköping.
Vadstena	14,096	03	20,435	75	1,666	52	22,102	27	13,058	74	1,232	03	14,290	77	17,175	60	1,809	08	18,984	68	Vadstena.
Skeninge	6,916	—	18,509	91	870	82	19,380	73	12,098	75	677	64	12,776	39	16,955	42	978	38	17,933	80	Skeninge.
Motala	32,759	76	43,696	81	2,051	73	45,748	54	26,290	11	1,474	05	27,764	16	34,605	76	2,064	68	36,670	44	Motala.
Jönköpings län.																					Jönköpings län.
Jönköping	99,481	58	101,644	52	16,754	67	118,399	19	57,350	45	13,265	91	70,616	36	73,914	28	19,149	41	93,063	69	Jönköping.
Eksjö	25,073	89	48,602	96	3,513	35	52,116	31	34,353	24	2,687	12	37,040	36	36,393	86	3,870	21	40,264	07	Eksjö.
Greuna	479	04	—	—	771	79	771	79	—	—	570	36	570	36	—	—	835	67	835	67	Greuna.
Kronobergs län.																					Kronobergs län.
Vexjö	74,309	62	104,347	41	5,569	87	109,917	28	61,090	87	4,085	31	65,176	18	79,094	97	5,900	81	89,995	78	Vexjö.
Ljungby	7,720	06	27,724	08	811	40	28,535	48	15,988	79	578	84	16,567	63	19,367	87	867	62	20,235	49	Ljungby.
Kalmar län.																					Kalmar län.
Kalmar	88,071	58	124,278	56	10,132	30	134,410	86	89,111	95	7,515	94	96,627	89	103,276	99	11,030	56	114,307	55	Kalmar.
Västervik	23,241	96	39,726	58	6,510	36	46,236	94	26,911	10	4,818	84	31,729	94	39,329	60	7,078	70	46,408	30	Västervik.
Vimmerby	16,771	16	21,954	24	1,794	92	23,749	16	17,628	42	1,317	36	18,945	78	23,137	82	1,909	19	25,047	01	Vimmerby.
Borgholm	12,918	56	18,243	36	771	79	19,015	15	11,492	04	560	88	12,052	92	14,611	81	817	92	15,429	23	Borgholm.
Oskarshamn	44,801	42	69,642	92	5,406	63	75,049	55	36,528	47	3,958	56	40,487	03	42,947	77	5,660	12	48,607	89	Oskarshamn.
Mönsterås	11,805	35	9,821	96	921	37	10,743	33	9,869	38	668	66	10,538	04	11,908	61	954	24	12,862	85	Mönsterås.
Nybro	23,124	96	30,547	11	647	48	31,194	59	21,027	93	465	07	21,493	—	24,925	86	1,390	89	26,316	75	Nybro.
Mörbylånga	9,769	97	18,621	03	161	87	18,782	90	12,802	56	147	20	12,949	76	12,972	24	243	53	13,215	77	Mörbylånga.

Tab. Nr 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1906—1907 TILL OCH MED 1910.

	1906—1907.		1907—1908.				1909.			1910.												
	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.	Summa.		Direkt.		Från Statskontoret.	Summa.							
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Kr.	öre.					
Gottlands län.																	Gottlands län.					
Visby	40,771	91	80,065	16	6,483	72	86,548	88	50,148	81	4,959	56	55,108	37	62,963	98	7,072	31	70,036	29	Visby.	
Blekinge län.																						Blekinge län.
Karlskrona	87,764	32	115,310	44	18,384	31	133,694	75	71,423	47	13,702	54	85,126	01	80,253	76	19,488	08	99,741	84	Karlskrona.	
Karlshamn	39,441	89	58,249	76	4,977	70	63,227	46	28,934	39	3,651	18	32,585	57	38,345	56	5,118	39	43,463	95	Karlshamn.	
Sölvesborg	15,662	76	27,572	11	1,928	79	29,500	90	16,674	04	1,449	59	18,123	63	20,205	82	2,094	50	22,300	32	Sölvesborg.	
Ronneby	18,848	19	56,605	44	2,346	11	58,951	55	28,771	71	1,726	54	30,498	25	33,330	94	2,465	83	35,796	77	Ronneby.	
Kristianstads län.																						Kristianstads län.
Kristianstad	72,804	44	122,423	88	7,778	—	130,201	88	80,464	04	5,773	43	86,237	47	90,913	59	8,213	99	99,127	58	Kristianstad.	
Ängelholm	27,421	88	61,004	39	2,671	90	63,676	29	35,728	12	1,975	04	37,703	16	42,598	56	2,839	29	45,437	85	Ängelholm.	
Simrishamn	7,764	15	12,026	39	1,438	40	13,464	79	8,429	81	1,061	87	9,491	68	10,062	42	1,515	14	11,577	56	Simrishamn.	
Båstad	9,010	18	15,536	80	429	61	15,966	41	10,494	17	315	87	10,810	04	7,638	45	448	72	8,087	17	Båstad.	
Hessleholm	28,709	67	70,391	53	1,825	66	72,217	19	43,763	54	1,398	70	45,162	24	49,782	10	2,122	19	51,904	29	Hessleholm.	
Malmöhus län.																						Malmöhus län.
Malmö	414,192	11	324,446	88	113,352	41	437,799	29	215,912	55	78,701	35	294,613	90	250,481	84	110,024	15	360,505	99	Malmö.	
Landskrona	58,120	27	49,992	43	10,984	69	60,977	12	32,053	63	8,049	87	40,103	50	42,301	52	11,389	11	53,690	63	Landskrona.	
Ystad	50,463	20	67,771	68	7,417	38	75,189	06	45,123	23	5,558	36	50,681	59	47,624	62	8,026	55	55,651	17	Ystad.	
Lund	72,543	52	82,811	22	13,438	02	96,249	24	51,574	92	9,875	71	61,450	63	60,609	33	14,298	69	74,903	02	Lund.	
Helsingborg	158,052	36	187,642	69	22,151	06	209,793	75	107,516	96	16,348	74	123,865	70	130,705	23	23,677	08	154,382	31	Helsingborg.	
Skanör och Falsterbo .	751	49	7,023	08	669	34	7,692	42	4,722	44	501	—	5,223	44	4,910	75	726	33	5,637	08	Skanör och Falsterbo.	
Trelleborg	26,248	91	28,406	76	6,265	16	34,671	92	22,373	70	4,767	45	27,141	15	29,251	34	7,035	39	36,286	73	Trelleborg.	
Eslöf	25,157	12	36,768	31	3,466	23	40,234	54	28,305	06	2,548	89	30,853	95	34,485	75	3,831	10	38,316	91	Eslöf.	
Hörby	9,883	59	12,851	77	991	03	13,842	80	9,653	26	736	02	10,389	28	12,850	67	948	56	13,799	23	Hörby.	
Hallands län.																						Hallands län.
Halmstad	77,085	58	121,951	94	12,300	14	134,252	08	87,273	59	9,147	67	96,421	26	92,733	87	13,022	82	105,761	69	Halmstad.	
Varberg	41,795	61	90,463	93	4,810	37	95,274	30	49,707	87	3,576	83	53,284	70	64,127	17	5,236	96	69,364	13	Varberg.	
Laholm	21,433	10	40,563	22	1,266	97	41,830	19	29,861	15	956	58	30,817	73	32,220	02	1,371	72	33,591	74	Laholm.	
Falkenberg	26,959	73	77,912	64	2,947	83	80,860	47	50,686	93	2,170	65	52,857	58	55,299	26	3,160	92	58,460	18	Falkenberg.	
Kungsbacka	22,766	14	41,937	10	708	95	42,646	05	26,451	67	545	41	26,997	08	30,230	74	796	62	31,027	36	Kungsbacka.	
Göteborgs och Bohus län.																						Göteborgs och Bohus län.
Göteborg	1,085,442	03	830,893	96	227,040	18	1,057,934	14	473,542	84	158,972	48	632,515	32	611,970	88	221,451	06	833,421	94	Göteborg.	
Uddevalla	78,943	08	95,795	36	8,236	30	104,031	66	61,087	94	6,126	22	67,214	16	80,256	04	8,932	51	89,188	55	Uddevalla.	
Marstrand	12,066	18	15,075	41	1,217	11	16,292	52	11,424	18	930	14	12,354	32	14,377	01	1,316	34	15,693	35	Marstrand.	
Kungälf	22,152	92	32,282	99	1,020	40	33,303	39	18,630	74	771	45	19,402	19	23,684	43	1,228	30	24,912	73	Kungälf.	
Strömstad	23,508	13	34,219	84	2,053	78	36,273	62	23,045	01	1,488	52	24,533	53	26,649	40	2,114	38	28,763	78	Strömstad.	
Lysekil	47,419	81	48,095	93	2,744	29	50,840	22	29,636	43	2,055	38	31,691	81	37,200	64	3,020	34	40,220	98	Lysekil.	
Älfsborgs län.																						Älfsborgs län.
Vänersborg	36,984	83	49,025	01	4,996	83	54,021	84	31,944	46	3,708	57	35,653	03	41,596	17	5,430	08	47,026	25	Vänersborg.	
Borås	80,372	32	117,096	76	14,059	56	131,156	32	84,143	96	10,473	51	94,617	47	109,674	55	15,294	11	124,968	66	Borås.	
Ulricehamn	18,347	27	30,281	25	1,331	17	31,612	42	21,090	48	1,013	47	22,103	95	23,109	84	1,559	87	24,669	71	Ulricehamn.	
Alingsås	27,558	17	30,182	75	3,199	17	33,381	92	21,515	60	2,377	24	23,892	84	24,127	25	3,553	55	27,680	80	Alingsås.	
Åmål	19,122	74	22,512	—	2,813	96	25,325	96	14,214	—	2,083	32	16,297	32	16,227	—	3,044	48	19,271	48	Åmål.	
Trollhättan	36,093	89	64,690	15	5,076	05	69,766	20	40,756	73	3,962	56	44,719	29	46,584	71	5,621	07	52,205	78	Trollhättan.	

Tab. N:r 6. (Forts.)

STÄDERNAS OCH VISSA KÖPINGARS BEHÅLLNA ANDELAR AF BRÄNNVINSFÖRSÄLJNINGSMEDLEN UNDER FÖRSÄLJNINGÅREN 1906—1907 TILL OCH MED 1910.

	1906—1907.		1907—1908.			1909.			1910.												
	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.	Direkt.		Från Statskontoret.		Summa.						
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.		öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.				
Skaraborgs län.																	Skaraborgs län.				
Mariestad	49,881	64	65,921	36	2,945	78	68,867	14	40,939	83	2,259	47	43,199	30	47,983	78	3,271	68	51,255	46	Mariestad.
Lidköping	59,172	46	74,380	80	4,548	78	78,929	58	50,865	94	3,393	20	54,259	14	55,949	77	4,888	35	60,838	12	Lidköping.
Skara	40,430	86	45,533	64	3,656	10	49,189	74	31,903	04	2,692	10	34,595	14	38,688	50	4,022	86	42,711	36	Skara.
Hjo	19,555	86	23,676	92	1,452	06	25,128	98	14,164	28	1,085	32	15,249	60	17,772	40	1,610	28	19,382	68	Hjo.
Sköfde	64,529	02	73,967	41	4,383	49	78,350	90	53,257	64	3,241	50	56,499	14	62,418	30	4,629	20	67,047	50	Sköfde.
Falköping	51,611	—	62,729	05	3,065	30	65,794	35	41,246	86	2,298	89	43,545	75	46,943	91	3,408	—	50,351	91	Falköping.
Vara	23,562	80	34,773	88	582	60	35,356	48	27,765	61	423	65	28,189	26	32,632	30	636	87	33,269	17	Vara.
Värmlands län.																					Värmlands län.
Karlstad	121,675	69	120,302	18	11,200	52	131,502	70	64,737	14	8,364	24	73,101	38	88,772	16	12,205	61	100,977	77	Karlstad.
Kristinehamn	55,622	17	71,312	14	5,852	63	77,164	77	34,282	32	4,325	83	38,608	15	43,816	43	6,221	02	50,037	45	Kristinehamn.
Filipstad	44,242	80	61,993	52	2,876	11	64,869	63	41,911	26	2,130	23	44,041	49	61,951	76	3,138	91	65,090	67	Filipstad.
Arvika	42,312	63	47,940	08	3,113	80	51,053	88	33,675	11	2,311	87	35,986	98	45,344	71	3,466	22	48,810	93	Arvika.
Seffle	18,269	93	21,438	12	1,269	01	22,707	13	15,073	29	970	06	16,043	35	18,997	92	1,356	81	20,354	73	Seffle.
Örebro län.																					Örebro län.
Örebro	179,700	—	259,168	64	19,522	19	278,690	83	131,277	72	14,524	39	145,802	11	166,327	08	21,369	58	187,696	66	Örebro.
Askersund	16,735	21	22,436	63	1,368	73	23,805	36	14,333	15	996	50	15,329	65	14,809	68	1,419	29	16,228	97	Askersund.
Nora	11,796	36	27,111	01	1,319	56	28,430	57	15,911	86	1,001	99	16,913	85	19,171	82	1,459	76	20,631	58	Nora.
Lindesberg	16,227	50	47,500	10	1,833	17	49,333	27	26,101	77	1,381	73	27,483	50	31,256	92	1,968	83	33,225	75	Lindesberg.
Västmanlands län.																					Västmanlands län.
Västerås	88,149	14	120,168	52	11,613	73	131,782	25	90,285	61	8,785	39	99,071	—	121,633	66	13,594	37	135,228	03	Västerås.
Arboga	21,876	17	30,749	04	3,539	99	34,289	03	21,313	59	2,556	38	23,869	97	27,306	21	3,672	83	30,979	04	Arboga.
Köping	33,884	51	49,489	44	3,171	17	52,660	61	31,610	01	2,395	70	34,005	71	42,992	87	3,492	49	46,485	36	Köping.
Sala	60,525	51	90,838	49	5,233	15	96,071	64	63,213	31	3,822	84	67,036	15	77,173	44	5,462	03	82,635	47	Sala.
Kopparbergs län.																					Kopparbergs län.
Falun	92,382	91	154,997	08	7,567	64	162,564	72	80,930	03	5,625	23	86,555	26	100,077	46	8,223	22	108,300	68	Falun.
Hedemora	37,783	24	68,266	66	1,755	99	70,022	65	38,342	70	1,276	94	39,619	64	50,862	28	1,923	39	52,785	67	Hedemora.
Säter	4,485	50	—	—	765	64	765	64	—	—	553	89	553	89	—	—	774	61	774	61	Säter.
Gäffleborgs län.																					Gäffleborgs län.
Gäffe	161,578	04	155,999	86	44,149	04	200,148	90	90,712	91	30,959	29	121,672	20	124,381	60	42,456	45	166,838	05	Gäffe.
Hudiksvall	51,981	25	52,120	30	3,991	45	56,111	75	32,924	80	2,906	67	35,831	47	43,186	63	5,490	43	48,677	06	Hudiksvall.
Söderhamn	44,473	99	52,448	09	7,722	—	60,170	09	21,602	48	5,677	12	27,279	60	41,050	97	8,102	52	49,153	49	Söderhamn.
Västernorrlands län.																					Västernorrlands län.
Hernösand	69,951	99	64,588	02	6,282	23	70,870	25	36,228	90	4,669	64	40,898	54	59,571	54	6,690	33	66,261	87	Hernösand.
Sundsvall	95,094	36	140,794	69	11,117	87	151,912	56	71,763	60	8,237	49	80,001	09	108,349	52	11,967	05	120,316	57	Sundsvall.
Örnsköldsvik	39,537	10	35,044	88	2,401	43	37,446	31	23,889	39	1,758	97	25,648	36	30,321	08	2,600	73	32,921	81	Örnsköldsvik.
Sollefteå	50,173	65	60,404	20	1,140	61	61,544	81	42,427	60	839	82	43,267	42	48,850	01	1,201	32	50,051	33	Sollefteå.
Jämtlands län.																					Jämtlands län.
Östersund	90,719	40	92,343	12	5,517	96	97,861	08	69,412	41	4,096	29	73,508	70	76,510	07	5,867	44	82,377	51	Östersund.
Västerbottens län.																					Västerbottens län.
Umeå	54,821	39	60,936	98	3,772	21	64,709	19	37,987	34	2,909	67	40,897	01	50,538	—	4,159	89	54,697	89	Umeå.
Skellefteå	21,439	68	25,498	01	974	64	26,472	65	14,763	17	691	11	15,454	28	24,206	37	1,023	82	25,230	19	Skellefteå.
Norrbottnens län.																					Norrbottnens län.
Luleå	41,450	79	63,394	26	6,264	48	69,658	74	36,340	51	4,504	97	40,845	48	54,450	89	6,360	89	60,811	78	Luleå.
Piteå	13,410	65	13,556	30	1,915	81	15,472	11	3,471	54	1,363	77	4,835	31	6,870	19	1,868	72	8,738	92	Piteå.
Haparanda	17,880	73	19,593	69	912	49	20,506	18	11,848	17	673	65	12,521	82	24,800	71	1,009	62	25,810	33	Haparanda.

Tab. Nr 7.

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1910.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för öfverlätna minut-handelsrättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenna- de brännvinets		Om- kost- nader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Renadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.				in- köps- pris.
															Öre per liter 50 %.			
Stockholms stad	4,425,778	91	1,311,246	93	2,595,215	91	454,756	93	3,609,678	166,518	18,871	5,040	3,800,107	97,0	176,8	34,5	68,3	Stockholms stad
Stockholms län.																		Stockholms län.
Sigtuna	66,179	05	11,301	18	19,876	39	—	—	48,621	501	6,222	1,162	56,506	102,5	157,0	20,0	35,2	Sigtuna.
Öregrund	20,524	46	7,260	95	3,648	95	—	—	9,406	219	2,846	608	13,079	100,4	166,6	55,5	27,9	Öregrund.
Södertelge	414,070	02	84,631	93	171,936	27	—	—	287,040	5,476	43,824	13,736	350,076	99,8	166,6	24,2	49,1	Södertelge.
Norrtelge	148,477	23	34,291	80	61,430	92	—	—	96,368	1,602	22,781	5,831	126,582	100,8	162,8	27,1	48,5	Norrtelge.
Östhammar	94,230	69	16,965	34	37,719	44	—	—	67,890	767	8,797	1,133	78,587	101,0	166,6	21,6	48,0	Östhammar.
Vaxholm	93,111	09	22,522	16	39,710	89	—	—	56,527	1,967	8,505	6,022	73,021	98,0	172,6	30,8	54,4	Vaxholm.
Sundbyberg	279,129	55	55,243	41	143,969	74	—	—	228,434	14,386	10,840	7,351	261,011	98,0	174,4	21,2	55,2	Sundbyberg.
Djursholm	19,451	84	24,360	70	450	—	—	—	1,397	331	1,062	1,736	4,526	125,0	—	—	—	Djursholm.
Uppsala län.																		Uppsala län.
Uppsala	693,627	25	165,357	25	278,910	77	2,200	—	218,081	130,892	140,464	46,941	536,378	99,6	178,5	30,8	52,4	Uppsala.
Enköping	207,730	06	38,006	30	111,976	56	—	—	143,445	1,401	30,614	5,060	180,520	98,8	174,4	22,3	62,0	Enköping.
Södermanlands län.																		Södermanlands län.
Nyköping	326,761	81	69,042	72	162,611	18	—	—	225,610	3,905	42,892	11,849	284,256	99,2	170,5	24,3	57,2	Nyköping.
Eskilstuna	495,995	75	107,017	38	264,651	38	—	—	300,570	8,052	67,811	25,808	402,241	98,5	166,7	26,6	65,8	Eskilstuna.
Strengnäs	122,740	66	18,585	31	47,633	63	—	—	68,099	1,153	22,050	4,011	95,313	99,6	163,0	19,5	50,0	Strengnäs.
Torshälla	45,822	28	8,747	07	19,346	29	—	—	28,706	315	7,786	1,940	38,747	100,1	163,0	22,6	49,9	Torshälla.
Mariefred	61,287	23	12,720	18	21,656	82	—	—	37,999	548	8,618	1,791	48,956	100,3	163,0	26,0	44,2	Mariefred.
Trosa	64,161	56	11,747	91	30,792	25	—	—	44,625	364	8,777	1,509	55,275	100,0	163,0	21,3	55,7	Trosa.
Malmköping	187,105	47	35,510	05	86,600	61	—	—	143,492	2,060	21,015	2,871	169,438	99,6	163,0	21,0	51,1	Malmköping.
Östergötlands län.																		Östergötlands län.
Linköping	410,221	94	138,137	85	271,805	89	—	—	159,976	47,699	87,077	24,873	319,625	98,8	190,5	43,2	85,0	Linköping.
Norrköping	711,767	42	217,225	24	406,926	48	13,500	—	439,677	23,717	96,525	44,390	604,309	99,6	188,2	35,9	67,3	Norrköping.
Söderköping	31,697	79	14,722	12	8,657	93	20,000	—	10,941	1,014	5,104	837	17,896	105,5	170,5	82,3	48,4	Söderköping.
Vadstena	96,582	08	49,259	87	38,939	09	—	—	40,436	9,084	14,437	4,000	67,957	99,8	166,7	72,5	57,2	Vadstena.
Skeninge	103,225	04	22,179	83	38,552	02	—	—	52,372	8,116	17,019	2,357	79,864	100,0	170,5	27,8	48,3	Skeninge.
Motala	173,215	51	57,517	25	77,961	47	—	—	81,079	17,564	24,553	8,354	131,550	99,2	178,5	43,7	59,2	Motala.
Valdemarsvik	93,294	60	33,560	07	29,222	70	—	—	64,198	2,624	17,781	3,096	87,699	100,1	170,5	38,3	33,3	Valdemarsvik.
Jönköpings län.																		Jönköpings län.
Jönköping	376,019	10	97,764	30	167,544	—	—	—	184,117	34,626	70,238	23,965	312,946	98,5	166,6	31,2	53,5	Jönköping.
Eksjö	240,182	13	46,845	54	82,638	11	—	—	143,105	8,371	36,601	12,283	200,360	100,0	155,6	23,4	41,2	Eksjö.
Kronobergs län.																		Kronobergs län.
Vexjö	388,747	62	107,710	82	179,699	41	—	—	186,445	10,411	87,646	14,577	299,079	97,5	172,6	36,0	60,1	Vexjö.
Ijungby	125,071	45	22,307	31	44,029	01	—	—	75,085	2,739	19,290	1,790	98,904	99,6	154,7	22,6	44,5	Ijungby.
Kalmar län.																		Kalmar län.
Kalmar	444,417	38	93,842	65	234,145	73	—	—	263,817	9,157	108,823	20,224	402,021	94,6	176,0	23,3	58,2	Kalmar.
Västervik	179,573	73	38,165	80	89,235	22	—	—	92,369	8,283	33,456	6,128	140,236	100,4	178,5	27,2	63,6	Västervik.
Vimmerby	112,320	49	22,672	03	52,616	64	—	—	77,027	2,007	16,085	2,442	97,561	96,0	166,7	23,2	53,9	Vimmerby.
Borgholm	74,297	12	12,000	64	33,227	98	—	—	37,188	2,955	20,313	1,722	62,178	99,5	172,6	19,3	53,4	Borgholm.
Oskarshamn	220,651	26	63,767	12	97,450	77	—	—	131,503	3,393	44,749	8,902	188,547	95,5	166,6	33,8	51,7	Oskarshamn.
Mönsterås	60,501	13	11,342	99	27,075	24	—	—	44,998	342	8,149	882	54,371	99,5	172,6	20,9	49,8	Mönsterås.

Tab. N:r 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1910.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för öfverlätna minut-handelsrättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Om-kost-nader	Vinst	
								Renadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.	in-köps-pris.	minut-för-sälj-nings-pris.			
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.								öre.	Öre per liter 50 %.	
Nybro	118,389	25	16,847	76	56,585	35	—	73,663	6,798	25,401	903	106,765	99,2	172,6	15,8	53,0	Nybro.
Mörbylånga	57,307	41	10,910	88	29,538	59	—	39,108	598	10,518	1,411	51,635	100,0	172,6	21,1	57,2	Mörbylånga.
Gottlands län.																	Gottlands län.
Visby	329,151	69	55,720	44	141,718	19	—	205,169	5,081	43,560	17,391	271,201	102,3	176,1	20,5	52,3	Visby.
Blekinge län.																	Blekinge län.
Karlskrona	342,295	79	110,511	67	143,645	50	38,600	201,812	25,890	24,085	17,412	269,199	99,1	187,5	41,1	53,4	Karlskrona.
Karlskrona	165,650	95	49,498	43	75,210	68	11,700	103,063	9,847	19,240	8,537	140,687	96,8	187,5	35,2	53,5	Karlskrona.
Sölvesborg	113,463	83	20,420	42	45,849	81	—	66,186	10,365	17,594	5,242	99,387	98,8	160,7	20,5	46,1	Sölvesborg.
Ronneby	147,905	74	35,441	16	75,779	95	—	86,456	4,775	32,800	4,489	128,520	98,2	178,5	27,6	59,0	Ronneby.
Kristianstads län.																	Kristianstads län.
Kristianstad	435,597	54	94,219	37	203,474	55	3,000	211,670	30,868	90,858	23,962	357,358	95,9	160,7	26,4	56,9	Kristianstad.
Ängelholm	240,412	58	40,877	70	96,617	71	—	174,964	3,175	23,299	5,894	207,332	96,9	148,8	19,7	46,6	Ängelholm.
Simrishamn	123,616	33	17,509	65	22,757	57	—	63,685	3,294	16,771	4,657	88,407	98,8	148,8	19,8	25,7	Simrishamn.
Båstad	110,627	47	18,964	90	28,405	07	—	77,592	1,554	9,274	2,238	90,658	98,3	148,8	20,9	31,3	Båstad.
Hessleholm	250,804	47	46,321	90	113,168	90	—	186,158	5,859	35,565	5,790	233,372	96,2	148,8	19,8	48,5	Hessleholm.
Brösarp	51,198	01	12,841	89	6,791	68	—	32,350	1,309	6,669	876	41,204	97,9	142,8	31,2	16,5	Brösarp.
Degeberga	51,703	59	13,904	74	14,310	90	—	29,967	2,573	8,045	1,026	41,611	98,4	142,8	33,4	34,4	Degeberga.
Skillinge	38,814	59	7,811	39	10,670	72	—	28,895	131	5,399	599	35,024	97,5	148,8	22,3	30,5	Skillinge.
Smedstorp	68,171	28	11,044	82	11,167	71	—	51,907	641	7,623	1,149	61,320	97,5	142,8	18,0	18,2	Smedstorp.
Tomelilla	115,984	27	17,563	90	36,616	88	—	85,293	1,753	14,771	3,420	105,237	97,1	142,8	16,7	34,8	Tomelilla.
Tranås	25,921	33	6,089	68	3,970	74	—	20,084	137	3,219	134	23,574	98,5	142,8	25,8	16,8	Tranås.
Malmöhus län.																	Malmöhus län.
Malmö	1,392,351	96	200,966	55	519,209	77	50,500	992,312	62,727	34,279	84,295	1,173,613	97,2	148,8	17,1	44,2	Malmö.
Landskrona	268,959	90	42,852	60	95,981	02	—	178,878	7,545	25,458	15,020	226,901	96,2	148,8	18,9	42,3	Landskrona.
Ystad	379,822	24	80,327	12	108,524	30	—	231,273	7,060	31,909	17,847	288,089	97,2	148,8	27,9	37,7	Ystad.
Lund	401,275	15	86,274	41	119,828	70	18,000	269,622	20,998	17,848	22,913	331,381	97,0	148,8	26,0	36,2	Lund.
Helsingborg	551,686	17	139,325	52	293,787	21	2,500	335,406	27,118	56,491	33,896	457,911	96,3	156,2	30,4	64,2	Helsingborg.
Skanör o. Falsterbo	53,255	29	4,995	98	11,401	14	—	46,509	597	2,665	408	50,179	100,1	131,2	10,0	22,7	Skanör o. Falsterbo.
Trelleborg	244,704	36	52,858	46	66,508	06	—	165,297	6,104	26,436	9,010	206,847	96,6	142,8	25,6	32,2	Trelleborg.
Eslöv	202,221	99	25,283	70	78,380	62	—	142,813	6,201	24,166	6,818	179,998	96,4	148,8	14,0	43,5	Eslöv.
Hörby	85,968	60	16,175	77	29,222	72	—	63,169	1,567	14,496	2,445	81,677	96,8	142,8	19,8	35,8	Hörby.
Anderslöv	106,333	37	16,816	95	32,165	77	—	79,519	1,807	15,031	1,967	98,324	97,3	142,8	17,1	32,7	Anderslöv.
Dalby	91,134	80	17,203	18	19,077	03	—	76,238	1,412	8,994	856	87,500	97,5	136,9	19,7	21,8	Dalby.
Efverlöf	62,255	35	7,552	75	15,939	81	—	52,850	259	5,995	392	59,496	97,5	136,9	14,9	26,8	Efverlöf.
Veberöd	56,263	87	7,536	18	12,142	09	—	42,911	488	6,586	846	50,831	98,2	136,9	14,8	23,9	Veberöd.
Röstångå	110,981	81	23,018	44	28,002	67	—	71,463	2,983	13,034	2,165	89,645	96,9	142,8	25,7	31,2	Röstångå.
Teckomatorp	150,564	25	30,615	53	47,655	89	—	105,744	2,366	18,586	2,016	128,712	96,4	142,8	23,8	37,0	Teckomatorp.
Tågarp	100,790	29	17,079	66	30,263	94	—	69,708	2,711	16,952	1,400	90,771	97,8	150,0	18,8	33,3	Tågarp.
Höganäs	67,814	15	16,431	74	15,599	87	—	42,699	1,796	7,156	2,200	53,551	97,8	142,8	30,5	29,0	Höganäs.
Väsby	52,929	08	13,276	06	9,406	28	—	34,502	1,309	7,408	1,151	44,370	98,4	142,8	29,9	21,2	Väsby.
Raus	56,883	53	24,618	76	12,744	29	—	37,364	1,045	5,985	1,670	46,064	97,1	150,0	53,4	27,7	Raus.
Hurfva	40,624	98	11,825	45	3,359	18	—	28,508	1,016	4,727	957	35,208	98,0	142,8	33,6	9,5	Hurfva.
Hör	64,206	01	11,712	73	16,173	07	—	49,437	939	7,823	747	58,946	97,6	142,8	19,9	27,4	Hör.
Löberöd	52,375	63	14,013	52	9,893	81	—	34,192	758	5,467	1,268	41,685	98,0	142,8	33,6	23,7	Löberöd.

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1910.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för överlätna minut-handelsrättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrända brännvinets		Omkostnader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Renadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.				in-köpspris.
															Öre	per liter 50 %.		
Löfvestad	68,173	14	19,672	96	14,945	16	—	49,331	797	7,324	908	58,360	97,5	142,8	33,7	25,6	Löfvestad.	
Sjöbo	114,816	76	30,010	01	25,150	69	—	77,170	1,138	10,768	2,189	91,265	97,3	142,8	32,9	27,6	Sjöbo.	
Östraby	52,998	35	10,513	62	12,848	94	—	38,996	1,322	7,041	911	48,270	97,8	142,8	21,8	26,6	Östraby.	
Skurup	164,667	11	16,437	12	57,840	42	—	124,898	1,314	18,995	3,005	148,212	96,5	142,8	11,1	39,0	Skurup.	
Hallands län.																	Hallands län.	
Halmstad	430,121	76	94,323	09	210,820	13	—	278,302	14,186	44,988	25,465	362,941	97,5	168,1	26,0	58,1	Halmstad.	
Varberg	299,723	32	43,206	58	145,556	98	—	229,422	5,883	31,197	8,886	274,888	97,3	158,5	15,7	53,0	Varberg	
Laholm	181,736	84	25,572	33	73,244	01	—	152,358	3,590	12,114	4,193	172,255	96,7	148,8	14,8	42,5	Laholm.	
Falkenberg	275,690	20	48,834	85	125,707	88	—	208,224	10,811	23,560	4,269	246,864	99,1	158,5	19,8	50,9	Falkenberg.	
Kungsbacka	169,518	40	31,458	99	68,728	49	—	121,082	3,735	16,427	2,133	143,377	98,6	154,7	21,9	47,9	Kungsbacka.	
Göteb. o. Boh.län.																	Göteb. o. Boh.län.	
Göteborg	2,181,697	33	621,248	37	1,287,520	37	100,000	1,380,867	100,418	105,599	121,053	1,707,937	95,3	191,3	36,3	75,4	Göteborg.	
Uddevalla	322,974	92	55,769	78	174,892	99	6,300	316,380	7,339	2,551	307	326,577	98,1	156,2	17,1	53,6	Uddevalla.	
Marstrand	102,304	32	11,774	66	31,435	31	—	72,621	2,522	7,862	3,473	86,478	100,7	144,4	13,6	36,3	Marstrand.	
Kungälf	128,755	86	14,864	57	53,773	71	—	100,611	3,167	7,347	1,584	112,709	101,0	158,5	13,2	47,7	Kungälf.	
Strömstad	152,729	05	21,454	96	60,606	21	—	113,764	5,583	13,472	3,916	136,735	98,0	153,4	15,7	44,3	Strömstad.	
Lysekil	295,447	26	33,205	59	84,473	06	—	223,262	2,890	21,842	7,841	255,835	97,7	135,8	12,6	33,0	Lysekil.	
Älfsborgs län.																	Älfsborgs län.	
Vänersborg	233,685	09	34,658	98	94,264	55	—	161,440	8,794	24,430	9,531	204,195	100,0	154,7	17,0	46,2	Vänersborg.	
Borås	516,457	95	106,951	01	249,111	12	—	320,427	12,233	59,550	16,819	409,079	98,7	162,5	26,1	60,9	Borås.	
Ulricehamn	133,866	35	22,942	08	52,748	73	—	86,553	9,432	11,931	2,662	110,578	100,7	160,7	20,7	47,7	Ulricehamn.	
Alingsås	134,880	70	31,679	60	54,855	11	—	98,128	3,695	17,088	3,167	122,078	98,5	160,7	25,9	44,9	Alingsås.	
Åmål	103,217	33	16,116	96	36,900	—	—	77,623	2,554	7,910	2,668	90,755	101,0	163,0	17,8	40,7	Åmål.	
Trollhättan	212,487	06	36,075	67	106,002	18	—	158,243	4,370	17,107	5,916	185,636	98,5	168,7	19,4	57,1	Trollhättan.	
Skaraborgs län.																	Skaraborgs län.	
Mariestad	198,492	58	32,665	42	109,040	59	—	142,207	4,368	26,235	7,234	180,044	100,5	168,7	18,1	60,6	Mariestad.	
Lidköping	217,971	12	40,602	13	127,105	54	—	150,432	8,766	34,473	9,077	202,748	98,0	166,5	20,0	62,7	Lidköping.	
Skara	165,737	52	37,481	27	87,930	20	—	97,722	13,577	28,652	5,708	145,659	97,1	168,7	25,7	60,4	Skara.	
Hjo	83,562	38	18,666	36	40,112	46	—	54,368	8,255	9,492	1,902	74,017	98,1	168,7	25,2	54,2	Hjo.	
Sköfde	293,627	51	51,576	98	141,845	86	—	190,874	6,816	39,429	12,622	249,741	100,6	164,6	20,7	56,8	Sköfde.	
Falköping	206,977	35	64,994	03	106,468	87	—	117,080	28,695	22,313	7,857	175,945	95,0	164,6	36,9	60,5	Falköping.	
Vara	178,918	04	24,246	22	74,165	69	—	126,841	2,385	23,794	2,347	155,367	99,4	158,5	15,6	47,7	Vara.	
Grästorp	103,413	04	23,292	52	30,443	36	—	73,117	1,284	12,900	1,293	88,594	100,7	158,5	26,3	34,3	Grästorp.	
Värmlands län.																	Värmlands län.	
Karlstad	466,371	57	106,631	69	201,640	71	—	251,059	5,506	86,197	24,290	367,052	98,0	178,5	29,1	54,9	Karlstad.	
Kristinehamn	202,485	47	49,677	36	99,603	24	—	104,909	10,276	36,037	9,361	160,583	98,1	178,5	30,9	62,0	Kristinehamn.	
Filipstad	255,083	23	42,711	90	140,819	90	—	178,100	2,529	31,593	6,147	218,369	98,0	178,5	19,6	64,5	Filipstad.	
Arvika	200,825	82	29,637	34	103,066	39	—	142,987	1,937	26,169	4,133	175,226	100,1	173,9	16,9	58,8	Arvika.	
Seffle	104,819	11	17,058	56	43,187	31	—	69,209	2,136	15,136	2,240	88,721	98,5	169,3	19,2	48,7	Seffle.	
Örebro län.																	Örebro län.	
Örebro	687,200	80	206,830	35	377,552	22	—	404,932	21,855	72,578	35,598	534,963	100,4	181,8	38,7	70,6	Örebro.	
Askersund	86,608	60	31,024	65	33,675	—	—	53,294	4,403	12,629	2,620	72,946	100,4	178,5	42,5	46,2	Askersund.	
Nora	101,776	23	27,402	29	43,675	—	—	72,632	1,622	12,335	2,352	88,941	101,5	168,4	30,8	49,1	Nora.	
Lindesberg	172,832	15	41,404	61	71,211	50	—	114,066	6,128	20,737	4,402	145,333	101,5	170,5	28,5	49,0	Lindesberg.	

Tab. Nr 7. (Forts.)

FÖRSÄLJNINGSBOLAGENS VERKSAMHET UNDER FÖRSÄLJNINGÅRET 1910.

	Varukonto.		Omkostnader.		Vinst å egen rörelse.		Uppburna afgifter för öfverlåtna minut-handelsrättigheter.	Varuomsättning, liter.					Det varmrenade brännvinets		Omkostnader	Vinst		
	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		Kr.	öre.	Renadt brännvin, 50 %.	Brännvin, andra slag, samt sprit, 50 %.	Konjak o. d.	Punsch och likör.	Summa.				in-köpspris.
															Öre per liter 50 %.			
Västmanlands län.																		Västmanlands län.
Västerås	457,977	84	115,130	07	275,880	70	—	—	303,450	6,503	71,290	20,855	402,098	98,6	174,4	28,6	68,6	Västerås.
Arboga	131,093	05	34,083	51	62,087	31	—	—	81,150	1,565	21,040	5,450	109,205	99,1	174,4	31,2	56,9	Arboga.
Köping	194,372	41	42,379	65	97,846	03	—	—	125,217	1,251	27,803	7,716	161,987	99,0	174,4	26,2	60,4	Köping.
Sala	338,552	16	60,123	96	175,399	64	—	—	243,036	5,856	44,305	9,027	302,224	99,6	174,4	19,9	58,0	Sala.
Kopparbergs län.																		Kopparbergs län.
Falun	573,585	42	115,533	89	229,023	77	—	—	262,652	100,676	85,025	20,587	468,940	100,0	174,4	24,6	48,8	Falun.
Hedemora	210,250	18	46,093	88	114,293	30	—	—	133,208	4,825	32,473	4,629	175,135	102,0	178,5	26,3	65,3	Hedemora
Gäffleborgs län.																		Gäffleborgs län.
Gäffe	417,408	99	115,764	26	220,454	89	58,815	11	376,408	8,111	1,911	2,294	388,724	99,3	174,4	29,8	56,7	Gäffe.
Hudiksvall	241,448	84	60,982	52	96,350	—	—	—	173,071	4,375	23,646	9,548	210,640	99,8	174,4	28,9	45,7	Hudiksvall.
Söderhamn	230,134	65	49,020	51	93,179	36	—	—	145,559	10,780	23,877	9,144	189,360	99,9	174,4	25,9	49,2	Söderhamn.
Västernorrlands län.																		Västernorrlands län.
Härnösand	340,363	79	82,726	16	134,182	62	—	—	128,514	6,930	73,230	31,769	240,443	100,7	181,8	34,4	55,8	Härnösand.
Sundsvall	593,455	35	153,419	20	242,255	97	3,000	—	280,175	7,055	65,381	48,374	400,985	96,1	183,9	33,3	60,4	Sundsvall.
Örnsköldsvik	186,279	98	56,038	44	68,606	69	—	—	108,442	3,731	22,453	11,410	146,036	100,0	181,8	38,4	47,0	Örnsköldsvik.
Sollefteå	239,647	01	59,958	65	110,800	—	—	—	132,800	5,019	39,311	13,008	190,138	99,0	173,9	31,5	58,3	Sollefteå.
Jämtlands län.																		Jämtlands län.
Östersund	446,822	87	77,984	82	173,900	—	—	—	210,024	12,530	67,805	24,154	314,513	103,0	181,8	24,8	55,3	Östersund.
Västerbottens län.																		Västerbottens län.
Umeå	290,149	43	53,724	03	114,675	—	—	—	153,419	6,463	43,042	17,358	220,282	102,3	181,8	24,4	52,1	Umeå.
Skellefteå	161,803	59	38,127	67	54,924	43	—	—	91,287	4,209	22,380	6,129	123,996	102,5	173,9	30,7	44,3	Skellefteå.
Norrbottnens län.																		Norrbottnens län.
Luleå	337,276	53	70,816	04	123,095	07	—	—	154,157	5,080	54,333	14,966	228,586	102,7	186,0	31,0	53,9	Luleå.
Piteå	69,697	98	33,894	05	18,825	49	—	—	33,131	1,387	17,996	3,471	55,985	102,5	186,0	60,5	33,6	Piteå.
Haparanda	123,904	11	20,438	23	55,483	69	—	—	47,844	12,957	30,321	4,484	95,606	102,7	186,0	21,4	58,0	Haparanda.
Samtliga bolag	34,575,271	46	7,989,756	66	15,983,647	27	782,872	04	22,505,832	1,351,668	3,681,278	1,279,590	28,818,368	—	—	27,7	55,4	Samtliga bolag.
Förs.-året 1909	31,251,443	33	7,803,133	73	11,983,379	65	762,744	86	20,128,306	1,415,095	3,084,000	1,177,542	25,804,943	—	—	30,2	46,4	Förs.-året 1909.
› 1907—1908	44,293,025	33	9,057,455	73	18,524,980	18	770,974	95	29,110,506	1,871,105	4,417,073	1,475,869	36,874,553	—	—	24,6	50,2	› 1907—1908.
› 1906—1907	27,318,376	55	6,157,936	14	12,323,617	54	670,654	50	20,201,533	1,208,690	2,858,245	902,193	25,170,661	—	—	24,5	48,9	› 1906—1907.
› 1905—1906	25,406,662	72	5,700,583	41	12,161,407	25	634,606	50	19,678,501	1,514,523	2,645,008	834,290	24,672,322	—	—	23,1	49,3	› 1905—1906.

Tab. Nr 8.

TILLVERKNINGEN VID RÅSOCKERFABRIKERNA UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1910—1 SEPTEMBER 1911.

Län.	Antal råsockerfabriker.	Afverkade betor. Ton.	Utbyte af råsocker.				Utbyte af melass. Ton.	Utbytet, beräknadt i procent af betvikten.					För skatteberäkningen antaget sockerutbyte. %	Betareal. Hektar.	Län.	
			1:sta	2:dra	3:dje	Summa. Ton.		1:sta	2:dra	3:dje	Summa.	Reducerad summa.				Melass.
			p r o d u k t. T o n.					p r o d u k t. r å s o c k e r.								
Östergötlands län .	1	22,736,6	3,077,9	424,4	—	3,502,3	570,5	13,53	1,86	—	15,39	14,92	2,51	—	875,0	Östergötlands län.
Gottlands > .	1	68,456,5	10,691,7	84,7	—	10,776,4	333,0	15,61	0,12	—	15,73	15,70	0,47	—	2,481,2	Gottlands d.o.
Blekinge > .	1	34,680,6	4,736,5	689,2	—	5,425,7	163,5	13,65	1,98	—	15,63	15,13	0,47	—	1,205,0	Blekinge d.o.
Kristianstads > .	2	103,768,6	15,433,6	1,426,5	—	16,860,1	764,5	14,87	1,37	—	16,24	15,89	0,73	—	3,515,0	Kristianstads d.o.
Malmöhus > . ¹⁾	16	828,001,0	125,174,0	5,153,2	—	130,327,2	10,918,5	15,12	0,62	—	15,74	15,57	1,31	—	25,305,7	Malmöhus d.o.
Skaraborgs > .	1	3,806,3	548,0	35,5	—	583,5	82,2	14,39	0,93	—	15,32	15,08	2,15	—	181,5	Skaraborgs d.o.
Hallands > .	1	19,054,0	2,612,8	78,7	—	2,691,5	37,0	13,71	0,41	—	14,12	14,01	0,19	—	652,0	Hallands d.o.
Kalmar > .	1	24,609,3	3,385,4	369,2	—	3,754,6	606,9	13,75	1,50	—	15,24	14,88	2,46	—	919,0	Kalmar d.o.
Hela riket	24	1,105,112,9	165,659,9	8,261,4	—	173,921,3	13,466,1	14,98	0,74	—	15,72	15,53	1,21	—	35,134,4	Hela riket.
1909—1910	24	896,940,1	119,435,8	6,826,0	10,0	126,271,8	11,295,6	13,31	0,76	—	14,07	13,88	1,26	—	33,459,9	1909—1910.
1908—1909	24	900,931,6	129,404,2	7,273,7	15,9	136,693,8	11,908,7	14,23	0,81	—	15,04	14,83	1,32	—	32,074,8	1908—1909.
1907—1908	23	771,169,9	107,089,7	4,299,9	56,4	111,446,0	11,939,8	13,88	0,56	0,1	14,44	14,30	1,53	—	31,196,5	1907—1908.
1906—1907	22	1,029,323,5	156,218,9	6,041,4	135,6	162,395,9	12,541,6	15,18	0,59	0,01	15,78	15,63	1,22	—	31,476,7	1906—1907.
1905—1906	22	824,438,1	116,461,6	5,761,9	180,1	122,403,6	10,549,9	14,13	0,70	0,02	14,85	14,67	1,28	12,00	—	1905—1906.
1904—1905	21	556,881,3	80,233,9	3,744,8	59,9	84,037,8	6,861,3	14,41	0,67	0,01	15,09	14,92	1,23	12,00	—	1904—1905.
1903—1904	20	748,445,9	102,077,5	5,073,4	48,3	107,199,2	9,812,5	13,64	0,68	0,01	14,33	14,15	1,31	12,00	—	1903—1904.
1902—1903	20	505,017,6	69,811,7	2,556,7	75,9	72,444,3	8,236,9	13,82	0,51	0,01	14,34	14,21	1,63	12,00	—	1902—1903.
1901—1902	20	903,792,3	119,243,2	5,172,0	964,1	125,379,3	16,214,1	13,19	0,57	0,11	13,87	13,69	1,79	11,50	—	1901—1902.

¹⁾ Däraf 3 saftstationer.

Tab. Nr 9.

TILLVERKNINGEN VID SOCKERRAFFINADERIERNA UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 SEPTEMBER 1910—
1 SEPTEMBER 1911.

Län.	Antal raffinaderier.	Använt råsocker.			Tillverkad socker och sirup.									Län.
		Af in- hemska till- verkning. Kg.	Im- por- te- radt. Kg.	Summa. Kg.	Topp- socker. Kg.	Bit- socker. Kg.	Kak- socker. Kg.	Kross- socker. Kg.	Färin- socker. Kg.	Andra slag. Kg.	Summa. Kg.	Mat- sirup. Kg.	Melass. Kg.	
Stockholms stad	1	12,341,500	—	12,341,500	1,351,955,5	6,616,223,0	—	2,936,198,3	676,200,0	11,643,6	11,592,219,9	—	629,694,0	Stockholms stad.
Östergötlands län	1	3,897,500	—	3,897,500	543,040,5	2,447,912,6	—	627,950,0	59,100,0	—	3,678,003,1	—	214,800,0	Östergötlands län.
Malmöhus >	6	91,480,857	—	91,480,857	25,742,707,7	22,481,838,8	146,008,7	26,827,159,4	9,042,952,4	16,970,0	81,257,637,0	1,548,730,0	4,436,666,0	Malmöhus >
Göteb. o. Boh. >	1	25,000,100	—	25,000,100	5,528,441,0	4,305,066,5	1,669,598,5	4,428,179,3	5,107,751,3	2,078,987,6	23,118,024,2	—	1,181,700,0	Göteb. o. Boh. >
Skaraborgs >	1	8,877,600	—	8,877,600	3,529,819,0	2,087,764,0	—	703,521,0	603,367,0	1,281,984,0	8,206,455,0	—	710,000,0	Skaraborgs >
Hela riket	10	141,597,557	—	141,597,557	36,695,963,2	37,938,804,9	1,815,607,2	35,523,008,0	15,489,370,7	3,389,585,2	130,852,339,2	1,548,730,0	7,172,860,0	Hela riket.

Tab. Nr 10.

TILLVERKNINGSDYGN OCH ARBETSKRAFT VID SAMTLIGA SOCKERFABRIKER UNDER TILLVERKNINGSÅRET
1 SEPTEMBER 1910—1 SEPTEMBER 1911.

Län.	Antal fabriker.	Tillverkningsdygn.	Drifkraft.								Arbetare.					Antal dagsverken.			Län.			
			Ångmaskiner				Gas- och fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Summa hästkrafter för omedelbar fabriksdrift.	Män		Kvinnor		Summa.	Manliga.	Kvinnliga.		Summa.		
			för omedelbar fabriksdrift.		för drifvande af generatorer.		Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.	öfver 18 år.	under 18 år.						öfver 18 år.	under 18 år.
			Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.																
Stockholms stad	1	305	7	43	3	280	—	—	33	350	393	171	—	49	—	220	52,199	15,073	67,272	Stockholms stad.		
Östergötlands län	2	369	9	262	1	25	—	—	4	50	312	279	—	1	—	280	44,200	300	44,500	Östergötlands län.		
Gottlands >	1	96	17	460	1	40	—	—	3	27	487	254	—	6	—	260	32,566	566	33,132	Gottlands >		
Blekinge >	1	62	24	595	—	—	—	—	—	—	595	309	—	8	—	317	30,819	636	31,455	Blekinge >		
Kristianstads >	2	188	50	1,225	4	150	—	—	—	—	1,225	553	3	9	—	565	81,362	1,414	82,776	Kristianstads >		
Malmöhus >	19	2,779	269	8,942	25	2,156	—	—	140	1,655	10,661	5,668	39	438	2	6,147	901,814	84,276	986,090	Malmöhus >		
Göteb. o. Boh. >	1	291	—	—	2	2,250	7	64	114	1,548	1,548	359	—	22	—	381	107,700	5,700	113,400	Göteb. o. Boh. >		
Skaraborgs >	1	258	3	100	—	—	—	—	9	405	505	148	1	19	2	170	37,250	5,250	42,500	Skaraborgs >		
Hallands >	1	52	2	30	2	800	1	6	19	1,050	1,086	232	—	—	—	232	21,300	—	21,300	Hallands >		
Kalmar >	1	52	3	205	1	84	—	—	—	—	205	220	—	—	—	220	12,347	—	12,347	Kalmar >		
Hela riket	30	4,452	384	11,862	39	5,785	8	70	322	5,085	17,017	8,193	43	552	4	8,792	1,321,557	113,215	1,434,772	Hela riket.		

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEPLIKTIGA MALTDRYCKS-

L ä n.	Antal skattepliktiga bryggerier.	Tillverkningsdygn.	Antal bryggerier.	Använda råämnen.			Uppmätt vörtmängd för framställning af							
				Krossadt malt.	Humle.	Sockerkulör.	Porter.	Lageröl.	Pilsneröl.	Lagerdricka o. d.	Extra ölsorter, underjästa.	Öfverjäst öl.	Summa.	Svagdricka, med stamvört ej öfver 6 % B.
				Kg.	Kg.	Kg.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.
Stockholms stad	9	2,243	3,594	8,246,610	129,783,0	2,731,0	2,935,0	201,387,5	201,757,0	128,347,0	3,307,0	562,0	538,295,5	22,696,0
Stockholms län.	5	1,525	689	312,990	3,652,9	2,257,6	—	6,748,0	4,463,0	2,058,8	—	218,0	13,487,8	15,581,2
Uppsala d.o.	2	610	451	330,265	4,446,1	1,243,0	—	7,265,5	4,384,0	5,445,5	—	128,0	17,223,0	8,861,0
Södermanlands d.o.	7	1,945	946	621,710	7,815,5	1,659,1	—	13,847,9	9,596,6	7,500,5	125,0	786,8	31,856,8	18,400,3
Östergötlands d.o.	20	5,171	1,930	1,232,905	16,617,3	772,2	—	46,652,1	16,973,0	6,306,5	159,0	700,3	70,790,9	11,252,8
Jönköpings d.o.	11	2,746	1,015	533,235	7,003,1	418,7	34,5	18,148,9	7,735,3	568,0	576,8	23,0	27,086,5	12,131,2
Kronobergs d.o.	4	1,004	399	299,740	3,229,0	85,0	—	14,673,6	2,337,0	—	—	37,0	17,047,6	3,383,0
Kalmar d.o.	17	4,330	1,475	725,785	10,336,2	1,497,5	1,656,9	22,099,0	10,966,7	2,104,4	189,6	198,6	37,215,2	14,943,8
Gottlands d.o.	1	305	198	163,615	1,997,0	80,0	—	5,189,0	2,538,0	885,0	—	78,0	8,690,0	2,753,0
Blekinge d.o.	4	1,204	540	590,115	7,708,5	421,0	91,0	23,432,5	7,909,3	2,779,5	—	309,9	34,522,2	3,553,0
Kristianstads d.o.	5	1,429	885	778,920	11,157,9	445,0	3,814,1	33,209,1	6,461,8	871,0	—	543,5	44,899,5	3,958,2
Malmöhus d.o.	13	3,698	2,223	2,488,520	28,695,3	702,0	—	114,401,5	22,299,0	7,944,5	1,127,5	2,443,3	148,215,8	3,837,0
Hallands d.o.	3	726	380	306,620	2,962,5	20,0	—	9,431,5	6,908,5	855,5	—	198,5	17,394,0	2,604,0
Göteborgs och Bohus d.o.	12	3,077	2,120	4,964,760	90,237,2	64,1	49,474,0	147,622,9	14,750,9	23,798,9	2,135,1	2,107,9	239,889,7	22,815,9
Älfsborgs d.o.	12	3,446	1,521	786,620	9,290,6	1,601,8	103,3	25,608,6	3,558,8	3,207,7	598,5	3,554,4	36,631,3	22,904,1
Skaraborgs d.o.	10	2,909	1,569	836,610	12,472,7	1,801,2	—	26,869,0	10,097,6	2,837,8	458,5	866,8	41,129,7	25,445,6
Värmlands d.o.	12	2,350	851	415,072	6,264,5	112,2	—	9,578,2	11,336,4	1,399,6	217,0	183,5	22,714,7	8,716,4
Örebro d.o.	10	2,824	739	375,640	6,127,2	257,5	—	8,043,7	10,569,7	1,844,3	125,8	89,0	20,672,5	7,533,7
Västmanlands d.o.	7	1,966	752	379,885	6,306,9	1,135,0	—	7,293,9	9,081,2	2,670,5	85,0	295,5	19,426,1	11,690,1
Kopparbergs d.o.	11	3,153	1,078	413,055	6,650,6	726,1	—	7,272,0	12,417,4	1,115,2	110,5	55,0	20,970,1	10,364,1
Gäflleborgs d.o.	11	3,279	1,358	924,505	14,840,5	1,808,7	783,0	14,364,0	28,028,5	4,757,5	134,5	366,5	48,434,0	29,541,5
Västernorrlands d.o.	8	1,997	808	583,645	9,803,5	624,6	—	7,294,0	21,458,5	3,003,0	183,0	114,0	32,052,5	10,433,5
Jämtlands d.o.	6	1,793	633	195,030	3,245,8	534,7	—	1,674,0	8,277,0	594,0	68,0	—	10,613,0	4,598,0
Västerbottens d.o.	4	1,033	471	151,565	2,354,0	840,2	—	1,230,0	5,135,0	775,0	—	52,0	7,192,0	6,171,0
Norrbottnens d.o.	6	1,376	378	217,975	4,498,0	201,2	—	172,0	12,983,4	43,0	86,0	—	13,284,4	1,897,8
Summa	210	56,139	27,003	26,875,392	407,575,8	22,039,4	58,891,8	773,508,4	452,023,6	211,712,7	9,686,8	13,911,5	1,519,734,8	286,066,2
1909—1910	219	55,420	25,770	25,192,061	378,759,8	22,902,7	47,411,6	725,217,6	411,804,0	198,134,4	10,038,2	14,863,5	1,407,469,3	266,957,3
1908—1909	225	61,387	29,497	30,314,639	452,983,9	23,653,8	69,639,0	876,226,7	496,242,9	270,751,7	15,340,5	30,964,8	1,759,165,6	232,464,8
1907—1908	232	62,242	32,068	33,626,107	507,117,8	27,789,7	84,111,6	962,359,3	532,402,3	276,111,3	15,143,5	36,276,1	1,906,404,1	255,434,7
1906—1907	237	64,874	33,267	34,767,682	526,229,7	25,072,9	88,369,70	1,009,121,61	548,553,50	242,341,21	44,574,40	33,912,09	1,971,872,51	250,461,5

N:r 11.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1910—1 OKTOBER 1911.

Debiterad tillverkningsskatt.		D r i f k r a f t.										A n t a l a r b e t a r e.					L ä n.
		Ångmaskiner.		Vattenturbiner.		Gasmotorer.		Fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Män		Kvinnor		Summa.	
Kronor.	Öre.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	öfver 18 år.	under 18 år.	öfver 18 år.	under 18 år.		
1,829,106	30	25	2,047,0	—	—	3	26,0	3	440,0	148	1,001,7	877	—	304	—	1,181	Stockholms stad.
56,405	70	4	35,0	—	—	2	9,0	2	43,0	4	13,0	54	3	17	—	74	Stockholms län.
63,660	05	3	160,0	—	—	—	—	—	—	5	14,5	38	—	10	—	48	Uppsala d:o.
113,602	60	3	58,0	—	—	—	—	2	5,0	17	88,2	93	5	35	—	133	Södermanlands d:o.
219,648	95	15	119,0	1	10	3	21,0	—	—	29	219,5	216	29	39	1	285	Östergötlands d:o.
92,553	75	6	46,0	—	—	—	—	—	—	16	39,6	99	10	19	—	128	Jönköpings d:o.
53,461	70	3	86,0	—	—	—	—	—	—	4	8,0	46	9	8	2	65	Kronobergs d:o.
127,143	65	9	74,0	—	—	—	—	1	2,0	14	33,5	141	7	42	—	190	Kalmar d:o.
29,723	—	2	41,0	—	—	—	—	—	—	7	14,0	19	1	9	—	29	Gottlands d:o.
113,824	80	8	220,0	—	—	—	—	—	—	9	96,0	76	2	22	1	101	Blekinge d:o.
144,010	35	8	192,0	2	30	—	—	1	25,0	8	94,0	79	9	17	2	107	Kristianstads d:o.
474,042	25	27	1,067,0	3	111	1	8,0	—	—	49	218,5	260	6	101	—	367	Malmöhus d:o.
53,190	70	2	57,0	—	—	—	—	—	—	10	117,5	50	—	23	—	73	Hallands d:o.
1,076,828	40	16	644,3	—	—	4	25,0	—	—	110	1,384,0	554	1	230	—	785	Göteborgs och Bohus d:o.
135,925	60	8	125,0	—	—	—	—	—	—	14	51,5	109	11	36	1	157	Älfsborgs d:o.
147,969	45	6	73,0	—	—	—	—	2	6,0	27	123,3	151	8	24	3	189	Skaraborgs d:o.
70,562	24	10	86,5	—	—	1	8,0	1	4,0	23	57,5	111	11	33	2	157	Värmlands d:o.
63,938	60	6	54,0	1	12	—	—	—	—	14	36,0	79	3	27	1	110	Örebro d:o.
64,580	45	7	101,0	2	10	—	—	—	—	5	5,5	80	1	24	4	109	Västmanlands d:o.
70,219	35	6	38,0	2	10	1	4,0	2	10,0	11	23,5	67	4	29	2	102	Kopparbergs d:o.
160,174	25	14	281,0	—	—	1	3,0	—	—	36	109,0	180	16	51	3	250	Gäflleborgs d:o.
100,266	20	9	81,0	—	—	1	3,5	1	4,0	15	32,5	99	5	39	—	143	Västernorrlands d:o.
33,155	10	3	42,0	—	—	—	—	—	—	5	26,0	37	—	14	—	51	Jämtlands d:o.
25,766	05	4	28,0	—	—	—	—	—	—	2	2,0	47	5	18	—	70	Västerbottens d:o.
37,055	75	8	136,0	—	—	—	—	—	—	3	6,5	43	—	21	—	64	Norrbottnens d:o.
5,356,815	24	212	5,891,8	11	183	17	107,5	15	539,0	585	3,815,3	3,608	146	1,192	22	4,968	Summa.
4,988,192	65	205	5,719,5	10	313	16	122,0	23	998,5	562	3,049,4	3,663	142	1,252	13	5,070	1909—1910.
2,664,965	36	212	6,126,5	7	82	26	586,0	19	294,0	522	3,414,2	3,823	109	1,285	17	5,234	1908—1909.
3,031,442	83	247	7,297,0	8	130	26	677,5	11	90,0	484	2,559,5	4,036	141	1,390	23	5,590	1907—1908.
2,982,125	14	233	6,242,0	11	104	18	84,8	17	662,5	392	3,554,4	3,994	136	1,400	23	5,553	1906—1907.

SAMMANDRAG AF UPPGIFTERNA ÖFVER DEN SKATTEFRIA MALTDRYCKS-

L ä n.	Antal skattefria bryggerier.	Antal brygder.	Använda råämnen.				Tillverkad svagdricka. Hl.	D r i f			
			Malt. Kg.	Humle. Kg.	Sockerkulör. Kg.	Socker och sirup. Kg.		Ångmaskiner.		Vattenturbiner och vindmotorer.	
								Antal.	Hästkrafter.	Antal.	Hästkrafter.
Stockholms stad	4	937	589,646,0	6,318,8	8,917,5	6,903,5	84,686,0	5	91,0	—	—
Stockholms län	16	1,598	310,300,0	3,964,7	6,912,0	8,455,0	49,633,7	6	35,5	—	—
Uppsala d:o	25	2,686	433,762,0	3,784,7	8,787,5	4,359,5	65,836,0	1	6,0	1	—
Södermanlands d:o	9	1,072	152,261,0	1,592,9	2,441,6	3,471,0	21,475,6	4	15,0	—	—
Östergötlands d:o	12	1,136	274,495,0	1,789,1	4,266,0	1,318,8	35,723,7	3	10,0	—	—
Jönköpings d:o	27	2,339	191,273,0	1,036,4	2,946,2	8,078,5	22,451,1	1	4,0	—	—
Kronobergs d:o	28	2,144	142,356,0	591,7	2,073,1	7,876,7	15,742,9	1	4,0	—	—
Kalmar d:o	32	2,703	199,415,0	816,6	2,137,3	4,811,2	21,659,9	—	—	—	—
Gottlands d:o	1	192	28,750,0	96,0	96,0	—	2,875,0	—	—	—	—
Blekinge d:o	19	2,194	200,195,0	976,0	4,550,4	3,272,6	28,657,6	2	15,0	—	—
Kristianstads d:o	38	6,363	510,534,0	1,662,0	11,236,5	23,513,0	77,026,0	12	52,0	—	—
Malmöhus d:o	114	19,071	2,115,735,0	3,405,3	42,036,7	60,179,0	287,813,9	19	55,0	—	—
Hallands d:o	24	3,376	275,874,0	1,697,0	4,237,2	6,184,1	35,993,7	1	6,0	2	2
Göteborgs och Bohus d:o	12	1,541	1,133,270,0	4,804,0	19,975,9	10,971,1	135,401,6	7	107,0	1	—
Älfsborgs d:o	22	1,807	238,876,0	1,992,1	5,055,4	10,171,5	32,713,3	2	12,0	—	—
Skaraborgs d:o	22	2,005	244,392,0	1,711,1	4,630,6	7,265,0	30,724,5	—	—	—	—
Värmlands d:o	24	1,951	318,755,0	2,280,2	6,398,8	12,221,0	42,803,3	1	1,5	—	—
Örebro d:o	23	1,489	221,003,0	2,018,9	5,007,8	12,972,0	33,552,1	4	29,5	1	0,5
Västmanlands d:o	29	2,704	490,232,0	3,843,8	8,831,7	14,535,5	72,698,6	4	16,0	—	—
Kopparbergs d:o	52	3,837	429,533,0	3,390,5	8,830,8	4,791,6	63,854,8	4	5,0	—	—
Gäflborgs d:o	67	6,117	659,974,0	6,704,9	13,896,2	12,084,7	99,544,4	2	7,0	—	—
Västernorrlands d:o	20	1,472	216,694,0	2,301,0	6,594,5	13,136,0	41,080,0	2	14,0	—	—
Jämtlands d:o	11	793	73,945,0	655,9	2,082,9	2,041,0	10,718,0	—	—	—	—
Västerbottens d:o	13	764	71,957,0	662,2	2,245,8	3,789,0	12,142,5	—	—	—	—
Norrbottnens d:o	20	1,330	165,073,0	1,522,0	4,140,6	909,2	24,876,6	—	—	—	—
Summa	664	71,621	9,688,305,0	59,617,8	188,349,0	248,310,5	1,349,684,8	81	485,5	5	2,5
1909—1910	681	68,372	9,176,784,0	55,010,6	170,419,1	184,077,0	1,260,533,8	85	485,0	2	0,5
1908—1909	700	67,110	8,774,928,0	54,573,6	161,101,9	157,313,3	1,182,399,8	82	459,5	10	18,5
1907—1908	743	79,078	10,575,786,5	62,197,8	190,182,9	155,073,0	1,434,690,1	62	494,5	8	15,5
1906—1907	797	81,381	10,570,337,0	60,061,3	186,948,6	30,532,8	1,422,538,1	84	458,0	4	2,5

N:r 12.

TILLVERKNINGEN UNDER TILLVERKNINGSÅRET 1 OKTOBER 1910—1 OKTOBER 1911.

k r a f t.							A n t a l a r b e t a r e.					L ä n.
Gasmotorer.		Fotogenmotorer.		Elektriska motorer.		Kreatursvandringsar.	M ä n		K v i n n o r		Summa.	
Antal.	Hästkrakter.	Antal.	Hästkrakter.	Antal.	Hästkrakter.		öfver 18 år.	under 18 år	öfver 18 år	under 18 år		
—	—	1	20,0	6	23,0	—	68	—	10	—	78	Stockholms stad.
1	3,0	—	—	2	3,5	1	55	2	5	—	62	Stockholms län.
1	5,5	2	5,0	4	10,3	2	68	1	4	—	73	Uppsala d.o.
—	—	—	—	3	6,5	—	36	9	5	1	51	Södermanlands d.o.
—	—	1	2,0	3	9,5	1	43	5	3	3	54	Östergötlands d.o.
1	2,5	—	—	—	—	—	36	6	3	—	45	Jönköpings d.o.
—	—	—	—	—	—	—	42	6	11	1	60	Kronobergs d.o.
—	—	—	—	—	—	—	53	6	4	1	64	Kalmar d.o.
—	—	—	—	2	5,0	—	2	—	1	—	3	Gottlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	34	12	8	1	55	Blekinge d.o.
—	—	—	—	—	—	—	78	9	19	3	109	Kristianstads d.o.
—	—	—	—	4	6,5	3	234	37	35	6	312	Malmöhus d.o.
—	—	1	3,0	4	23,0	—	43	11	5	2	61	Hallands d.o.
1	4,0	—	—	6	17,5	—	163	1	8	—	172	Göteborgs och Bohus d.o.
—	—	1	3,0	4	6,0	—	52	11	3	2	68	Älfsborgs d.o.
—	—	—	—	8	21,7	3	55	4	2	2	63	Skaraborgs d.o.
1	4,0	1	3,0	6	14,0	1	55	12	5	1	73	Värmlands d.o.
—	—	1	6,0	1	8,0	2	54	8	5	—	67	Örebro d.o.
4	10,0	3	9,0	2	4,0	7	92	5	14	1	112	Västmanlands d.o.
—	—	1	3,0	3	6,0	1	105	12	8	1	126	Kopparbergs d.o.
2	11,0	6	34,0	11	23,8	1	141	17	17	1	176	Gäfleborgs d.o.
—	—	—	—	1	3,0	—	58	4	—	—	62	Västernorrlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	24	3	1	—	28	Jämtlands d.o.
—	—	—	—	—	—	—	27	3	4	—	34	Västerbottens d.o.
—	—	1	10,0	1	3,0	—	42	7	4	—	53	Norrbottnens d.o.
11	40,0	19	98,0	71	191,3	22	1,660	191	184	26	2,061	Summa.
7	40,5	15	55,5	52	170,8	19	1,620	149	159	19	1,947	1909—1910.
8	49,0	19	60,5	55	164,6	20	1,658	126	168	20	1,972	1908—1909.
9	49,5	17	57,0	41	117,4	20	1,756	152	170	29	2,107	1907—1908.
8	32,0	16	63,5	32	89,0	26	1,758	153	184	22	2,117	1906—1907.

